

Редакція:

26.10.2000

Про затвердження Правил пожежної безпеки в галузі зв'язку

Наказ Державного комітету зв'язку та інформатизації України
від 26 жовтня 2000 року N 156

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
22 січня 2001 р. за N 54/5245

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України
від 8 січня 2003 року N 2

Відповідно до [Закону України "Про пожежну безпеку"](#) і [постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1999 р. N 1943 "Про стан забезпечення пожежної безпеки та заходи щодо її поліпшення"](#) НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Правила пожежної безпеки в галузі зв'язку, що додаються.
2. З метою поліпшення роботи, спрямованої на запобігання пожежам і дотримання правил пожежної безпеки, організувати в Державному комітеті зв'язку та інформатизації України, ВАТ "Укртелеком", УДППЗ "Укрпошта", ДП "Спецзв'язок", ДП "Преса", на підприємствах, в установах і організаціях вивчення цих Правил.
3. Керівникам підприємств, установ та організацій, що входять до сфери управління Державного комітету зв'язку та інформатизації України привести у відповідність до Правил пожежної безпеки в галузі зв'язку діючі на цей час власні положення та інструкції.
4. Скасувати наказ Державного комітету зв'язку України від 04.02.98 N 28.
5. Контроль за виконанням наказу покласти на Другий відділ (С. С. Цуриков).

Голова

О. Б. Шевчук

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Державного комітету
зв'язку та інформатизації України
від 26 жовтня 2000 р. N 156

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України
22 січня 2001 р. за N 54/5245

Правила пожежної безпеки в галузі зв'язку

1 Галузь застосування

Правила пожежної безпеки в галузі зв'язку (надалі - Правила) поширюються на підприємства, установи та організації електричного і поштового зв'язку (надалі - об'єкти) та на працівників зв'язку (надалі - працівники).

Правила встановлюють загальні та спеціальні вимоги з пожежної безпеки і є обов'язковими для всіх об'єктів незалежно від форм власності.

Забезпечуючи пожежну безпеку, слід також керуватися загальнодержавними [Правилами пожежної безпеки в Україні](#) (НАПБ А.01.001-95), стандартами, будівельними нормами і правилами, "Правилами устрою електроустановок" (ПУЕ), Правилами технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ), нормами технологічного проектування та іншими нормативними актами, які регламентують вимоги пожежної безпеки для об'єктів.

2 Нормативні посилання

2.1 [Закон України "Про пожежну безпеку"](#).

2.2 Положення про порядок проведення державної експертизи (перевірки) проектної документації на будівництво та реконструкцію виробничих об'єктів і виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам про охорону праці (ДНАОП 0.00-4.20-94), затверджене [постановою Кабінету Міністрів України від 23.06.94 N 431](#).

2.3 Положення про порядок прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів державного замовлення (ДНАОП 0.00-4.02-92), затверджене [постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.92 N 449](#).

2.4 Положення про розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на підприємствах, установах і організаціях (ДНАОП 0.00-4.03-93), затверджене [постановою Кабінету Міністрів України від 10.08.93 N 623](#).

2.5 Положення про порядок і умови обов'язкового страхування працівників відомчої та сільської пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (НАПБ

Б.02.012-95), затверджене [постановою Кабінету Міністрів України від 03.04.95 N 232](#).

2.6 Положение об авторском надзоре проектных организаций за строительством предприятий, зданий и сооружений (уведено постановою Державного комітету СРСР у справах будівництва (далі - Держбуд СРСР) від 15.04.85 N 48. СНиП 1.06.05-85).

2.7 Методы определения расчетной пожарной нагрузки (затверджено постановою Держбуду СРСР від 26.12.77 N 222. СТ СЭВ 446-77).

2.8 Пожежна безпека. Терміни та визначення (затверджено наказом Державного комітету стандартизації метрології та сертифікації України /далі - Держстандарт України/ від 12.11.93 N 169. ДСТУ 2272-93).

2.9 Пожежна техніка. Терміни та визначення (затверджено наказом Держстандарту України від 12.11.93 N 169. ДСТУ 2273-93).

2.10 Пожарная безопасность. Общие требования (затверджено постановою Державного комітету СРСР з управління якістю продукції та стандартами від 14.06.91 N 875. ГОСТ 12.1.004-91).

2.11 Пожаровзрывоопасность веществ и материалов. Номенклатура показателей и методы их определения (затверджено постановою Державного комітету СРСР стандартів (далі - Держстандарт СРСР) від 12.12.91 N 3683. ГОСТ 2.1.044-89).

2.12 Пожарная техника. Классификация пожаров (затверджено Держстандартом СРСР від 10.10.83 N 4882. ГОСТ 27331-87).

2.13 Установки пожаротушения автоматические. Общие технические требования (затверджено Держстандартом СРСР від 29.12.91 N 2382. ГОСТ 12.3.046-91).

2.14 Цвета сигнальные и знаки безопасности (затверджено Держстандартом СРСР від 24.05.76 N 1267. ГОСТ 12.4.026-76*).

2.15 Пожаровзрывобезопасность статического электричества. Общие требования (затверджено Держстандартом СРСР від 05.08.86 N 2346. ГОСТ 12.1.018-83).

2.16 Противопожарные нормы (затверджено Держбудом СРСР від 17.12.85 N 232. СНиП 2.01.02-85*).

2.17 Производственные здания (затверджено Держстандартом СРСР від 30.12.85 N 287. СНиП 2.09.02-85*).

2.18 Сооружения промышленных предприятий (затверджено Держбудом СРСР від 29.12.85 N 263. СНиП 2.09.03-85).

2.19 Громадські будинки та споруди (затверджено Державним комітетом будівництва, архітектури та житлової політики України (далі - Держбуд України) від 04.08.99 N 187. ДБН В.2.2-9-99).

2.20 Административные здания и сооружения (затверджено Держбудом СРСР від 30.12.87 N 313. СНиП 2.09.04-87).

2.21 Складские здания (затверджено Держбудом СРСР від 30.12.85 N 280. СНиП 2.11.01-85*).

2.22 Генеральные планы промышленных предприятий (затверджено Держбудом СРСР від 30.12.80 N 213. СНиП 11-89-80).

2.23 Пожежна автоматика будинків і споруд (затверджені наказом Держбуду України від 28.10.98 N 247. ДБН В.2.5-13-98).

2.24 Водоснабжение. Наружные сети и сооружения (затверджено Держбудом СРСР від 27.07.84 N 123. СНиП 2.04.02-84).

2.25 Внутренний водопровод и канализация зданий (затверджено Держбудом СРСР від 04.10.85 N 169. СНиП 2.04.01-85).

2.26 Отопление, вентиляция и кондиционирование (затверджено Держбудом СРСР від 15.12.86 N 49. СНиП 2.04.05-91).

2.27 Правила устройства электроустановок (затверджено Міністерством енергетики і електрифікації СРСР від 1986 р.; ПУЭ) та Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок (затверджено наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 21.06.2001 N 272; ДНАОП 0.00-1.32-01).

(пункт 2.27 із змінами, внесеними згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

2.28 Инструкция по проектированию зданий и помещений для электронно-вычислительных машин (затверджено постановою Держбуду СРСР від 27.02.89 N 33. СН 512-78*).

2.29 Электроустановки підприємств та споруд зв'язку України (затверджено наказом Міністерства зв'язку України від 29.10.96 N 232. ВНТП).

2.30 Определение категорий помещений и зданий по взрывопожарной и пожарной опасности (ОНТП 24-86) (уведено в дію наказом МВС СРСР від 27.02.86 НАПБ Б.07.005-86).

2.31 Инструкция по проектированию. Проводные средства связи и почтовая связь. Производственные и вспомогательные здания (затверджено наказом Міністерства зв'язку СРСР від 31.07.87 N 394. ВСН 333-87).

2.32 Правила пожежної безпеки в Україні (введено в дію [наказом Міністерства внутрішніх справ України від 22.06.95 N 400](#) та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14.07.95 за N 219/755. НАПБ А.01.001-95).

2.33 Типове положення про службу пожежної безпеки (затверджено [наказом МВС України від 12.04.95 N 220](#) та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20.04.95 за N 118/654. НАПБ Б.2.010-95).

2.34 Положення про порядок видачі органом державного пожежного нагляду підприємствам, організаціям, установам, орендарям та підприємцям дозволу на

початок роботи (затверджено [наказом МВС України від 26.10.94 N 580](#) та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27.10.94 за N 257/467. НАПБ Б.02.007-94).

2.35 Типове положення про спеціальне навчання, інструктажі та перевірку знань з питань пожежної безпеки на підприємствах, в установах та організаціях України (затверджено [наказом МВС України від 17.11.94 N 628](#) та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.12.94 за N 307/518. НАПБ Б.02.005-94).

2.36 Порядок проведення експертизи проектної та іншої документації щодо пожежної безпеки (затверджено [наказом МВС України від 22.11.94 N 641](#) та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30.12.94 за N 326/536. НАПБ Б.07.007-94).

2.37 Бойовий статут пожежної охорони України (затверджено наказом МВС України від 29.03.95 N 188. НАПБ 04.002-95).

2.38 Типове положення про пожежно-технічну комісію (затверджено [наказом МВС України від 27.09.94 N 521](#) та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13.10.94 за N 249/459. НАПБ Б.02.003-94).

2.39 Положення про добровільні пожежні дружини (затверджено [наказом МВС України від 27.09.94 N 521](#) та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13.10.94 за N 248/458. НАПБ Б.02.004-94).

2.40 Перелік посад, при призначенні на які особи зобов'язані проходити навчання і перевірку знань з питань пожежної безпеки та порядок його організації (затверджено [наказом МВС України від 17.11.94 N 628](#) та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.12.94 за N 307/517. НАПБ Б.07.001-94).

2.41 Положення про порядок розроблення, затвердження, перегляду, скасування та реєстрації нормативних актів з питань пожежної безпеки (затверджено [наказом МВС України від 04.12.96 N 833](#) та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06.03.97 за N 68/1872. НАПБ Б.02.013-97).

2.42 Інструкція по тушенню пожег на електроустановках електростанцій и подстанцій (затверджено Головним управлінням пожежної охорони МВС СРСР від 20.06.80 та Міністерством енергетики та електрифікації СРСР від 10.10.80. НАПБ Б.05.001-80).

2.43 Положення про накладання штрафів на підприємства, установи і організації за порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, невиконання розпоряджень (приписів) посадових осіб органів державного пожежного нагляду (затверджено [постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.94 N 840](#). НАПБ Б.02.009-94).

2.44 Тимчасові тарифи на роботи, пов'язані з проведенням експертизи проектної та іншої документації щодо пожежної безпеки (затверджено [наказом МВС України від 05.09.95 N 599](#) та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19.09.95 за N 337/873. НАПБ Б.07.009-95).

3 Терміни й визначення

3.1 Важкогорючий матеріал - Г2 - (важкогорючі): матеріал, який під впливом вогню або високої температури спалахує, тліє або обвуглюється і продовжує горіти, тліти або обвуглюватися за наявності джерела запалювання, а після його ліквідування горіння чи тління припиняється.

3.2 Виникнення пожежі: сукупність процесів, що призводять до пожежі.

3.3 Горючий матеріал:

Г1 - (малогорючі);

Г3 - (середньої горючості);

Г4 - (підвищеної горючості,

матеріали, що під впливом вогню або високої температури спалахують, тліють або обвуглюються та продовжують горіти, тліти або обвуглюватися після ліквідування джерела запалювання.

3.4 Джерело запалювання: теплова енергія, що призводить до займання.

3.5 Електричний зв'язок: передавання, випромінювання або приймання знаків, сигналів, письмового тексту, зображень та звуків або повідомлень будь-якого роду по радіо, за проводовими, оптичними або іншими електромагнітними системами.

3.6 Загоряння: виникнення горіння під впливом джерела запалювання.

3.7 Загроза пожежі: ситуація, що склалася на об'єкті і яка характеризується імовірністю виникнення пожежі, що перевищує нормативну.

3.8 Займання: неконтрольоване горіння поза спеціальним вогнищем без завдання шкоди.

3.9 Засоби зв'язку: технічне обладнання, що використовується для організації зв'язку.

3.10 Вибухонебезпечна зона класу:

0 - простір, у якому вибухонебезпечне середовище присутнє постійно або протягом тривалого часу.

Вибухонебезпечна зона класу 0 може мати місце тільки в межах корпусів технологічного обладнання;

1 - простір, у якому вибухонебезпечне середовище може утворитися під час нормальної роботи (нормальна робота - ситуація, коли установка працює відповідно до своїх розрахункових параметрів);

2 - простір, у якому вибухонебезпечне середовище за нормальних умов експлуатації відсутнє, а якщо воно виникає, то рідко і триває недовго. У цих випадках можливі аварії катастрофічних розмірів (розрив трубопроводів високого тиску або

резервуарів значної місткості) не повинні розглядатися під час проектування електроустановок.

Частоту виникнення і тривалість вибухонебезпечного газопароповітряного середовища визначають за правилами (нормами) відповідних галузей промисловості;

20 - простір, у якому під час нормальної експлуатації вибухонебезпечний пил у вигляді хмари присутній постійно або часто в кількості, достатній для утворення небезпечної концентрації суміші з повітрям, і (або) простір, де можуть утворюватися пилові шари непередбаченої або надмірної товщини. Це має місце всередині обладнання, де пил може формувати вибухонебезпечні суміші часто і на тривалий термін;

21 - простір, у якому під час нормальної експлуатації імовірна поява пилу у вигляді хмари в кількості, достатній для утворення суміші з повітрям вибухонебезпечної концентрації.

Ця зона може включати простір поблизу місця порошкового заповнення або осідання і простір, де під час нормальної експлуатації імовірна поява пилових шарів, які можуть утворювати небезпечну концентрацію вибухонебезпечної пилоповітряної суміші;

22 - простір, у якому вибухонебезпечний пил у завислому стані може з'являтися не часто й існувати недовго або в якому шари вибухонебезпечного пилу можуть існувати й утворювати вибухонебезпечні суміші в разі аварії.

Ця зона може включати простір поблизу обладнання, що утримує пил, який може вивільнятися шляхом витoku і формувати пилові утворення.

(пункт 3.10 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

3.11 Пожежонебезпечна зона класу:

П-I - простір у приміщенні, у якому - міститься горюча рідина, яка має температуру спалаху понад $+61^{\circ}\text{C}$;

П-II - простір у приміщенні, у якому можуть накопичуватися і виділятися горючий пил або волокна;

П-IIa - простір у приміщенні, у якому містяться тверді горючі речовини та матеріали;

П-III - простір поза приміщенням, у якому розміщені горюча рідина, яка має температуру спалахування понад $+61^{\circ}\text{C}$, або тверді горючі речовини.

(пункт 3.11 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

3.12 Категорія приміщення:

A (вибухонебезпечна)

горючі гази, ЛЗР з температурою спалаху не більше 28° С у такій кількості, що можуть утворюватися вибухонебезпечні парогазоповітряні суміші, у разі спалахування яких розвивається розрахунковий надлишковий тиск вибуху в приміщенні, що перевищує 5 кПа. Речовини та матеріали, здатні вибухати і горіти при взаємодії з водою, киснем повітря або одне з одним у такій кількості, що розрахунковий надлишковий тиск у приміщенні перевищує 5 кПа;

Б (вибухопожежонебезпечна)

горючі пил або волокна, ЛЗР з температурою спалаху більше 28° С, ГР у такій кількості, що можуть створювати вибухонебезпечні пилоповітряні або пароповітряні суміші, у разі спалахування яких розвивається розрахунковий надлишковий тиск вибуху в приміщенні, що перевищує 5 кПа;

В (пожежонебезпечна)

горючі і важкогорючі рідини, тверді горючі і важкогорючі речовини й матеріали (у тому числі пил та волокна), речовини й матеріали при взаємодії з водою, киснем повітря або одне з одним здатні горіти тільки за умови, якщо приміщення, у яких вони є в наявності або обертаються, не належать до категорії А і Б;

Г

негорючі речовини й матеріали в гарячому, розжареному або розплавленому стані, процес оброблення яких супроводжується виділенням променистого тепла, іскор та полум'я; горючі гази, рідини і тверді речовини, які спалюються або утилізуються як паливо;

Д

негорючі речовини і матеріали в холодному стані. Дозволяється зараховувати до категорії Д приміщення, у яких розміщені ГР у системах змащування, охолодження і гідроприводу обладнання, в яких не більше 60 кг в одиниці обладнання за умов тиску не більше 0,2 мПа, кабельні електропроводки до обладнання, окремі предмети меблі на місцях.

3.13 Класи пожежі:

А горіння твердих речовин;

В горіння рідких речовин;

С горіння газоподібних речовин (побутовий газ, водень, пропан);

Д горіння металів;

Е горіння електрообладнання.

3.14 Мережа зв'язку: сукупність засобів та споруд зв'язку, поєднаних в єдиному технологічному процесі для забезпечення інформаційного обміну.

3.15 Негорючий матеріал: матеріал, який під впливом вогню чи високої температури не спалахує, не тліє і не обвуглюється.

3.16 Нормативна документація: правила, галузеві та державні стандарти, технічні умови, керівні документи на проектування, виготовлення, ремонт, реконструкцію, монтаж, налагодження, технічне діагностування.

3.17 Об'єкт: підприємство, установа та організація.

3.18 Підземна споруда: споруда зв'язку, позначка стелі якої перебуває нижче рівня планувальної позначки землі.

3.19 Підприємство (оператор) зв'язку: підприємство, що здійснює свою господарську діяльність для забезпечення функціонування засобів, споруд та мереж зв'язку з метою надання послуг зв'язку.

3.20 План (картка) пожежогасіння об'єкта: документ, що визначає основні питання організації гасіння пожежі, яка поширилася на об'єкті.

3.21 Пожежа: неконтрольоване горіння поза спеціальним вогнищем.

3.22 Правила пожежної безпеки: комплекс положень, які визначають порядок дотримання вимог та норм пожежної безпеки при будівництві та експлуатації об'єкта.

3.23 Причина пожежі: явище чи обставини, що безпосередньо спричиняють виникнення пожежі.

3.24 Протипожежні вимоги: інженерно-технічне обладнання чи організаційні заходи, спрямовані на запобігання пожежі або її розповсюдженню, а також на її гасіння. Як правило, містяться у нормативно-технічних та правових актах державного чи відомчого рівнів.

3.25 Протипожежний режим: комплекс установлених норм поведінки людей, правил виконання робіт та експлуатації об'єкта (виробу), спрямованих на забезпечення його пожежної безпеки.

3.26 Пожежна профілактика: комплекс організаційних і технічних заходів, спрямованих на забезпечення безпеки людей, запобігання пожежі, обмеження її розповсюдження, а також створення умов для успішного гасіння пожежі.

3.27 Пожежобезпека об'єкта: стан об'єкта, при якому з регламентованою імовірністю унеможливлються виникнення і розвиток пожежі та вплив на людей небезпечних факторів пожежі, а також забезпечується захист матеріальних цінностей.

3.28 Протипожежний стан об'єкта: стан об'єкта, що характеризується кількістю пожеж та рівнем збитків від них, кількістю загорянь, а також травм, отруєнь і загиблих людей, рівнем реалізації вимог пожежної безпеки, рівнем боєготовності пожежних підрозділів та добровільних формувань, а також рівнем протипожежної агітації та пропаганди.

3.29 Пожежний оповіщувач: пристрій для масового оповіщення людей про пожежу.

3.30 Пожежний сповіщувач: пристрій для формування сигналу про пожежу.

3.31 Пожежний приймально-контрольний прилад: складова частина установки пожежної сигналізації для прийняття інформації від пожежних сповіщувачів, вироблення сигналу про виникнення пожежі чи несправності установки та для подальшого передавання і видачі команд.

3.32 Поштовий зв'язок: приймання, обробка, перевезення та доставка письмових відправлень, матеріальних цінностей, виконання доручень фізичних та юридичних осіб щодо поштових переказів, банківських операцій.

3.33 Система протипожежного захисту: сукупність організаційних заходів, а також технічних засобів, спрямованих на запобігання впливу на людей небезпечних факторів пожежі та обмеження матеріальних збитків від неї.

3.34 Спалахування: займання, що супроводжується появою полум'я.

3.35 Споруди зв'язку: будинки, вежі, антени, повітряні і кабельні лінії, проміжні та кінцеві пристрої ліній зв'язку, поштові шафи та інші пристрої, що використовуються для організації поштового або електричного зв'язку.

3.36 Структурний підрозділ: філіал, відокремлений структурний підрозділ, центр, цех, дільниця, відділ, служба та ін.

3.37 Ступені вогнестійкості будівель:

I

будинки з несучими та огорожувальними конструкціями з природних матеріалів або штучного каменю, бетону або залізобетону із застосуванням листових і плиткових негорючих матеріалів;

II

будинки з несучими та огорожувальними конструкціями з природних матеріалів або штучного каменю, бетону або залізобетону з застосуванням листових і плиткових негорючих матеріалів. У покриттях будівель дозволяється застосовувати незахищені сталеві конструкції;

III

будинки з несучими та огорожувальними конструкціями з природних матеріалів або штучного каменю, бетону або залізобетону. Для перекриттів дозволяється використовувати дерев'яні конструкції, захищені штукатуркою або важкогорючими листовими, а також плитковими матеріалами. До елементів покриття не ставляться вимоги щодо межі вогнетривкості й межі розповсюдження вогню; при цьому елементи покриття із деревини підлягають вогнезахисній обробці;

IIIa

будинки переважно з каркасною конструктивною схемою. Елементи каркаса із сталевих незахищених конструкцій; огорожувальні конструкції із сталевих листів або інших негорючих листових матеріалів з важкогорючим утеплювачем;

будинки переважно з каркасною конструктивною схемою. Елементи каркаса - із суцільної або клеєної деревини, які піддаються вогнезахисній обробці відповідно до вимог обмеження розповсюдження вогню; огорожувальні конструкції - з панелей або поелементного складання, виконані із застосуванням деревини або матеріалів на її основі. Деревина та інші горючі матеріали огорожувальних конструкцій піддаються вогнезахисній обробці або захищаються від дії вогню та високих температур, щоб забезпечити необхідну межу розповсюдження вогню;

IV

будинки з несучими та захисними конструкціями із суцільної або клеєної деревини та інших горючих або важкогорючих матеріалів, захищених від дії вогню і високих температур штукатуркою або іншим листовим чи плитковим матеріалом. До елементів покриття не ставляться вимоги щодо межі вогнестійкості і межі розповсюдження вогню. При цьому елементи покриття із деревини підлягають вогнезахисній обробці;

IVa

будинки, переважно одноповерхові, з каркасною конструктивною схемою. Елементи каркаса - із сталених незахищених конструкцій; огорожувальні конструкції - із сталених листів або інших негорючих матеріалів з горючим утеплювачем;

V

будинки. До несучих і огорожувальних конструкцій не ставляться вимоги щодо меж вогнестійкості і меж розповсюдження вогню.

3.38 Тління: горіння без випромінювання світла, що, як правило, розпізнається з появою диму.

3.39 Філіал: структурний підрозділ підприємства, безпосередньо підпорядкований підприємству, що має право приймання на роботу.

3.40 Центр: відокремлений структурний підрозділ підприємства, безпосередньо підпорядкований філіалу, що має право приймання на роботу.

3.41 Цех: структурний підрозділ підприємства, безпосередньо підпорядкований центру, що не має права приймання на роботу.

3.42 Шкода від пожежі: жертви пожежі та матеріальні втрати, що безпосередньо пов'язані з пожежею.

3.43 "Повинен": викладаються обов'язкові вимоги;

"Слід": - " -

"Необхідно": - " -

"Вимагається, щоб": - " -

"Дозволяється тільки": - " -

"Не дозволяється": - " -

"Забороняється": - " -

"Не слід": - " -

3.44 викладаються інші положення;

"Як правило": - " -

"За необхідності": - " -

"За потреби": - " -

"У разі потреби": - " -

"Можуть мати": - " -

"У разі": - " -

3.45 "Застосовують": використовується як дозвільна форма викладання тексту.

3.46 "Повинно бути не більше (не менше)": наводиться найбільше або найменше значення величини.

3.47 "Не повинно бути більше (менше)": наводяться припустимі значення відхилень.

3.48 "Від" і "до": включно.

3.49 Групи горючості будівельних матеріалів (відповідно до ДСТУ Б В.2.7-19-95)

	Параметри горючості			
Група горючості матеріалів	Температура димових газів Т, град. С	Ступінь пошкодження за довжиною, SL, %	Ступінь пошкодження за масою, Sm, %	Тривалість самостійного горіння, tcr, с
П				0
Г2				
Г3		> 85		

Г4	> 450	> 85	> 50	> 300"
----	-------	------	------	--------

(розділ 3 доповнено пунктом 3.49 згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

4 Організаційні заходи щодо забезпечення пожежної безпеки

Для координації та вдосконалення роботи, пов'язаної із забезпеченням пожежної безпеки та контролю за її проведенням, в апараті Державного комітету зв'язку та інформатизації України, ВАТ "Укртелеком", підприємствах "Укрпошта", "Спецзв'язок", "Преса" створюються служби пожежної безпеки (СПБ). У дирекціях (філіях), підприємствах також створюються СПБ чисельністю не менше двох фахівців - начальник та інженер з пожежної безпеки, у центрах з чисельністю понад 200 працівників - інженер з пожежної безпеки.

Робота СПБ регламентується положеннями, які розробляються Державним комітетом зв'язку та інформатизації України, ВАТ "Укртелеком", підприємствами "Укрпошта", "Спецзв'язок", "Преса". Діяльність фахівців СПБ філіалів (дирекцій), центрів - посадовими інструкціями.

Початок роботи новоствореного підприємства, введення в експлуатацію нових, реконструйованих виробничих, житлових та інших об'єктів, упровадження нових технологій, передача у виробництво зразків нових пожежонебезпечних машин, механізмів, устаткування та продукції, оренда будь-яких приміщень без дозволу органів державного пожежного нагляду забороняються.

(розділ 4 доповнено абзацом третім згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

Видача дозволу здійснюється відповідно до Порядку видачі органами державного пожежного нагляду дозволу на початок роботи підприємств та оренду приміщень, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України від 14.02.2001 N 150](#).

(розділ 4 доповнено абзацом четвертим згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

Продукція протипожежного призначення, а також продукція, до якої встановлені вимоги пожежної безпеки, повинна мати сертифікат відповідності або свідоцтво про визнання відповідності. Організаційні та правові засади підтвердження відповідності продукції визначаються Кабінетом Міністрів України.

(розділ 4 доповнено абзацом п'ятим згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

4.1 Вивчення правил пожежної безпеки

4.1.1 Здійснюється згідно з Типовим положенням про спеціальне навчання, інструктажі та перевірку знань з питань пожежної безпеки на підприємствах, в установах та організаціях України (затверджено [наказом МВС України від 17.11.94 N](#)

628 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.12.94 за N 307/518. НАПБ Б.02.005-94).

4.1.2 Керівник об'єкта організовує виконання цього Типового положення (табл. 1). Щорічно складається перелік навчальних груп із працівників для навчання і перевірки знань з пожежної безпеки в Головному навчальному центрі ВАТ "Укртелеком" або в інших навчальних закладах.

Таблиця 1

Спеціальне навчання, інструктажі та перевірки знань з питань пожежної безпеки

Види навчання, інструктажів	Категорія слухачів	Місце проведення	Відповідають за проведення	Проводить	п/п
1	2	3	4	5	
Спеціальне навчання та перевірка знань	Заст. Голови ДКЗІУ, обов'язки яких пов'язані із забезпеченням пожежної безпеки. Ген. директори - директори підприємств, установ, організацій	Національний науково-дослідний інститут охорони праці (ННДІОП)	Управління з праці і персоналу ДКЗІУ	Викладачі навчальних закладів та фахівці СПБ галузі зв'язку	П/п
	Фахівці СПБ ДКЗІУ та підприємств, установ, організацій	Навчальні заклади ДПО МВС	Кадрові апарати ДКЗІУ та підприємств, установ, організацій	- " -	П/п
	Керівники філіалів, їх заступники, керівники центрів, цехів, голови пожежно-технічних комісій	Навчальні заклади галузі зв'язку	- " -	- " -	П/п
	Фахівці СПБ дирекцій (філіалів)	- " -	- " -	- " -	П/п
	Фахівці СПБ центрів (цехів)	Класи дирекцій	Начальники центрів	- " -	Щ

		(філій)			
Вступний	Усі працівники	Учбові класи підприємств, філій, центрів	Кадрові апарати підприємств, філій, центрів	Фахівці СПБ підприємств, філій, центрів	Пр пр на
Первинний	Усі працівники	На робочому місці	Начальники служб, цехів, дільниць тощо	Начальники служб, цехів, дільниць тощо	Дс ви ді
Повторний	Усі працівники	На робочому місці	Начальники служб, цехів, дільниць тощо	Начальники служб, цехів, дільниць тощо	Щ
Позаплановий	Усі працівники	На робочому місці	Начальники служб, цехів, дільниць тощо	Начальники служб, цехів, дільниць тощо	На пр ді
Цільовий	З працівниками перед виконанням ними разових (тимчасових) пожежонебезпечних робіт (зварювальних, розігрівальних та інших) при ліквідації аварії, стихійного лиха	На місці проведення робіт	Начальники служб, цехів, дільниць тощо	Начальники служб, цехів, дільниць тощо	Пр ви ци

4.1.3 Допуск до роботи осіб, які не пройшли навчання, інструктажу й перевірки знань із питань пожежної безпеки, забороняється.

4.2 Пожежно-технічні комісії та добровільні пожежні дружини

4.2.1 На об'єкті з кількістю працюючих 50 і більше чоловік рішенням трудового колективу може створюватися пожежно-технічна комісія (ПТК). На підставі цього

рішення наказом керівника встановлюється персональний склад ПТК та порядок її роботи.

4.2.2 На підставі Типового положення про пожежно-технічну комісію (затверджено [наказом Міністерства внутрішніх справ України від 27.09.94 N 521](#) та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13.10.94 за N 249/459. НАПБ Б.02.003-94) розробляється Положення про ПТК об'єкта, яке затверджує його керівник.

4.2.3 Добровільні пожежні дружини (ДПД) можуть створюватися на об'єктах з кількістю працюючих, як правило, не менше 50 чоловік з робітників, службовців та ІТР з метою проведення заходів щодо запобігання пожежам, організації їх гасіння, здійснення громадського контролю за дотриманням установлених законодавством вимог пожежної безпеки.

4.2.4 У своїй діяльності ДПД керуються Положенням про добровільні пожежні дружини (команди) (затверджено [наказом Міністерства внутрішніх справ України від 27.09.94 N 521](#) та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13.10.94 за N 248/458. НАПБ Б.02.004-94).

4.3 Обов'язки посадових осіб

4.3.1 Забезпечення пожежної безпеки є складовою частиною виробничої або іншої діяльності посадових осіб. Це слід відображати в трудових договорах (контрактах) та статутах.

4.3.2 Посадовим особам слід визначити обов'язки щодо забезпечення пожежної безпеки, призначити відповідальних за пожежну безпеку окремих будівель, споруд, приміщень, ділянок тощо, технологічного та інженерного устаткування, а також за утримання і експлуатацію технічних засобів протипожежного захисту.

4.3.3 Обов'язки щодо забезпечення пожежної безпеки, утримання та експлуатації засобів протипожежного захисту мають бути відображені у відповідних посадових документах (контрактах, функціональних обов'язках, інструкціях, положеннях тощо).

4.3.4 Посадовим особам на кожному об'єкті з урахуванням умов його пожежної небезпеки слід установити відповідний протипожежний режим, у тому числі - визначити:

а) можливість (місце) паління, застосування відкритого вогню, побутових нагрівальних приладів;

б) порядок проведення тимчасових пожежонебезпечних робіт (у тому числі зварювальних);

в) правила проїзду та стоянки транспортних засобів;

г) місця для зберігання і допустиму кількість сировини, напівфабрикатів та готової продукції, які можуть одночасно розміщуватися у виробничих приміщеннях і на території (у місцях зберігання);

- г) порядок прибирання горючого пилу й відходів, зберігання промасленого спецодягу та шмаття, очищення повітроводів вентиляційних систем від горючих відкладень;
- д) порядок відключення від мережі електрообладнання у разі пожежі;
- е) порядок огляду й закриття приміщень після закінчення роботи;
- є) порядок проходження посадовими особами навчання й перевірки знань з питань пожежної безпеки, а також проведення з працівниками протипожежних інструктажів та занять з пожежно-технічного мінімуму з призначенням відповідальних за їх проведення;
- ж) порядок організації експлуатації, обслуговування наявних технічних засобів протипожежного захисту (протипожежного водопроводу, насосних станцій, установок пожежної сигналізації, автоматичного пожежогасіння, димовидалення, вогнегасників тощо);
- з) порядок проведення планово-попереджувальних ремонтів та оглядів електроустановок, опалювального, вентиляційного, технологічного та іншого інженерного обладнання;
- и) дії працівників у разі виявлення пожежі;
- ї) порядок збору членів ДПД та відповідальних посадових осіб у разі виникнення пожежі, виклику вночі, у вихідні й святкові дні.

4.3.5 Працівників слід ознайомити з цими вимогами на інструктажах, під час проходження пожежно-технічного мінімуму тощо; витяги з наказу (інструкції) з основними положеннями слід розміщувати на видних місцях.

4.3.6 На кожному об'єкті слід розробити загальнооб'єктну інструкцію про заходи пожежної безпеки та інструкції для всіх вибухопожежонебезпечних та пожежонебезпечних приміщень (дільниць, цехів, складів, майстерень, лабораторій тощо).

Ці інструкції мають вивчатися під час проведення протипожежних інструктажів, проходження пожежно-технічного мінімуму, а також у системі виробничого навчання і розміщуватися на видних місцях.

4.3.7 У промислових будівлях та спорудах, які мають два поверхи і більше, у разі одночасного перебування на поверсі більше 25 осіб слід розробити і розмістити на видних місцях плани (схеми) евакуації людей на випадок пожежі.

4.3.8 У разі зміни планування або функціонального призначення будівель (приміщень, споруд), технології виробництва, штатного розкладу переробити плани евакуації та інструкцій.

4.3.9 На об'єкті слід встановити порядок (система) оповіщення людей про пожежу, з яким потрібно всіх ознайомити.

У приміщеннях на видних (помітних) місцях біля телефонів слід розмістити таблички із зазначенням номера телефону для виклику пожежної охорони.

4.3.10 Територія об'єкта, а також будинки, споруди, приміщення слід забезпечити відповідними знаками безпеки згідно з ГОСТ 12.4.026-76*.

4.3.11 У разі одержання речовин та матеріалів з невідомими властивостями щодо пожежної небезпеки забороняється їх застосування до з'ясування через відповідні установи та організації відомостей (показників) про їх пожежну небезпеку.

Застосування при будівництві у виробництві матеріалів та речовин, на які відсутні дані щодо пожежної небезпеки, забороняється.

4.3.12 На об'єктах, де застосовуються й переробляються сильнодіючі отруйні речовини (СДОР) та джерела радіоактивного випромінювання, слід регулярно в погодженні з пожежною охороною терміни інформувати підрозділи Державної пожежної охорони (ДПО) про кількість таких речовин і матеріалів, їх токсичні властивості, особливості поведінки під час пожежі, повідомляти інші дані, необхідні для забезпечення безпеки особового складу, який залучається до гасіння пожежі та проведення аварійно-рятувальних робіт на цих об'єктах.

4.3.13 Для працівників охорони незалежно від їх підпорядкованості (сторожів, вахтерів, вартових тощо) посадові особи розробляють інструкції, у яких визначають їх обов'язки щодо контролю за дотриманням протипожежного режиму, огляду території приміщень, порядок дій у разі виявлення пожежі, спрацювання засобів пожежної сигналізації та автоматичного пожежогасіння, а також указують, кого з посадових осіб адміністрації слід викликати в разі пожежі в нічний час та у вихідні й святкові дні.

Працівникам охорони слід мати список посадових осіб із зазначенням їх домашньої адреси, службового й домашнього телефонів. Вони зобов'язані знати порядок дій в разі виявлення пожежі, правила користування первинними засобами пожежогасіння та прийомами гасіння.

4.3.14 Уживати (у межах наданих посадовим особам прав) відповідних заходів щодо реагування на факти порушень чи невиконання працівниками встановленого протипожежного режиму, вимог правил пожежної безпеки та інших нормативних актів, що діють у цій сфері.

4.3.15 З метою підвищення ефективності пожежно-профілактичної роботи, спрямованої на забезпечення належного протипожежного захисту об'єктів зв'язку, слід проводити огляди протипожежного стану і за результатами оглядів готувати накази.

4.3.16 Виконувати встановлений порядок взаємодії підрозділів Державної служби охорони при МВС України з операторами зв'язку всіх форм власності при організації централізованої охорони об'єктів ([наказ Міністерства внутрішніх справ та Державного комітету зв'язку України від 20.10.98 N 750/145](#) та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02.11.98 за N 701/3141).

4.4 Обов'язки працівників зв'язку

4.4.1 Працівники зобов'язані дотримуватися встановленого протипожежного режиму на об'єкті, виконувати встановлені правила та інші нормативні акти з питань пожежної безпеки.

4.4.2 Кожен працівник у разі виявлення пожежі або запаху диму, гару, надмірного підвищення температури зобов'язаний негайно повідомити про це пожежну охорону (при цьому назвати адресу об'єкта, місце виникнення, наявність людей, а також повідомити своє прізвище) та вживати заходів до її ліквідації й рятування людей та майна.

4.5 Відповідальність за порушення Правил

4.5.1 Пункт 4.5.1 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

За порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, створення перешкод для діяльності посадових осіб органів державного пожежного нагляду, невиконання їх приписів винні в цьому посадові особи, інші працівники притягаються до відповідальності згідно з чинним законодавством.

(пункт 4.5.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5 Загальні вимоги пожежної безпеки

5.1 Утримання територій та доріг

Абзац підрозділу 5.1 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.1.1 Ворота в'їзду на територію об'єкта, що відчиняються за допомогою електроприводу, повинні мати пристосування (пристрої), які дають змогу відчиняти їх уручну.

5.1.2 Стоянка транспорту на відстані менше 10-ти м від в'їзних воріт на територію об'єкта забороняється, про що повинен вказувати відповідний знак заборони.

5.1.3 Територія об'єкта повинна мати освітлення, що забезпечує швидке знаходження пожежних драбин, протипожежного обладнання, входів до будинків і споруд.

5.1.4 Протипожежні розриви між будівлями, спорудами, відкритими майданчиками для зберігання матеріалів, устаткування тощо повинні відповідати вимогам будівельних норм. Їх не дозволяється захаращувати, використовувати для складування матеріалів, устаткування, стоянок транспорту, будівництва та встановлення тимчасових будинків і споруд.

5.1.5 Дороги, проїзди та проходи до будівель, споруд, пожежних вододжерел, підступи до зовнішніх пожежних драбин, пожежного інвентарю, обладнання та засобів пожежогасіння мають бути завжди вільними, утримуватися справними, очищатися від снігу та льоду.

5.1.6 Основні дороги, проїзди, проходи повинні мати тверде покриття. Влаштовуючи проїзди для пожежних автомобілів до будівель, споруд і вододжерел по ґрунту, їх слід укріплювати шлаком, гравієм або іншими місцевими матеріалами для забезпечення можливості під'їзду за будь-якої пори року.

Забороняється довільно зменшувати нормативну ширину доріг та проїздів.

5.1.7 Про закриття ділянок доріг або проїздів для ремонту (або з інших причин) необхідно заздалегідь повідомити підрозділи пожежної охорони. На період закриття доріг у відповідних місцях слід установлювати покажчики напрямку об'їзду або влаштовувати переїзди через ділянки, що ремонтуються.

5.1.8 Усі джерела водопостачання для потреб пожежогасіння повинні мати придатні під'їзди.

Колодязі пожежних гідрантів (ПГ) та пожежні водоймища (ПВ) слід завчасно утеплити та в холодну пору року регулярно очищати від снігу та льоду.

5.1.9 Рейкові колії, тимчасові траншеї та канави не повинні ускладнювати рух пожежних автомобілів.

Проїзди та проходи через залізничні колії повинні мати суцільні настили на рівні головок рейок. Стоянка вагонів без локомотивів на переїздах забороняється.

5.1.10 Стоянка транспорту в наскрізних проїздах будівель менше як за 5 м від ПГ, забірних пристроїв вододжерел, пожежного обладнання та інвентарю на поворотних майданчиках тупикових проїздів забороняється. У зазначених місцях слід установлювати відповідні знаки.

5.1.11 Розпалювати багаття, спалювати відходи, тару, викидати непогашене вугілля та попіл на відстань менше ніж 15 м від будівель і споруд, а також у межах, установлених будівельними нормами протипожежних розривів, забороняється.

5.1.12 Будівництво на території об'єкта нових будівель та споруд (у тому числі тимчасових) може здійснюватися лише за наявності проектної документації та позитивної експертизи (перевірки) органів державного пожежного нагляду.

Не дозволяється прибудовувати до будівель, споруд з огорожувальними конструкціями, що містять горючі полімерні утеплювачі (пінополістирол, пінополіуретан тощо).

5.1.13 Паління забороняється:

- а) на території та в приміщеннях, де зберігаються ЛЗР, ГР та горючі гази;
- б) у будівлях з наявністю вибухопожежонебезпечних приміщень (дільниць).

5.1.14 На території об'єкта, де паління дозволяється, адміністрація зобов'язана визначити й обладнати спеціальні місця для цього, позначити їх знаком або написом, установити урну або попільницю з негорючого матеріалу.

5.2 Будинки, споруди, приміщення, евакуаційні шляхи та виходи

Абзац підрозділу 5.2 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.2.1 Усі будинки, споруди та приміщення повинні своєчасно очищатися від горючого сміття, відходів виробництва і постійно утримуватися в чистоті. Терміни очищення встановлюються технологічними регламентами або інструкціями.

5.2.2 Для всіх будівель і приміщень виробничого, складського призначення та лабораторій визначаються категорія щодо вибухопожежної та пожежної небезпеки за НАПБ Б.07.005-86 (ОНТП 24-86), а також клас зони за ДНАОП 0.00-1.32-01. На вхідних дверях до приміщень, а також на межах зон усередині приміщень та зовні розміщуються таблички з позначенням категорії та зон.

Категорії вибухопожежної та пожежної небезпеки (ОНТП 24-86)

Класи вибухонебезпечних та пожежонебезпечних зон (ДНАОП 0.00-1.32-01)

Приміщення	Характеристика матеріалів і речовин, які містяться у приміщенні	Категорія	Клас
1	2	3	4
Усі промислові і підсобно-промислові приміщення, за винятком наведених нижче, включаючи окремі приміщення інших галузей промисловості, які проектується на об'єктах зв'язку	Кабелі з горючою, важкогорючою оболонкою, тверді горючі матеріали і речовини, обладнання із застосуванням горючих матеріалів та монтажних проводів з горючою, важкогорючою оболонкою	В	Невибухонебезпечні та непожежонебезпечні (НВП)
Регульовальні майстерні з кімнатами для чищення приладів (ремонтні дільниці), лабораторії; майстерні:			

радіотехнічні, механічні, такелажні, ремонту апаратури, електроремонтні, ремонту інвентарю, антенно-вежового господарства:			
а) при кількості ЛЗР у кожній посудині ємністю не більше 0,15 л бензину, 0,25 л ацетону і 1 л спирту на 100 м ³ об'єму приміщення	Тверді горючі речовини і матеріали, бензин, спирт, ацетон	В	НВП
б) при кількості ЛЗР в одній з посудин, що закривається, ємністю понад 0,15 л бензину, 0,25 л ацетону і 1 л спирту на 100 м ³ об'єму приміщення	Бензин, спирт, ацетон	А	2
в) за відсутності горючих речовин, матеріалів та ЛЗР	Негорючі речовини і матеріали	Д	НВП
Зварювальні майстерні	Негорючі речовини, матеріали	Г	НВП
Технічні склади і комори:			
а) для зберігання горючих матеріалів і виробів або негорючих матеріалів і виробів у горючій упаковці	Горючі матеріали і вироби, горюча упаковка	В	П-IIa
б) для зберігання горючих матеріалів і виробів у негорючій упаковці	Горючі матеріали і вироби в негорючій упаковці	Д	НВП
Склади ЛЗР:			
а) з температурою спалаху парів понад	Рідке паливо, мастила	В	П-I

+61° С			
б) з температурою спалаху парів від +28 до +61° С включно	Рідке паливо, мастила	Б	2
Приміщення випрямлячів		Г	НВП
Приміщення акумуляторних із свинцевими акумуляторами відкритого та закритого типу, установленими на стелажах	Водень	Згідно з розрахунками	Згідно з розрахунками
Приміщення з акумуляторами відкритого та закритого типу, установленими у вентильованих шафах	Водень	Д	НВП
Приміщення з акумуляторами герметизованого типу	Водень	Д	НВП
Дистиляторна, електролітна (кислотна, лужна)	Вода, кислота, луг	Д	НВП
Приміщення введення кабелів зв'язку, кабельні шахти	Кабелі з горючою (горючою та важкогорючою) оболонкою	В	П-IIa
Компресорні		Г	НВП
Дизельна електростанція	Рідке паливо, мастила (до 1 м ³ ЛЗР, 5 м ³ ГР)	Г	НВП
Окремі приміщення для розміщення витратних баків рідкого палива і мастила для дизельних електростанцій та приміщень для			

перекачування рідкого палива і мастил:			
а) з температурою спалаху парів понад +61° С	Рідке паливо й масло	В	П-І
б) з температурою спалаху парів від +28 до +61° С включно	Рідке паливо й масло	Б	2
Щитові, розподільні пристрої з вимикачами й апаратурою, яка міститься в одиниці обладнання:			
а) менше 60 кг мастил	Трансформаторне масло	Г	НВП
б) понад 60 кг мастил	Трансформаторне масло	В	П-І
Трансформаторні камери з трансформаторами:			
а) масляними	Трансформаторне масло	В	П-І
б) сухими	-	Г	НВП
Усі виробничі приміщення поштового зв'язку, за винятком приміщень акумуляторних	Папір, деревина, мішкотара	В	П-IIa
Приміщення холодильних станцій із застосуванням холодоагентів:		Д	НВП
а) фреон-12 і фреон-22		Б	2
б) аміак		Д	НВП
в) вода в бромистолітєвих і			

пароежекторних машинах			
Бойлерні, насосні водоохолодження, водопостачання і каналізації; приміщення зберігання запасів води, зарядних станцій, установок автоматичного пожежогасіння; склади вогнегасних речовин	Вода, вогнегасні речовини	Д	НВП
Приміщення гідрометеослужби	Кабелі з горючою, важкогорючою оболонкою	В	НВП
Приміщення для обслуговування та стоянки автомашин		В	П-IIa
Котельні на твердому і газоподібному паливі:			
а) машинне відділення;		Г	НВП
б) відділення підготовки палива	Тверде паливо	В	П-II
	Газоподібне паливо	Б	2

Примітка. Категорії приміщень та класи зон приміщень установлені з урахуванням вимог ВСН 333-87.

(пункт 5.2.2 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.2.3 У разі реконструкції, перепланування, капітального ремонту приміщень, будинків та інших споруд, їх технічного переоснащення як зі зміною, так і без зміни функціонального призначення необхідно виконувати протипожежні вимоги, визначені нормативними документами в галузі будівельного, технологічного проектування та НАПБ А.01.001-95.

Приступати до виконання вищезазначених робіт дозволяється лише за наявності проектної документації, яка пройшла попередню експертизу на відповідність нормативним актам з питань пожежної безпеки з позитивним результатом в органах державного пожежного нагляду.

Придбані за кордоном машини, механізми, устаткування, технологічне обладнання вводяться в експлуатацію лише за умови відповідності їх діючим в Україні нормативним актам з пожежної безпеки.

(пункт 5.2.3 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.2.4 Придбані за кордоном машини, механізми, устаткування, технологічне обладнання, будівельні конструкції та матеріали вводяться в експлуатацію лише за умови відповідності їх до чинних в Україні нормативних актів із пожежної безпеки.

5.2.5 Протипожежні системи, установки, устаткування будівель, споруд і приміщень (протидимний захист, пожежна автоматика, протипожежне водопостачання, протипожежні двері, клапани, інші захисні пристрої у протипожежних стінах і перекриттях тощо) повинні постійно утримуватись у справному стані.

5.2.6 Не дозволяється використовувати горища, технічні поверхи будинків (у тому числі вентиляційні камери, електрощитові) під виробничі дільниці, для зберігання продукції, устаткування, меблів та інших предметів.

Двері горищ, технічних поверхів, вентиляційних камер, електрощитових, підвалів повинні утримуватись зачиненими. На дверях слід указувати місця зберігання ключів.

Вікна горищ, технічних поверхів і підвалів повинні бути зашклені.

5.2.7 У підвальних і цокольних приміщеннях забороняється:

а) розміщення вибухопожежонебезпечних виробництв, зберігання та застосування ЛЗР і ГР, вибухових речовин, балонів із газами, целулоїду, карбїду кальцію й інших речовин і матеріалів, що мають підвищену пожежну небезпеку;

б) улаштування складів горючих матеріалів, майстерень, де використовуються горючі матеріали, а також інших господарських приміщень, якщо вхід до них не ізолюваний від загальних евакуаційних сходових кліток.

5.2.8 Пряжки віконних прорізів підвальних і цокольних приміщень слід регулярно очищати від горючих відходів виробництва, сухого листя, трави тощо. Забороняється закривати їх наглухо (щільно), захаращувати або закладати віконні прорізи.

5.2.9 Стаціонарні зовнішні пожежні сходи, сходи на перепадах висот і огорожі на дахах (покриттях) будівель та споруд повинні утримуватися постійно в справному стані, бути пофарбованими.

(пункт 5.2.9 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.2.10 У разі потреби встановлення на вікнах приміщень, де перебувають люди, ґратів, останні повинні розкриватися, розсуватися або зніматися. Під час перебування в цих приміщеннях людей ґрати мають бути відчинені (зняті).

Установлювати глухі (незнімні) ґрати дозволяється у квартирах, банках, касах, складах, коморах, кімнатах для зберігання зброї і боєприпасів, на об'єктах торгівлі, розрахованих на одночасне перебування до 50 осіб.

(пункт 5.2.10 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.2.11 Отвори в протипожежних стінах, перегородках і перекриттях повинні бути обладнані захисними пристроями (протипожежні двері, вогнезахисні клапани, водяні завіси тощо) проти поширення вогню та продуктів горіння.

Забороняється встановлювати будь-які пристрої, що перешкоджають нормальному зачиненню протипожежних дверей, а також знімати пристрої для їхнього самозачинення.

5.2.12 У разі перетинання протипожежних перешкод (стіл, перегородок, перекриттів і т. ін.) різними комунікаціями, зазори (отвори), що утворилися між цими конструкціями та комунікаціями, потрібно щільно (наглухо) закрити негорючими матеріалами, які забезпечують межу вогнестійкості та димогазонепроникнення, що вимагається будівельними нормами для цих перешкод.

5.2.13 Дерев'яні конструкції в будинках усіх ступенів вогнестійкості, крім V ступеня, повинні піддаватися вогнезахисній обробці, за винятком вікон, дверей, воріт, підлоги, вбудованих меблів, стелажів, якщо в будівельних нормах не зазначені інші вимоги.

Пошкодження вогнезахисних покриттів (штукатурки, спеціальних фарб, лаків, обмазок тощо) будівельних конструкцій, горючих оздоблювальних і теплоізоляційних матеріалів, повітроводів, металевих опор та перегородок повинні негайно усуватись.

Після виконання вогнезахисних робіт підрядною організацією за участю замовника має бути складений акт про виконані роботи. Після закінчення термінів дії обробки (просочення) та в разі втрати або погіршення вогнезахисних властивостей обробку (просочення) треба повторити. Перевірку стану вогнезахисної обробки (просочення) слід проводити не менше одного разу на рік зі складанням акта перевірки.

(пункт 5.2.13 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.2.14 Пункт 5.2.14 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.2.15 Для індивідуального захисту обслуговувальний персонал підприємств, де в технологічних процесах зберігаються чи використовуються легкозаймисті, ГР або газу, повинен бути забезпечений комплектом спеціального термозахищеного одягу. Спецодяг повинен завчасно підлягати пранню та ремонту, зберігатися у

розвішеному вигляді в металевих шафах, установлених у спеціально відведених для цієї мети приміщеннях.

5.2.16 У будівлях, спорудах, приміщеннях забороняється:

- а) прибирати приміщення та прати одяг із застосуванням ЛЗР і ГР;
- б) відігрівати замерзлі труби паяльними лампами й іншими засобами із застосуванням відкритого вогню;
- в) залишати неприбраними промаслені обтиральні матеріали.

5.2.17 Евакуаційні шляхи та виходи повинні постійно утримуватись вільними, нічим не зашарашуватися, а в разі виникнення пожежі повинні гарантувати безпеку під час евакуації людей, які перебувають у приміщеннях будівель і споруд.

5.2.18 Кількість і розміри евакуаційних виходів з будівель і приміщень, їх конструктивні та планувальні рішення, умови освітленості, забезпечення незадимленості, протяжність шляхів евакуації, їх облицювання (оздоблення) повинні відповідати протипожежним вимогам будівельних норм.

5.2.19 У разі розміщення технологічного обладнання в приміщеннях повинні бути забезпечені евакуаційні проходи до сходових кліток та інших шляхів евакуації відповідно до будівельних норм.

5.2.20 Двері на шляхах евакуації повинні відчинятися в напрямку виходу із будівель (приміщень).

5.2.21 Допускається влаштування дверей з відкриттям у середину приміщення в разі одночасного перебування в ньому не більше 15 осіб, а також у санвузлах, з площадок зовнішніх евакуаційних драбин (за винятком дверей, що ведуть у повітряну зону незадимлюваної сходової клітки).

5.2.22 При наявності людей у приміщенні двері евакуаційних виходів можуть замикатися лише на внутрішні запори, які легко відмикаються.

5.2.23 Килими, килимові доріжки й інше покриття підлоги в приміщеннях з масовим перебуванням людей повинні надійно кріпитися до підлоги і бути помірно небезпечними щодо токсичності продуктів горіння, мати помірну димоутворювальну здатність (за ГОСТ 12.1.044-89) та відповідати групам поширення полум'я РП1, РП2 (за ДСТУ Б В.2.7-70-98).

(пункт 5.2.23 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.2.24 Сходові марші і площадки повинні мати справні огорожі з поручнями.

5.2.25 У сходових клітках дозволяється встановлювати на висоті не менше 2,2 м від поверхні сідців і сходових площадок прилади опалення.

У незадимлюваних сходових клітках дозволяється встановлення лише приладів опалення.

5.2.26 Сходові клітки, внутрішні відкриті та зовнішні сходи, коридори, проходи та інші шляхи евакуації мають бути забезпечені евакуаційним освітленням відповідно до вимог норм та правил улаштування електроустановок.

5.2.27 Світильники евакуаційного освітлення слід вмикати, у разі перебування в будинку людей, з настанням сутінків.

5.2.28 У разі наявності людей шляхи евакуації, що не мають природного освітлення, повинні постійно освітлюватися електричним світлом.

5.2.29 У приміщеннях будівель, де можуть перебувати одночасно більше 100 осіб, у виробничих приміщеннях без природного освітлення за наявності більше 50 працівників (або якщо площа перевищує 150 м²) евакуаційні виходи необхідно позначати світловими показниками "ВИХІД" білого кольору на зеленому фоні, підключеними до джерел живлення евакуаційного (аварійного) освітлення або таких, що переключаються автоматично в разі зникнення живлення на основних джерелах.

5.2.30 Не допускається:

а) улаштовувати на шляхах евакуації пороги, виступи, турнікети, розсувні, підйомні двері, такі двері, що обертаються, та інші пристрої, які перешкоджають вільній евакуації людей;

б) захаращувати шляхи евакуації (коридори, проходи, сходові марші і площадки, вестибюлі, холи, тамбури тощо) меблями, обладнанням, різними матеріалами та готовою продукцією, навіть якщо вони не зменшують нормативи ширини;

в) забивати, заварювати, замикати на навісні замки, болтові з'єднання та інші запори, що важко відчиняються зсередини, зовнішні евакуаційні двері будівель;

г) застосовувати на шляхах евакуації (крім будівель V ступеня вогнестійкості) горючі матеріали для облицювання стін і стель, а також сходів та сходових площадок;

г) розташовувати в тамбурах виходів, за винятком квартир та індивідуальних житлових будинків, гардероби, вішалки для одягу, сушарні, пристосовувати їх для торгівлі, а також зберігання, у тому числі тимчасового, будь-якого інвентарю та матеріалу;

д) захаращувати меблями, устаткуванням та іншими предметами двері, люки на балконах і лоджіях, переходи в суміжні секції та виходи на зовнішні евакуаційні драбини;

е) знімати встановлені на балконах (лоджіях) драбини;

є) улаштовувати у сходових клітках приміщення будь-якого призначення, у т. ч. кіоски, ларки, а також виходи з вантажних ліфтів (підйомників), прокладати газопроводи, трубопроводи з ЛЗР та ГР, повітроводи;

ж) улаштовувати в загальних коридорах комори і вбудовані шафи, за винятком шаф для інженерних комунікацій; зберігати в шафах (нішах) для інженерних комунікацій

горючі матеріали, а також інші сторонні предмети;

з) розташовувати в ліфтових холах комори, кіоски, ларки і т. ін.;

и) установлювати телекамери в проходах, що перешкоджає евакуації людей;

і) робити засклення або закладання жалюзі й отворів повітряних зон у незадимлюваних сходових клітках;

ї) знімати передбачені проектом двері вестибюлів, холів, тамбурів і сходових кліток;

й) заміняти армоване скло на звичайне у дверях та фрамугах усупереч передбаченому за проектом;

к) знімати пристрої для самозачинення дверей сходових кліток, коридорів, холів, тамбурів тощо, а також фіксувати самозакривні двері у відчиненому положенні;

л) зменшувати нормативну площу фрамуг у зовнішніх стінах сходових кліток або закладати їх;

м) розвішувати у сходових клітках на стінах стенди, панно тощо;

н) уникати слизької підлоги на шляхах евакуації.

(пункт 5.2.30 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.3 Електроустановки

Абзац підрозділу 5.3 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.3.1 Протипожежні відстані від повітряних ліній слабострумкових мереж (радіо, телефонного зв'язку, сигналізації і т. ін.) до зовнішніх установок з вибухопожежонебезпечними зонами всіх класів відповідно до ПУЭ мають бути такими самими, як і для повітряних ліній електропередач напругою до 1 кВ.

(пункт 5.3.1 доповнено абзацом згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

Відстань від повітряних ліній електропередач до будівель і споруд, які містять вибухопожежонебезпечні та пожежонебезпечні приміщення, до вибухо- і пожежонебезпечних зон зовнішніх установок, а також горючих дахів та близьких частин будівель і споруд, що виступають, місць зберігання горючих матеріалів повинна відповідати величинам, визначеним ПУЭ.

5.3.2 Електричні машини, апарати, обладнання (апарати управління, пускорегулювання, контрольно-вимірювальні прилади, електродвигуни, світильники і т. ін.), електропроводи та кабелі за виконанням та ступенем захисту повинні відповідати класу зони (за ПУЭ), мати апаратуру захисту від струмів короткого замикання та інших аварійних режимів.

5.3.3 Телефонні апарати, сигнальні пристрої до них, електричні годинники, радіоприймачі, пристрої та обладнання установок автоматичної і ручної пожежної сигналізації, охоронної сигналізації, установок пожежогасіння, централізованої системи оповіщення про пожежу та інші подібні слабострумові споживачі електроенергії можуть застосовуватися у вибухонебезпечних і пожежонебезпечних зонах лише за умови відповідності їх рівня вибухозахисту (ступеня захисту оболонки) класу зони, крім випадків, обумовлених відповідними нормативними документами.

Слабострумові внутрішні електромережі повинні виконуватися у вибухонебезпечних і пожежонебезпечних зонах, а також по горючих основах аналогічно вимогам ПУЕ до внутрішніх електромереж, крім випадків, обумовлених у нормативних документах.

Над вибухонебезпечними зонами будь-якого класу (як у приміщеннях, так і в зовнішніх вибухонебезпечних установках) не допускається розміщувати електрообладнання (світильники, прожектори, з'єднувальні коробки тощо) без засобів вибухозахисту та прокладати електропроводи і кабелі над цими зонами способами, що не допускаються у вибухонебезпечних зонах відповідно до ПУЕ.

(пункт 5.3.3 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.3.4 Плавкі вставки запобіжників повинні бути калібровані із зазначенням на клеймі номінального струму вставки (клеймо ставиться заводом-виготовлювачем або електротехнічною лабораторією). Застосування саморобних некаліброваних плавких уставок забороняється.

5.3.5 На електродвигуни, світильники, інші електричні машини, апарати та обладнання, установлені у вибухонебезпечних або пожежонебезпечних зонах, повинні бути нанесені знаки, що зазначають їх ступінь захисту згідно з чинними стандартами.

5.3.6 З'єднання, відгалуження та окінцювання жил проводів і кабелів мають здійснюватися за допомогою опресування, зварювання, паяння або затискачів (гвинтових, болтових тощо). Місця з'єднання жил проводів і кабелів, а також з'єднувальні та відгалужувальні затискачі повинні мати мінімальний перехідний опір, щоб уникнути їх перегрівання й пошкодження ізоляції стиків. Струм утрат ізоляції стиків повинен бути не більше струму втрат ізоляції цілих жил цих проводів і кабелів.

5.3.7 В електропроводках слід передбачати відгалужувальні та з'єднувальні коробки з негорючих або важкогорючих матеріалів. Ці коробки повинні бути постійно закритими кришками із зазначених матеріалів.

5.3.8 Улаштування та експлуатація тимчасових електромереж не дозволяється. Винятком можуть бути тимчасові ілюмінаційні установки й електропроводки, які живлять місця проведення будівельних, тимчасових ремонтно-монтажних та аварійних робіт.

5.3.9 Не дозволяється прокладання проводів і кабелів (за винятком тих, що прокладаються у сталевих трубах) безпосередньо вздовж металевих панелей та плит із полімерними утеплювачами, а також установлення електричних апаратів, щитів тощо ближче 1 м від указаних конструкцій. У місцях перетинання огорожувальних конструкцій електричними комунікаціями слід передбачати металеві гільзи з ущільненням із негорючих матеріалів.

5.3.10 Переносні світильники слід обладнати захисними скляними плафонами й сітками. Для цих світильників та іншої переносної електроапаратури слід застосовувати гнучкі кабелі та проводи (шнури) з мідними жилами, спеціально призначеними для цієї мети, з урахуванням їхнього захисту від можливих пошкоджень.

5.3.11 Електричне обладнання, машини, апарати, прилади, електрощити зі ступенем захисту їхніх оболонок менше IP 44 повинні розміщуватися на відстані не менше 1 м від горючих матеріалів, за винятком матеріалів груп П, Г2, або відокремлюватися від них екранами з негорючих матеріалів.

У пожежонебезпечних приміщеннях, де на окремих ділянках зберігаються тверді горючі або негорючі в горючій упаковці матеріали, пожежонебезпечна зона П-IIa вважається в межах не менше 1 м від меж ділянки, призначеної для складування, і над самою ділянкою.

Пожежонебезпечна зона класу П-III вважається в тих самих межах при розміщенні ділянок складування твердих горючих матеріалів і горючих рідин зовні (поза будівлями і спорудами).

(пункт 5.3.11 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.3.12 Відстань між світильниками з лампами розжарювання та предметами (будівельними конструкціями) з горючих матеріалів, за винятком груп П, Г2, повинна бути не менше таких значень:

номінальна потужність Р, Вт	мінімальна відстань, м
100	0,5
300	0,8
500	1,0

Інші види світильників повинні розміщуватися від горючих матеріалів та предметів на відстані не менше 0,5 м, а від будівельних конструкцій, що містять горючі матеріали груп Г3, Г4 - не менше 0,2 м, а від конструкцій з горючих матеріалів груп горючості П, Г2 - не менше 0,1 м.

(абзац другий пункту 5.3.12 із змінами, внесеними згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

У разі неможливості дотримання вказаної відстані до будівельних конструкцій вони повинні бути захищені негорючими теплоізоляційними матеріалами.

(пункт 5.3.12 доповнено абзацом третім згідно з наказом
Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.3.13 У разі встановлення світильників на (у) підвісні стелі чи їх облицювання з матеріалів груп горючості Г3, Г4 місця прилягання цих світильників необхідно захищати негорючим теплоізоляційним матеріалом або матеріалом групи горючості П (крім випадків, коли технічними умовами на світильники передбачається можливість їх монтажу на горючих поверхнях чи конструкціях).

(пункт 5.3.13 в редакції наказу Державного комітету
зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.3.14 Відстань від кабелів та ізольованих проводів, прокладених відкрито вздовж конструкцій на ізоляторах, тросах, у лотках і т. ін., до місць відкритого зберігання (розміщення) горючих матеріалів повинна становити не менше ніж 1 м.

5.3.15 Прокладання проводів (кабелів) по горючих основах (конструкціях, деталях), улаштування введів у будинки повинно здійснюватися відповідно до вимог ПУЕ.

У разі відкритого прокладання незахищених проводів та захищених проводів (кабелів) з оболонками з горючих матеріалів відстань від них до горючих основ (конструкцій, деталей) повинна становити не менше 0,01 м. При неможливості забезпечити вказану відстань провід (кабель) слід відокремлювати від горючої поверхні шаром негорючого матеріалу, який виступає з кожного боку проводу (кабелю) не менше ніж на 0,01 м.

5.3.16 У разі схованого прокладання таких проводів (кабелів) їх необхідно ізолювати від горючих основ (конструкцій) суцільним шаром негорючого матеріалу. Після закінчення прокладання складається акт про проведення схованих робіт.

5.3.17 Електронагрівальні прилади, телевізори, радіоприймачі та інші побутові електроприлади та апаратура повинні вмикатися в електромережу тільки за допомогою справних штепсельних з'єднань та електророзеток заводського виготовлення.

5.3.18 Застосування електричних опалювальних приладів у приміщеннях категорій за вибухопожежонебезпекою А та Б не дозволяється.

При застосуванні, згідно з умовами виробництва, у пожежонебезпечних зонах будь-якого класу електронагрівальних приладів нагрівальні робочі частини останніх мають бути захищені від доторкання до горючих матеріалів, а самі прилади встановлені на поверхні з негорючого матеріалу.

5.3.19 Забороняється застосування електронагрівальних приладів у пожежонебезпечних зонах складських приміщень, у будівлях архівів, музеїв, бібліотек (крім спеціально призначених і обладнаних для цього приміщень), а також у будівлях (приміщеннях) іншого призначення згідно з розділом 7 НАПБ А.01.001-95.

5.3.20 Температура зовнішньої поверхні електроопалювальних приладів у найбільш нагрітому місці в нормальному режимі роботи не повинна перевищувати +85° С.

(пункт 5.3.20 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.3.21 Для опалення невеликих приміщень, у тому числі кіосків, пересувних побутових приміщень для будівельників тощо, можуть застосовуватися масляні радіатори та нагрівальні електропанелі типу РБЕ-1, ЕК-2, ЕК-4, ПТ-8-2 та ін., із закритими нагрівальними елементами. Такі радіатори та електропанелі повинні мати справний індивідуальний електрозахист і терморегулятор.

5.3.22 Нові підключення різних струмоприймачів (електродвигунів, нагрівальних приладів і т. ін.) необхідно проводити з урахуванням допустимого струмового навантаження електромережі.

5.3.23 Для загального відключення силових та освітлювальних мереж складських приміщень із вибухонебезпечними й пожежонебезпечними зонами будь-якого класу, архівів, книгосховищ та інших подібних приміщень необхідно передбачати встановлення апаратів відключення (вимикачів) поза межами (іззовні) указаних приміщень на негорючих стінах (перегородках) або на окремих опорах. Спільні апарати відключення (вимикачі) слід розташовувати в ящиках із негорючих матеріалів або в нішах, які мають пристосування для пломбування та замикання на замок.

5.3.24 Електрошафи, розміщені в коридорах, у вестибюлях, холах, фойє та інших шляхах евакуації, повинні бути замкненими.

Електрощити, групові електрощитки необхідно оснащувати схемою підключення споживачів із пояснювальними написами і вказаним значенням номінального струму апарата захисту (плавкої вставки).

5.3.25 Електродвигуни, світильники, проводи та розподільчі пристрої потрібно регулярно, не рідше одного разу на місяць, а в запиленних приміщеннях - щотижня, очищати від пилу.

5.3.26 Кабельні споруди й конструкції, на яких укладають кабелі, повинні виготовлятися з негорючих матеріалів. Забороняється розміщення в кабельних спорудах будь-яких тимчасових пристроїв, зберігання в них матеріалів та устаткування.

5.3.27 Улаштування, живлення, прокладання мереж аварійного та евакуаційного освітлення повинно виконуватися відповідно до вимог будівельних норм і ПУЕ.

5.3.28 У світильниках аварійного та евакуаційного освітлення слід використовувати лампи розжарювання. Дозволяється в окремих випадках застосування люмінесцентних світильників для аварійного (евакуаційного) освітлення, якщо температура навколишнього середовища приміщення становить не менше +5° С, а живлення здійснюється на змінному струмі й забезпечує напругу мережі не нижче 90 % номінальної.

Світильники аварійного (евакуаційного) освітлення виділяються з числа світильників робочого освітлення своїм типом чи спеціально нанесеним знаком. Світильники евакуаційного освітлення слід позначати літерою "Е".

Установлення будь-яких місцевих вимикачів або штепсельних роз'єднувачів у мережах аварійного (евакуаційного) освітлення не дозволяється.

5.3.29 Електророзетки, вимикачі, перемикачі та інші подібні апарати можуть установлюватися на горючі основи (конструкції) лише з підкладанням під них суцільного негорючого матеріалу, що виступає за габарити апарата не менше ніж на 0,01 м.

Також слід захищати електровироби (розетки, вимикачі тощо), вбудовані в конструкції з горючих матеріалів (окрім матеріалів груп горючості П, Г2), якщо технічні умови на ці вироби не допускають монтажу безпосередньо на горючих основах з матеріалів груп горючості Г3, Г4.

(пункт 5.3.29 доповнено абзацом другим згідно з наказом
Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.3.30 Не дозволяється:

а) проходження повітряних ліній електропередач та зовнішніх електропроводок над горючими покрівлями, навісами, штабелями лісу, складами паливно-мастильних матеріалів, торфу, дров та інших горючих матеріалів;

б) прокладка електричних проводів і кабелів транзитом через складські приміщення, пожежонебезпечні та вибухонебезпечні зони;

в) експлуатувати кабелі й проводи з пошкодженою або такою, що в процесі експлуатації втратила захисні властивості, ізоляцією;

г) залишати під напругою кабелі та проводи з неізольованими струмопровідними жилами;

ґ) застосувати саморобні подовжувачі, які не відповідають вимогам ПУЕ, що пред'являються до переносних (пересувних) електропроводок;

д) застосовувати для опалення приміщення нестандартного (саморобного) електронагрівального обладнання або ламп розжарювання;

е) користуватися пошкодженими розетками, відгалужувальними та з'єднувальними коробками, вимикачами та іншими електровиробами, а також лампами, скло яких має сліди затемнення або випинання;

є) підвішувати світильники безпосередньо на струмопровідні проводи, обгортати електролампи і світильники папером, тканиною та іншими горючими матеріалами, експлуатувати їх зі знятими ковпаками (розсіювачами); використовувати електроапаратуру та прилади в умовах, що не відповідають вказівкам (рекомендаціям) підприємств-виготовлювачів;

- ж) застосовувати в пожежонебезпечних зонах складських приміщень люмінесцентних світильників з відбивачами і розсіювачами, виготовленими з горючих матеріалів;
- з) використовувати в пожежонебезпечних зонах світильників з лампами розжарювання без захисного суцільного скла (ковпаків), а також з відбивачами і розсіювачами, виготовленими з горючих матеріалів;
- и) залишати без догляду при виході з приміщення увімкнені в електромережу нагрівальні прилади, телевізори, радіоприймачі тощо;
- і) складати горючі матеріали на відстані ближче ніж 1 м від електроустаткування та під електрощитами;
- ї) використовувати ролики, вимикачі, штепсельні розетки для підвішування одягу й інших предметів, заклеювати ділянки електропроводки папером, горючими тканинами;
- й) застосовувати для електромереж радіо- та телефонні проводи;
- к) використовувати побутові електронагрівальні прилади (праски, чайники, кип'ятильники тощо) без негорючих підставок та в місцях (приміщеннях), де їх застосування не передбачено технологічним процесом.

5.3.31 У приміщеннях категорій А, Б, В, вибухопожежонебезпечних повинно бути забезпечено дотримання вимог електростатичної іскробезпеки згідно з ГОСТ 12.1.018-86.

5.3.32 У всіх, незалежно від призначення, приміщеннях, які після закінчення роботи замикаються і не контролюються черговим персоналом, з усіх електроустановок та електроприладів, а також з мереж їх живлення повинна бути відключена напруга (за винятком чергового освітлення, протипожежних та охоронних установок, а також електроустановок, що згідно з вимогами технології працюють цілодобово).

При цьому в будівлях, крім житлових будинків, усі електроустановки, що працюють цілодобово, повинні бути заживлені самостійними лініями, починаючи від увідного пристрою в будівлю (споруду). Кожна така електроустановка повинна мати свій апарат захисту (запобіжник або автоматичний вимикач). Вимкнення електропостачання повинно виконуватися від одного загального комутаційного апарата (вимикача), до якого є вільний доступ електротехнічному персоналу і який розміщений біля виходу (входу) будівлі.

(пункт 5.3.32 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.3.33 На кожному об'єкті повинен бути встановлений порядок відключення напруги з електрообладнання, силових та контрольних кабелів у разі пожежі. При цьому електроживлення систем пожежної автоматики, протипожежного водопостачання та евакуаційного (аварійного) освітлення мають бути невідключеними.

5.3.34 Усе електрообладнання (корпуси електричних машин, трансформаторів, апаратів, світильників, розподільчих щитів, щитів управління, металеві корпуси пересувних та переносних електроприймачів тощо) підлягає зануленню або заземленню відповідно до вимог ПУЕ.

5.3.35 Несправності в електромережах та електроапаратурі, які можуть викликати іскріння, коротке замикання, понаднормовий нагрів горючої ізоляції кабелів і проводів, повинні негайно ліквідуватися черговим персоналом. Пошкоджену електромережу потрібно відключати до приведення її у пожежобезпечний стан.

5.3.36 Заміри опору ізоляції електричних мереж мають проводитися в терміни відповідно до вимог ПТЕ.

5.3.37 Для захисту будівель, споруд та зовнішніх установок від прямих попадань блискавки і вторинних її проявів мають забезпечуватися вимоги РД-34.21.122-87.

5.3.38 Для підтримання пристроїв захисту від блискавок у справному стані необхідно регулярно проводити ревізування цих пристроїв: для будівель і споруд I та II категорій захищеності від блискавки - щороку, для III категорії - не рідше 1 разу на 3 роки зі складанням акта, у якому вказуються виявлені дефекти. Усі виявлені у пристроях захисту від блискавок пошкодження та дефекти підлягають негайному усуненню.

5.3.39 Власник об'єкта зобов'язаний забезпечити обслуговування та технічну експлуатацію електроустановок, у тому числі електроустановок слабкого струму. Особа, призначена відповідальною за їх протипожежний стан (головний енергетик, енергетик, ІТП відповідної кваліфікації), зобов'язана:

а) організовувати і проводити профілактичні огляди та ППР електрообладнання і електромереж, а також своєчасне усунення порушень, які можуть призвести до пожежі;

б) забезпечувати правильність застосування електрообладнання, кабелів, електропроводок залежно від класу пожежо- та вибухонебезпеки, зон і умов навколишнього середовища, а також справність стану апаратів захисту від коротких замикань, перевантажень та інших небезпечних режимів робіт;

в) організовувати навчання та інструктажі чергового персоналу з питань пожежної безпеки під час експлуатації електроустановок.

У разі неможливості технічного обслуговування електроустановок силами персоналу об'єкта власник повинен укласти договір на планове технічне обслуговування зі спеціалізованою організацією (із кваліфікованими фахівцями).

5.3.40 При влаштуванні вбудованих саун необхідно обладнувати їх електропечами заводського виготовлення із системою автоматичного захисту та відключення при роботі печі більше 8 годин на добу. Підключення ТЕНів до електромережі має здійснюватися за межами парильного відділення.

5.3.41 Кабельні тунелі і канали слід виконувати з негорючих матеріалів, що мають межі вогнестійкості не менше 0,75 год. Кабельні тунелі розподіляються на протипожежні відсіки довжиною не більше 150 м.

5.3.42 Перевірка експлуатації електроустаткування об'єктів на відповідність фактичного рівня протипожежного захисту вимогам діючих норм і правил проводиться за такими показниками:

а) організація і проведення ТО та ППР;

б) відповідність і справність апаратів захисту від статичних розрядів, заземлювальних пристроїв і захисту від небезпечних впливів;

в) відповідність підбору та монтажу електрообладнання та електропроводки класам приміщень за зонами згідно з ПУЕ;

г) наявність інструкцій про правила експлуатації електрообладнання, знання та виконання їх вимог;

г) проведення заміру опору ізоляції в електропроводці, наявність відповідних актів;

д) відповідність вимогам ПУЕ аварійного та евакуаційного освітлення.

5.3.43 У разі виникнення пожежі в (на) електроустановках (апаратах електрозв'язку), які мають велику кількість контактів, використовувати порошкові вогнегасники не рекомендується.

5.3.44 Кабелі та проводи, які не поширюють горіння, згідно з ГОСТ 12176 слід застосовувати в пожежонебезпечних зонах будь-якого класу. Забороняється застосування кабелів з горючою поліетиленовою ізоляцією.

(підрозділ 5.3 доповнено пунктом 5.3.44 згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.4 Установки пожежогасіння

Абзац підрозділу 5.4 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.4.1 Будівлі та приміщення, у яких необхідно влаштовувати автоматичне пожежогасіння:

а) приміщення цехів і дільниць обробки та зберігання посилок, страхової пошти, листової кореспонденції та друку без постійного перебування персоналу - кожне 500 м² і більше.

Приміщення посилок висотою понад 5,5 м;

б) підпункт "б" пункту 5.4.1 вилучено

в) приміщення для зберігання автомобілів і постів технічного обслуговування та ремонту автомобілів (крім постів миття автомобілів), які розміщені в одноповерхових будинках I та II ступенів вогнестійкості площею 7000 м² і більше; у будинках III, IV і IVa ступенів вогнестійкості площею 2000 м² і більше; у будинках IIIa, IIIб ступенів вогнестійкості площею 3600 м² і більше; у будинках з двома поверхами і більше; у підземних гаражах - незалежно від площі;

г) склади, комори:

зберігання ЛЗР і ГР - площею 500 м² і більше при кількості продуктів більше 15 кг/м² та площею 50 м² і більше, якщо ці приміщення розміщені в будівлях з іншими приміщеннями;

горючих матеріалів - площею 1000 м² і більше;

негорючих матеріалів у горючій упаковці - площею 1500 м² і більше;

г) приміщення дизельних, що розміщуються в підземних об'єктах; підвальних або цокольних поверхах, слід обладнувати установками автоматичного пожежогасіння (аерозольними, газовими, порошковими чи пінними);

д) у складських приміщеннях, які пристосовані під захисні споруди місткістю 600 чол. і більше або площею 700 та більше м².

(підпункт "д" пункту 5.4.1 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.4.2 Апаратура й обладнання, що входять до складу установок, повинні мати сертифікат відповідно до Правил обов'язкової сертифікації продукції протипожежного призначення (затверджено [наказом Держстандарту України від 27.06.97 N 374](#) та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16.09.97 за N 407/2211).

5.4.3 Організації, які здійснюють монтаж, наладку та технічне обслуговування установок, повинні мати ліцензію на право виконання цих робіт.

5.4.4 ТО та ППР слід визначати на кожну установку відповідно до плану-графіка, який опрацьовується на підставі вимог технічної документації заводів-виробників щодо змісту і термінів виконання робіт. На період проведення робіт з ТО чи ППР, для яких передбачається відключення установок, адміністрація об'єкта зобов'язана вжити необхідних заходів щодо забезпечення пожежної безпеки захищуваних приміщень та технологічного устаткування, повідомивши про це ДПД, якщо вона є.

5.4.5 Автоматичні установки пожежогасіння, змонтовані та введені в експлуатацію, повинні відповідати проектній документації та вимогам нормативно-технічних документів.

5.4.6 Переведення установок з автоматичного пуску на ручний є неприпустимим, за винятком випадків, обумовлених у нормативних документах.

Пристрої ручного пуску автоматичних установок пожежогасіння (АУП) повинні бути опломбовані, захищені від несанкціонованого приведення в дію механічних пошкоджень і встановлюватися поза можливою зоною горіння, у доступному місці. Для визначення їх місцезнаходження повинні застосовуватися вказівні знаки, розміщені як усередині, так і поза приміщенням.

5.4.7 Приміщення, які захищені установками об'ємного пожежогасіння, слід обладнувати дверима з приладами для самозачинення.

5.4.8 На об'єкті повинна вестись експлуатаційна документація, у якій слід реєструвати:

- а) зміст, терміни та виконавців (юридичних і фізичних осіб) проведення ТО та ППР;
- б) дату і обставини санкціонованих та помилкових спрацювань установок пожежної сигналізації (УПС), дату виходу з ладу автоматичних засобів та час усунення недоліків;
- в) дату й результати контрольних перевірок і періодичних випробувань УПС.

5.4.9 На об'єкті також має бути така документація:

- а) проектна документація та виконавчі креслення на установку;
- б) акт приймання і здавання установки в експлуатацію;
- в) паспорти на устаткування та прилади;
- г) інструкція з експлуатації установки і посадові інструкції.

5.4.10 Наказом чи розпорядженням необхідно призначити:

- а) особу, відповідальну за експлуатацію установки;
- б) оперативний (черговий) персонал для контролю за справністю установки (оперативний персонал - для щоденного контролю; черговий персонал - для цілодобового).

5.4.11 Оперативний (черговий персонал) повинен знати:

- а) назву та місце знаходження захищених приміщень;
- б) порядок виклику пожежної охорони в разі одержання сигналу тривоги та взаємодії з пожежною охороною під час ліквідації пожежі та її наслідків;
- в) порядок визначення справності установки в період експлуатації;
- г) порядок ведення експлуатаційної документації.

5.5 Установки пожежної сигналізації

Абзац підрозділу 5.5 вилучено

5.5.1 Необхідно влаштовувати димову пожежну сигналізацію:

а) на станціях міських та сільських телефонних мереж у приміщеннях:

- уведення кабелів;
- автозалів районних автоматичних телефонних станцій, опорних станцій, опорно-транзитних станцій, транзитних станцій;
- стативної служби;
- довідкової служби;
- лінійно-апаратних цехів;
- кросів;
- випрямлячів.

Сільські АТС обладнуються охоронно-пожежною сигналізацією;

б) на станціях вузлів телеграфної передачі даних у приміщеннях:

- зберігання;
- складів;

в) на станціях міжміських телефонних - у всіх приміщеннях;

ДЕС слід обладнувати тепловими сповіщувачами або сповіщувачами полум'я;

г) у підвальних приміщеннях категорії В площею менше 700 м^2 ;

г) у складах, коморах для зберігання:

- ЛЗР і ГР - площею менш як 500 м^2 за кількістю продуктів понад 15 кг/м^2 ;
- горючих матеріалів - площею менше 1000 м^2 ;
- негорючих матеріалів у горючій упаковці - площею менше 1500 м^2 ;
- мастильних матеріалів у підвалах та цокольних поверхах - площею менше 200 м^2 ;

д) у приміщеннях головних кас, бюро контролю переказів і зональних обчислювальних центрів, поштамтів і будівель - будинках загальним об'ємом 40 тис. м^3 і більше;

е) в адміністративно-побутових корпусах, що стоять окремо, та прибудовах з числом поверхів більше чотирьох - у всіх приміщеннях, крім приміщень з мокрим процесом; у вставках і вбудованих незалежно від кількості поверхів - у всіх приміщеннях, крім приміщень з мокрим процесом;

- є) у відділах розмножування та інших операцій з технічною документацією - незалежно від площі цих приміщень:
- ротаторних;
 - світлокопіювальних;
 - фотолабораторій;
 - архівах;
 - машбюро;
 - брошурування;
- ж) в аудиторіях та лабораторіях навчальних закладів;
- з) у приміщеннях перших відділів та мобілізаційних відділів - незалежно від площі приміщень;
- и) у залах засідань, кінозалах місткістю 300 місць і більше;
- і) у приміщеннях для зберігання автомобілів і постів технічного обслуговування та ремонту автомобілів (крім постів миття автомобілів), які розміщені в одноповерхових будинках I та II ступенів вогнестійкості площею менше 7000 м², крім приміщень категорій Г і Д; у будинках III, IV і IVa ступенів вогнестійкості площею менше 2000 м², крім приміщень категорій Г і Д; у будинках IIIa, IIIб ступенів вогнестійкості площею менше 3600 м², крім приміщень Г і Д;
- ї) у виділених приміщеннях керуючих пристроїв на основі ЕОМ автоматичних міжміських телефонних станцій, серверної.

(пункт 5.5.1 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.5.2 У місцях розташування приладів сигналізації та вузлів керування повинна бути інструкція про порядок дій персоналу в разі появи сигналів про пожежу або несправність установки.

5.5.3 Пожежні сповіщувачі повинні функціонувати цілодобово.

5.5.4 У разі ремонту або несправності ручного пожежного сповіщувача поряд слід вивісити табличку з відповідним написом.

5.5.5 Об'єкти електрозв'язку, як правило, слід обладнувати димовими сповіщувачами.

5.5.6 Вимоги пунктів 5.4.2, 5.4.3, 5.4.4, 5.4.8, 5.4.9, 5.4.10 та 5.4.11 розділу 5.4 Правил необхідно виконувати і для установок пожежної сигналізації.

5.6 Системи протидимового захисту

Абзац підрозділу 5.6 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету
зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.6.1 Пульт (щит) ручного керування пристроями системи протидимового захисту слід забезпечити інструкцією про порядок їх включення в роботу.

5.6.2 Необхідно біля кнопок дистанційного пуску встановити таблички про їх призначення.

5.6.3 Усі двері, які входять до системи протидимового захисту, слід обладнувати пристроями для самозачинення з ущільнювальними прокладками в притворах.

5.6.4 Прокладання будь-яких комунікацій у каналах димовидалення і підпору повітря забороняється.

5.6.5 Не менше одного разу на місяць необхідно проводити випробування систем протидимового захисту з увімкненням вентиляторів та складанням акта.

5.6.6 Щотижня слід перевіряти стан вентиляторів, виконавчих механізмів, положення клапанів, заслінок, наявність замків та пломб на щитах електроживлення автоматичних пристроїв, захисного засклення на кнопках ручного пуску.

5.7 Системи оповіщення про пожежу

Абзац підрозділу 5.7 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету
зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.7.1 Для повідомлення про пожежу слід застосовувати гучномовці, які є на об'єкті.

5.7.2 Розміщення та потужність гучномовців повинні забезпечувати необхідну гучність для оповіщення у всіх місцях перебування людей.

5.7.3 У будівлях, де немає потреби в технічних засобах оповіщення про пожежу і керування евакуацією, керівник об'єкта наказом повинен визначити порядок оповіщення людей про пожежу і призначити відповідальних за це осіб.

5.7.4 Приміщення, з якого здійснюється керування системою оповіщення, слід розміщувати на нижніх поверхах будівель, переважно біля входу на сходові клітки, у місцях з цілодобовим перебуванням чергового персоналу.

При обладнанні приміщень будівлі УПС її приймально-контрольні прилади слід установлювати в тому приміщенні, з якого здійснюється керування системою оповіщення.

(пункт 5.7.4 в редакції наказу Державного комітету
зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.7.5 Електрозабезпечення магнітофонів та іншої апаратури системи оповіщення про пожежу слід здійснювати від незалежних джерел енергії: основного - від мережі

змінного струму, резервного - від акумуляторних батарей з автоматичним переключенням основного джерела живлення на резервний.

5.8 Системи опалення

Абзац підрозділу 5.8 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.8.1 Керівник об'єкта зобов'язаний своїм наказом призначити відповідальних працівників, за експлуатацію та технічний стан опалювальних установок.

5.8.2 Топлення печей на підприємствах повинно проводитися спеціально виділеними особами, які пройшли протипожежний інструктаж.

Режим, час і тривалість опалювання печей встановлюється розпорядженням керівника об'єкта з урахуванням місцевих умов.

5.8.3 Печі та інші опалювальні прилади повинні мати протипожежні розділки (відступки) від горючих конструкцій, що відповідають вимогам будівельних норм.

Підлога з горючих матеріалів повинна захищатися під топковими дверцятами (топковим отвором) металевим листом розміром 0,7 м x 0,5 м, що розташовується своїм довгим боком уздовж печі.

(пункт 5.8.3 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.8.4 Пункт 5.8.4 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.8.5 Перед початком опалювального сезону котельні, теплогенераторні й калориферні установки, печі й інші опалювальні прилади мають бути старанно перевірені та відремонтовані.

5.8.6 Очищення димоходів і печей від сажі слід проводити перед початком, а також протягом усього опалювального сезону з такою періодичністю:

а) опалювальних печей періодичної дії на твердому паливі та рідкому паливі - не рідше одного разу на три місяці;

б) печей та осередків безперервної дії - не рідше одного разу на два місяці.

5.8.7 Відстань від печей до стелажів, шаф та іншого обладнання повинна бути не менше 0,7 м, а від паливних отворів - не менше 1,25 м.

5.8.8 На горищах усі димові труби та стіни, у яких проходять димові канали, слід побілити.

5.8.9 Попіл та шлак, що їх вигрібають із топки, необхідно заливати водою та виносити у спеціально призначені місця.

5.8.10 Тверде паливо (дрова, вугілля, кокс, торф) повинно зберігатися у спеціально пристосованих для цієї мети приміщеннях або на спеціально обладнаних майданчиках з урахуванням вимог будівельних норм.

5.8.11 У підвальних приміщеннях із спалимим перекриттям, а також у підвальних приміщеннях, виходи з яких сполучаються із загальними сходовими клітками (незалежно від межі вогнестійкості перекриття), зберігання дров, вугілля, торфу та інших видів палива забороняється.

5.8.12 При експлуатації печей забороняється:

а) застосовувати для розпалювання ЛЗР та ГР;

б) сушити та тримати дрова, вугілля, одяг та інші спалимі матеріали на опалювальних приладах або біля них;

в) застосовувати вугілля, кокс, газ та інше паливо в печах, які не пристосовані до цього палива;

г) залишати паливо безпосередньо перед паливним отвором;

ґ) зберігати в приміщенні запаси палива, які перевищують добову потребу;

д) застосовувати для спалювання дрова, довжина яких перевищує розміри топки;

е) здійснювати опалення при відкритих дверцятах топки;

є) здійснювати опалення під час проведення масових заходів;

ж) залишати розпалені печі без нагляду;

з) використовувати вентиляційні канали як димоходи;

и) прикріплювати до димарів телевізійні та інші антени;

і) висипати непогашений попіл, жужіль та вугілля біля будівель (з цією метою слід обладнувати спеціально виділені місця);

ї) улаштовувати тимчасові опалювальні прилади.

5.8.13 Застосовувати пічне опалення у приміщеннях категорій А, Б і В не дозволяється, окрім будівель підприємств зв'язку не більше одного поверху.

5.8.14 У приміщеннях складів категорій А, Б і В, у коморах і місцях, відведених для складування горючих матеріалів, опалювальні прилади слід обгороджувати екранами з негорючих матеріалів, установленими на відстані не менше 0,1 м від приладів опалення.

5.8.15 Котли опалення повинні встановлюватися у відокремлених приміщеннях з конструкціями із негорючих матеріалів, які мають самостійний вихід.

5.8.16 Димові труби котлів, які працюють на твердому паливі, слід обладнати іскрогасниками.

5.8.17 Біля кожної форсунки котельної або паливогенерувальної установки, що працює на рідкому паливі, необхідно встановлювати піддон із піском, а на паливопровід - не менше двох вентилів (по одному біля топки та біля резервуара з паливом).

5.8.18 Паливо слід зберігати у резервуарах у спеціально пристосованих для цієї мети приміщеннях або на спеціально виділених майданчиках з урахуванням вимог будівельних норм.

5.8.19 У приміщеннях котелень припустиме встановлення витратних баків закритого типу для рідкого палива:

- а) у вбудованих котельнях - об'ємом не більше 1 м^3 (для мазуту);
- б) в окремо розташованих котельнях - об'ємом не більше 5 м^3 (для мазуту) або 1 м^3 (для легкого нафтового палива).

При встановленні зазначених баків слід керуватися вимогами будівельних норм проектування для складів нафти і нафтопродуктів.

5.8.20 У приміщеннях котелень та інших паливовироблювальних установок забороняється:

- а) виконувати роботи, які не пов'язані з обслуговуванням котельної установки;
- б) допускати до котельні сторонніх осіб;
- в) допускати до роботи на котельних установках осіб, які не пройшли спеціальної підготовки;
- г) доручати стороннім особам нагляд за роботою котлів;
- ґ) зберігати ЛЗР та ГР;
- д) сушити будь-які горючі матеріали на котлах і паротрубопроводах;
- е) розпалювати котельні установки без попереднього продування їх повітрям;
- є) подавати паливо у випадках, коли загасне форсунка або газовий пальник;
- ж) допускати підтікання рідкого палива або вихід газу із системи паливopостачання;
- з) користуватися видатковими баками, які не мають пристрою для вилучення палива до аварійної ємності (безпечного місця) у разі пожежі;
- и) користуватися гумовими або іншими спалимими трубопроводами для подавання палива до форсунки;
- і) працювати за несправної автоматики контролю за режимом опалення.

5.8.21 У літній пожежонебезпечний період під час сильного вітру здійснювати опалення печей і котельних установок, які працюють на твердому паливі, забороняється.

5.8.22 Забороняється використовувати для димових труб керамічні, азбоцементні та металеві труби, а також влаштовувати глиняноплетені та дерев'яні димарі.

5.8.23 При потребі улаштування металевих печей в автомобілях для перевезення ремонтних бригад необхідно схему влаштування погодити з СПБ.

При цьому:

а) висота ніжок печей повинна бути не менш як 0,2 м;

б) спалиму підлогу під печами необхідно обшити листовим залізом по азбесту з виступом 0,1 м;

в) димова труба при переході через покриття повинна мати протипожежну перетинку та виступати над покрівлею не менше 0,5 м і мати захисний зонтик.

5.8.24 Газові опалювальні котли, опалювальні апарати та місткі газові водонагрівники слід установлювати біля стін з негорючих матеріалів або біля стін, захищених негорючими (важкогорючими) матеріалами, на відстані не менше 0,1 м.

5.8.25 У разі встановлення газових плит біля стін (перегородок з горючих матеріалів такі стіни (перегородки) необхідно ізолювати негорючими матеріалами. Ізоляція повинна виступати за габарити плити не менше ніж на 0,1 м з кожного боку і не менше 0,8 м - зверху.

Відстань від плити до ізольованих негорючими матеріалами стін (перегородок) повинна бути не менше 0,1 м, а стін (перегородок з горючих матеріалів - не менше 1 м.

5.8.26 Установлення газових проточних водонагрівників необхідно передбачати на стінах (перегородках) з негорючих матеріалів.

5.8.27 Допускається встановлення газових проточних водонагрівників на обштукатурених або облицьованих негорючими (важкогорючими) матеріалами горючих стінах (перегородках на відстані не менше 0,03 м від них. Ізоляція повинна виступати за габарити корпусу водонагрівників не менше ніж на 0,1 м.

5.8.28 Меблі й інші предмети (вироби) з горючих матеріалів слід установлювати не ближче як за 0,2 м від газових приладів.

5.8.29 Забороняється:

а) застосовувати вогонь для виявлення витoku газу з газопроводів;

б) користуватися газовими пальниками та приладами в разі їх несправності або несправності газопроводів та арматури.

5.9 Вентиляція і кондиціонування

Абзац підрозділу 5.9 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.9.1 Черговий персонал, який здійснює нагляд за вентиляційними установками (майстер, слюсар), зобов'язаний проводити планові профілактичні огляди вентиляторів, повітроводів, вогнезатримувальних пристроїв, камер зрошення, заземлювальних пристроїв і вживати заходів до усунення будь-яких несправностей в їх роботі, які можуть призвести до виникнення та розповсюдження пожежі.

5.9.2 Повітроводи слід виготовляти із негорючих матеріалів.

5.9.3 Не допускається робота технологічного обладнання у вибухопожежонебезпечних та пожежонебезпечних приміщеннях у разі несправних або відключених гідрофільтрів, сухих фільтрів, пиловідсмоктувальних, пиловловлювальних і інших пристроїв систем вентиляції.

У тамбур-шлюзах при приміщеннях категорій А і Б, у яких виділяються вибухонебезпечні пара, газу та пилю, слід постійно (на весь період роботи, зберігання товарів, речовин) забезпечувати необхідний підпір повітря.

Вентиляційне обладнання, що забезпечує підпір повітря в тамбур-шлюзи в приміщеннях категорій А і Б, має розміщуватися в приміщеннях для вентиляційного обладнання (у венткамері), відокремлених від сусідніх приміщень і коридорів протипожежними стінами з межею вогнестійкості 0,75 години.

(пункт 5.9.3 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.9.4 Повітря, що містить горючий пилю або горючі відходи, повинно очищуватися до надходження у вентилятор.

5.9.5 Повітроводи, по яких переміщаються вибухопожежонебезпечні газу, пари і пилю, не допускається розміщувати в підвальних приміщеннях та в каналах під підлогою.

У середині повітроводів та на їх стінках не дозволяється розміщувати газопроводи і трубопроводи з горючими речовинами, кабелі, електропроводку й каналізаційні трубопроводи; не дозволяється також перетинання повітроводів цими комунікаціями.

Матеріали, з яких виготовляються повітроводи, мають відповідати вимогам будівельних норм. Виготовлення повітроводів із азбестоцементних матеріалів забороняється.

(пункт 5.9.5 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.9.6 Пункт 5.9.6 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.9.7 Витяжні повітроводи, по яких транспортуються горючі та вибухонебезпечні речовини (пилю, волокна тощо), повинні мати пристрої для очищення (люки, розбірні

з'єднання і т. ін.).

При встановленні вибухозахищених вентиляторів поза приміщеннями для них слід влаштовувати спеціальне укриття з негорючих матеріалів, як правило, у вигляді металевих навісів і сітчастого огородження, що замикається на замок.

(пункт 5.9.7 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.9.8 У місцях перетинання протипожежних стін повітропроводи слід обладнувати автоматичними вогнезатримувальними пристроями (заслінки, шибери, клапани).

5.9.9 У виробничих приміщеннях, де виділяються горючі та вибухонебезпечні речовини, усі вентиляційні установки, металеві повітропроводи, фільтри та інше обладнання витяжних установок слід заземляти.

5.9.10 Вентиляційні камери, циклони, фільтри та повітропроводи повинні регулярно очищатися від горючого пилу та виробничих відходів. Перевірку технічного стану, профілактичний ремонт та очищення вентиляційного обладнання слід здійснювати за графіком, який затверджується керівником. Наслідки оглядів заносяться до спеціального журналу.

5.9.11 Вентиляційні установки, які обслуговують приміщення з пожежовибухонебезпечним виробництвом, повинні мати автоматичне блокування їх відключення (у разі пожежі) з діючих систем автоматичної пожежної сигналізації (АПС) та пожежогасіння.

5.9.12 При монтажі й експлуатації вентиляційних систем забороняється:

- а) з'єднувати вентиляційні канали з димовими;
- б) поєднувати вентиляцію приміщень вибухопожежонебезпечних виробництв із загальною системою вентиляції;
- в) здійснювати перевірку ефективності роботи вентиляційної системи за допомогою відкритого вогню;
- г) випалювати залишки пилу та інших горючих речовин, які відклалися на стінках повітроводів;
- г) зберігати у вентиляційних камерах будь-яке обладнання або матеріали; двері вентиляційних камер повинні бути постійно замкнені на замок; заходити стороннім особам до них заборонено;
- д) перекривати витяжні канали, закривати отвори та решітки;
- е) відключати або знімати вогнеперешкоджальний пристрій.

5.9.13 Застосування аміачних холодильних установок дозволяється для холодопостачання систем кондиціонування повітря виробничих приміщень. Холодильні установки слід розміщувати в окремих будівлях або в окремих приміщеннях одноповерхових виробничих будівель.

5.9.14 Під час експлуатації калориферів необхідно дотримуватись таких вимог:

- а) відстань між калориферами та конструкціями з горючих (важкогорючих) матеріалів повинна бути не менше 1,5 м за наявності вогневого або електричного підігріву та не менше 0,1 м, коли теплоносієм є гаряча вода або пара;
- б) не допускати зазорів між калориферами, а також між ними та будівельними конструкціями камер;
- в) стежити за тим, щоб транзитні канали, якими подається нагріте в калорифері повітря, не мали отворів.

5.9.15 Монтаж, підключення, прокладання мереж, влаштування електричного захисту на лініях, що живлять побутові кондиціонери, необхідно проводити відповідно до вимог Інструкції з експлуатації кондиціонерів та ПУЕ.

5.9.16 Зовнішній простір і стіни будинків навколо кондиціонерів слід розчистити від гілок дерев, витких рослин та інших предметів і конструкцій з горючих матеріалів у радіусі не менше 1,5 м.

5.9.17 Лінії живлення до кожного побутового кондиціонера необхідно забезпечувати автономним пристроєм електрозахисту - незалежно від наявності захисту на загальній лінії, що живить групу кондиціонерів.

5.9.18 Під час експлуатації побутових кондиціонерів забороняється:

- а) при встановленні кондиціонера у віконному отворі використовувати, як опорні конструкції горючі елементи конструкцій рам замість монтажних кріплень заводського виготовлення або інших металевих конструкцій;
- б) переробляти конструкцію кондиціонерів з метою зміни їх функціонального призначення;
- в) замінювати наявні триполюсні штепсельні роз'єднувачі на двополюсні;
- г) установлювати кондиціонери у внутрішніх протипожежних стінах і перегородках;
- г) установлювати кондиціонери в приміщеннях категорій А і Б.

5.10 Каналізація і теплові мережі

Абзац підрозділу 5.10 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету
зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.10.1 Каналізація для відведення промислових стоків за всією довжиною повинна бути закрыта та виконана з негорючих матеріалів.

5.10.2 Для відведення легких парів і газів каналізацію належить обладнувати вентиляційними стояками. Витяжні вентиляційні стояки встановлюються на кожному випуску із виробничого будинку в тій частині, що опалюється. При цьому вони повинні бути діаметром не менше 200 мм, мати зв'язок із зовнішньою

камерою гідравлічного затвору, бути виведені вище покрівлі виробничого будинку не менше ніж 0,7 м і закінчуватися обрізом труби.

5.10.3 Скидання (зливання) стоків, що містять ЛЗР та ГР, а також речовини, що у взаємодії з водою виділяють вибухонебезпечні гази (карбід кальцію, негашене вапно тощо), у каналізацію є неприпустимим навіть в аварійному стані.

5.10.4 Каналізаційні мережі та гідрозатвори необхідно періодично оглядати й очищати. Кришки оглядових колодязів каналізації повинні бути постійно закритими, а на складах ЛЗР та ГР мати пофарбування, яке вирізняється, та покажчики місця їх розташування.

Кришки каналізаційних колодязів на мережах і спорудах стічних вод з наявністю ЛЗР, ГР і вибухонебезпечних речовин мають виконуватися з негорючих матеріалів, що не утворюють іскор під час ударів.

Каналізаційні споруди мають обладнуватися вентиляцією відповідно до будівельних норм, а викид повітря з вентстояків повинен відбуватися на висоті не менш як 2 м від землі.

(пункт 5.10.4 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.10.5 Не дозволяється:

- а) експлуатувати виробничу каналізацію з несправними або неправильно виконаними гідрозатворами;
- б) поєднувати потоки різних стічних вод, що можуть у разі змішування утворювати та виділяти вибухонебезпечні суміші;
- в) поєднувати витяжну частину каналізаційних стояків із вентиляційними системами та димоходами;
- г) використовувати для освітлення гідрозатворів і колодязів факели й інші види відкритого вогню.

5.10.6 Теплоізоляцію теплових мереж слід виконувати з таких матеріалів, що унеможливають виділення вибухонебезпечних речовин у кількостях, які перевищують граничнодопустимі концентрації, та відповідають вимогам будівельних норм.

5.10.7 Зовнішні поверхні теплових мереж, що розміщені в приміщеннях, де вони можуть створити небезпеку спалахування газів, парів, аерозолів або пилу, необхідно ізолювати таким чином, щоб температура на їх поверхні була не менш ніж на 20 % нижчою за температуру самоспалахування речовин.

5.10.8 Трубопроводи теплових мереж у місцях перетинання перекриттів, внутрішніх стін і перегородок слід прокладати в гільзах із негорючих матеріалів.

5.10.9 У місцях перетинання трубопроводів легких металевих конструкцій з горючими полімерними утеплювачами в радіусі 0,1 м необхідно передбачити

теплову ізоляцію з негорючого матеріалу.

5.10.10 Не допускається:

- а) застосування горючих теплоізоляційних матеріалів для трубопроводів у випадках, коли теплові мережі прокладаються над землею, за винятком трубопроводів, прокладених поза межами підприємства;
- б) прокладання теплових мереж у каналах і тунелях разом із газопроводами зрідженого газу, киснепроводами, трубопроводами з легкозаймистими речовинами;
- в) застосування теплоізоляції з матеріалів, які не належать до груп НГ, П, для захисту теплових мереж, розміщених у приміщеннях категорій А, Б, В, у технічних підвальних поверхах та підвалах з виходами через загальні сходові клітки;
- г) експлуатація теплових мереж із пошкодженою або просоченою нафтопродуктами теплоізоляцією.

5.11 Ліфти та підйомники

Абзац підрозділу 5.11 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.11.1 У будівлях з незадимлюваними сходовими клітками ліфтові шахти слід забезпечити підпором повітря, а виходи з ліфтів здійснювати через ліфтові холи.

Ліфтові холи слід відокремлювати від суміжних приміщень і коридорів протипожежними перегородками та дверима, що самі зачиняються, з ущільненням у притворах відповідно до вимог чинних будівельних норм.

5.11.2 У разі пожежі ліфти і підйомники повинні опускатися на перший поверх, відкриватися і вимикатися.

5.11.3 Не допускається використовувати ліфти і підйомники для евакуації людей.

5.11.4 Порядок використання спеціальних ліфтів, призначених для перевезення пожежних підрозділів, повинен бути регламентований інструкцією, затвердженою керівником та погодженою з місцевими органами державного пожежного нагляду.

5.11.5 Установлювати всередині ліфтових кабін будь-які додаткові електротехнічні пристрої (електророзетки, електродзвінки і т. ін.), не передбачені технічними умовами на ці ліфтові кабінки, не допускається.

(підрозділ 5.11 доповнено пунктом 5.11.5 згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.12 Засоби зв'язку

5.12.1 На всіх телефонах міського та сільського зв'язку повинен бути напис: "При пожежі дзвонити 01".

5.12.2 Таксофони, установлені на вулицях і в будівлях, повинні забезпечувати можливість безкоштовного користування ними для передавання повідомлення про пожежу - "01".

5.12.3 У разі відсутності на об'єкті телефонного зв'язку слід на видних місцях указати місцезнаходження найближчого телефону або спосіб виклику пожежної охорони.

5.13 Протипожежне водопостачання

Абзац підрозділу 5.13 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.13.1 До ПВ та ПГ повинні бути під'їзди з твердим покриттям. У разі наявності на території об'єкта або поблизу нього (у радіусі до 200 м) природних або штучних річок, озер, басейнів, градирень тощо - до них слід влаштовувати під'їзди з майданчиками (пірсами розміром не менше 12 м x 12 м для встановлення пожежних автомобілів і забирання води за будь-якої пори року.

5.13.2 Пожежні резервуари (водойми) та їх обладнання повинні бути захищені від замерзання води.

Узимку для забирання води з відкритих вододжерел слід встановлювати утеплені ополонки розміром не менше 0,6 м x 0,6 м, які мають утримуватись у зручному для використання стані.

(пункт 5.13.2 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.13.3 Кришки люків ПВ та ПГ рекомендується фарбувати в червоний колір.

5.13.4 Перевірка працездатності ПГ повинна здійснюватися не рідше двох разів на рік. Про це складається акт.

5.13.5 ПВ та ПГ повинні мати такі показники:

- а) об'ємні - зі світильником або плоскі - із застосуванням флуоресцентних покриттів;
- б) літерний індекс ПВ, цифрові значення запасу води в кубічних метрах та кількості пожежних автомобілів, які можуть одночасно встановлюватися на майданчику біля ПВ;
- в) літерний індекс ПГ, цифрові значення відстані в метрах від показника до ПГ, внутрішній діаметр трубопроводу в міліметрах, зазначення виду водопровідної мережі (К - кільцева чи Т - тупикова).

5.13.6 Водонапірні башти слід забезпечити під'їздом і пристроями для відбору води пожежною технікою.

На корпус водонапірної башти слід нанести позначення, яке вказує місце розташування пристрою для забирання води пожежною технікою.

5.13.7 Внутрішні ПК необхідно встановлювати в доступних місцях: біля входів, у вестибюлях, коридорах, проходах на висоті 1,35 м.

5.13.8 ПК необхідно укомплектовувати:

- а) пожежним рукавом (довжиною 10 або 20 м);
- б) пожежним стволом (зі sprиском 16 або 19 мм);
- в) важелем для відкриття вентиля.

5.13.9 У пожежних шафах пожежні рукави складаються в "гармошку" або подвійну скатку приєднаними до крана і ствола і не рідше одного разу на півроку перекантуються.

5.13.10 На дверцятах пожежних шаф повинні бути вказані після літерного індексу "ПК" порядковий номер крана та номер телефону для виклику пожежної охорони.

5.13.11 У шафах ПК необхідно передбачати місце для розміщення двох вогнегасників.

5.13.12 Насосні станції зовнішнього протипожежного водопостачання дозволяється розміщувати в промислових будівлях; при цьому їх відокремлюють від інших приміщень протипожежними перегородками.

5.13.13 Насосні установки внутрішнього протипожежного водопостачання дозволяється розміщувати в приміщеннях теплових пунктів, бойлерних і котельнях.

Ці приміщення повинні бути опалювані, відокремлені протипожежними перегородками і перекриттями, мати окремий вихід назовні або на сходову клітку.

5.13.14 Для дистанційного запуску пожежних насосних установок пускові кнопки розміщують у ПК.

5.13.15 У приміщеннях насосної станції повинні бути загальна схема протипожежного водопостачання та схема обв'язки насосів. На кожній засувці і пожежному насосі - підвищувачу тиску води необхідно вказувати їх призначення.

5.13.16 Пожежні насоси - підвищувачі тиску води слід перевіряти щомісяця, електрифіковані засувки - не рідше двох разів на рік, переведення з основного на резервне електропостачання - не рідше одного разу на місяць. Реєстрацію результатів необхідно відмічати в журналі.

5.14 Складське господарство

Абзац підрозділу 5.14 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.14.1 Матеріальні склади і бази загального призначення

5.14.1.1 Під час зберігання у складах (приміщеннях) різних речовин та матеріалів слід ураховувати їхні пожежонебезпечні фізико-хімічні властивості (здатність до окислення, самонагрівання, займистість у разі потрапляння вологи, взаємодії з

повітрям тощо), сумісність, а також ознаки однорідності речовин, що застосовуються для гасіння пожежі.

Спільне зберігання в одній секції з каучуком або автомобільною гумою, а також ЛЗР та ГР будь-яких інших товарів і матеріалів, незалежно від однорідності застосовуваних вогнегасних речовин, не дозволяється.

5.14.1.2 Зберігання вантажів, тари та вантажних механізмів на рампах складів не дозволяється. Матеріали, розвантажені на рампу, наприкінці робочого дня слід прибрати.

5.14.1.3 У складських будівлях (приміщеннях) усі операції, пов'язані з розкриттям тари, розфасовуванням продукції, перевіркою справності та дрібним ремонтом, приготуванням робочих сумішей ЛЗР, ГР та іншими подібними до цих роботами, повинні здійснюватися в ізольованих приміщеннях.

5.14.1.4 У складських приміщеннях, розташованих у будівлях будь-якого ступеня вогнестійкості, допускається виконувати стелажі з горючих матеріалів висотою не більше 3 м із забезпеченням проходів між стінами і стелажими завширшки не менше 1 м. Конструкції стелажів (у тому числі полиці) висотою більше 3 м мають виконуватися з негорючих матеріалів.

У разі застосування безстілажного способу зберігання матеріали повинні вкладатися у штабелі. Проти дверних отворів необхідно залишати проходи, які дорівнюють ширині дверей, але не менше 1 м. Якщо склад понад 10 м завширшки, посередині його влаштовується поздовжній прохід не менше 2 м завширшки. Ширина проходів між штабелями має бути не менше 1 м.

Ширина проходів та місця табельного зберігання повинні бути позначені обмежувальними лініями, нанесеними на підлозі, які добре видно.

Відстань між стінами та штабелями повинна бути не менше 0,8 м.

(пункт 5.14.1.4 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.14.1.5 Складські приміщення (відсіки), розташовані в підвальних або цокольних поверхах, повинні мати прямокутні люки чи вікна розміром 0,9 м x 1,2 м для видалення диму в разі пожежі, які влаштовуються відповідно до вимог будівельних норм. У разі неможливості влаштування вікон дозволяється обладнання цих приміщень спеціальною системою димовидалення.

5.14.1.6 У складах конторські та побутові приміщення мають бути облаштовані протипожежними перегородками 1-го типу та перекриттями 3-го типу (без отворів) і мати один з евакуаційних виходів безпосередньо назовні. Сполучення цих приміщень зі складом допускається через протипожежні двері 2-го типу. У протипожежних перегородках, що відокремлюють конторські приміщення від складу, дозволяється влаштовувати протипожежні вікна 2-го типу, що мають сертифікат відповідності або свідоцтво про визнання відповідності.

Дозволяється розміщувати у складських приміщеннях робочі місця комірників (обліковців, відбракувальників, товарознавців) з обгородженням їх закритими перегородками з негорючих матеріалів заввишки 1,8 м, які не повинні перешкоджати евакуації людей та матеріальних цінностей.

(пункт 5.14.1.6 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.14.1.7 Балони з горючими газами, посудини (пляшки, сулії, інша тара) з ЛЗР та ГР, аерозольні упаковки мають бути захищені від сонячного й інших теплових впливів.

5.14.1.8 У складах загального призначення допускається зберігання не більш як 5 тис. аерозольних упакувань.

5.14.1.9 Дерев'яні конструкції будівель та навісів складів повинні бути оброблені вогнезахисними речовинами для надання їм II групи вогнезахисту (за ГОСТ 30219-95, ГОСТ 16363-76).

5.14.1.10 Використання опалювальних електронагрівальних приладів допускається лише в приміщеннях для працівників з числа обслуги складів (конторські, побутові), відділених від складських приміщень протипожежними перегородками та перекриттями. При цьому слід ураховувати вимоги, викладені в цих Правилах.

5.14.1.11 У складських приміщеннях, у яких зберігаються пожежовибухонебезпечні товари, речовини й матеріали (лаки, фарби, розчинники, сірники тощо), балони з газом та продукція в аерозольній упаковці, на зовнішньому боці дверей (воріт) повинна бути вивішена інформаційна карта, яка характеризує пожежну небезпеку товарів, що зберігаються у приміщенні, їх кількість та заходи, які слід уживати під час гасіння пожежі.

5.14.1.12 У складських приміщеннях не дозволяється:

- а) зберігання продукції навалом та впритул до приладів і труб опалення;
- б) стоянка та ремонт вантажно-розвантажувальних і транспортних засобів;
- в) експлуатація газових плит, печей, побутових електронагрівальних приладів, установлення штепсельних розеток;
- г) улаштування чергового освітлення;
- г) установлення прожекторів зовнішнього освітлення безпосередньо на дахах складів;
- д) зберігання аерозольних упаковок в одному приміщенні з окислювачами, горючими газами, ЛЗР та ГР;
- е) зберігання кислот у місцях, де можливе їх стикання з деревиною та іншими речовинами органічного походження (для нейтралізації випадково розлитих кислот місця їх зберігання необхідно забезпечувати готовими розчинами крейди, вапна або соди;

- є) зберігання рослинних масел разом з іншими будь-якими горючими матеріалами;
- ж) застосування транспорту з двигунами внутрішнього згоряння без іскрогасників.

5.14.2 Склади ЛЗР та ГР

5.14.2.1 Відкриті склади ЛЗР та ГР слід розміщувати на майданчиках, які розташовані нижче відносно прилеглих будівель та населених пунктів. У разі неможливості виконання цієї вимоги слід передбачити додаткові заходи, які перешкоджали б розливанню ЛЗР та ГР під час аварії на територію населеного пункту, підприємства тощо.

Відстань від складів ЛЗР та ГР до будівель, споруд і населених пунктів повинна відповідати вимогам будівельних норм.

5.14.2.2 Зберігати ЛЗР та ГР у тарі слід в будівлях або на майданчиках під навісами (залежно від кліматичних умов). Навіси слід влаштовувати лише з негорючих матеріалів. Не дозволяється зберігання в тарі на відкритих майданчиках нафтопродуктів з температурою спалаху парів 45°C і нижче.

Види тари для зберігання та відпуску нафтопродуктів слід приймати згідно з ГОСТ 1510-84.

(пункт 5.14.2.2 доповнено абзацом другим згідно з наказом
Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.14.2.3 Зберігання рідин з температурою спалаху парів вище 120°C у кількості до 60 м^3 дозволяється в підземних сховищах з горючих матеріалів за умови влаштування підлоги з негорючих матеріалів та засипання покриття шаром утрамбованої землі не менше 0,2 м.

5.14.2.4 Будівлі та споруди (за винятком металевих резервуарів) складів для зберігання ЛЗР та ГР повинні бути не нижче II ступеня вогнестійкості. Одноповерхові будівлі можуть бути III ступеня вогнестійкості.

(пункт 5.14.2.4 в редакції наказу Державного комітету
зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.14.2.5 Будинки для зберігання ГР у тарі можуть мати не більше трьох поверхів, а ЛЗР - одноповерховими.

5.14.2.6 Загальна кількість ЛЗР та ГР в одній будівлі для зберігання нафтопродуктів у тарі не повинна перевищувати 1,2 тис. м^3 ЛЗР або 6 тис. м^3 ГР. При одночасному зберіганні ЛЗР і ГР їх загальна приведена кількість на складі не має перевищувати вищевказаних значень і визначається з розрахунку: 1 м^3 ЛЗР прирівнюється до 5 м^3 ГР.

При цьому в одному приміщенні (секції) дозволяється зберігати не більше 0,2 тис. м^3 ЛЗР або 1 тис. м^3 ГР. Приміщення для зберігання ЛЗР та ГР повинні бути обладнані припливно-витяжною вентиляцією, що відповідає вимогам будівельних норм.

5.14.2.7 Дверні прорізи в приміщеннях для зберігання ЛЗР та ГР у тарі повинні мати пороги з пандусами не менше 0,15 м для запобігання розливанню рідини в разі аварії. Підлога в цих приміщеннях повинна бути з негорючих матеріалів і мати похил для стікання рідин до лотків та трапів.

5.14.2.8 У разі зберігання бочок з ЛЗР та ГР у будівлях слід дотримуватися таких вимог:

- а) уручну вкладати бочки на підлогу не більше ніж у 2 яруси;
- б) укладати бочки механізовано не більше ніж у п'ять ярусів - для ГР і три яруси - для ЛЗР;
- в) укладати не більше двох бочок за шириною штабеля або стелажа;
- г) укладати бочки на кожному ярусі стелажа в один ряд за висотою незалежно від виду нафтопродуктів;
- ґ) проходи для транспортування бочок мають бути не менше 1,8 м, а проходи між стелажми або штабелями - не менше 1 м.

5.14.2.9 При зберіганні бочок на відкритих майданчиках необхідно:

- а) у межах однієї обгородженої (обвалованої) території розміщати не більше шести штабелів;
- б) дотримуватися певних розмірів одного штабеля: довжина не повинна перевищувати 25 м, а ширина - 15 м;
- в) передбачати відстань між штабелями на одному майданчику не менше 5 м, між штабелями сусідніх майданчиків - не менше 20 м, між штабелями та валом (стіною) - не менше 5 м;
- г) укладати бочки на майданчиках не більше ніж у два яруси за висотою та з проходами не менше 1 м через кожні два ряди.

5.14.2.10 Бочки повинні укладатися пробками догори.

5.14.2.11 Порожні металеві бочки, забруднені нафтопродуктами, необхідно зберігати окремо на спеціально відведених майданчиках, щільно закритими пробками, укладеними не більше ніж у чотири яруси і відповідно до вимог, установлених для зберігання нафтопродуктів у тарі на відкритих майданчиках.

5.14.2.12 Для розливання ЛЗР та ГР має бути передбачений ізольований майданчик (приміщення), обладнаний відповідними пристосуваннями для виконання цих робіт.

Відпускати ЛЗР і ГР споживачам дозволяється за допомогою сифона або насоса лише в спеціальну тару з кришками (пробками), які щільно закриваються. Відпуск ЛЗР та ГР у скляні та полімерні посудини місткістю більше 5 л забороняється.

5.14.2.13 Не дозволяється:

- а) зменшення висоти обвалування, розрахованої за будівельними нормами;
- б) розливання нафтопродуктів, зберігання пакувального матеріалу і порожньої тари безпосередньо у сховищах та на обвалованих майданчиках;
- в) зливання й наливання нафтопродуктів під час грози;
- г) укладання бочок без прокладок між ярусами;
- г) приймання на зберігання пошкоджених бочок, бочок без пробок або закритих пробками, що не відповідають тарі;
- д) застосування інструмента для відгвинчування пробок з металу, що дає іскри.

5.14.3 Склади балонів з газами

5.14.3.1 Балони з газами можуть зберігатися у спеціальних складах або на майданчиках, захищених від дії опадів та сонячного проміння (за винятком отруйних газів).

Протипожежні відстані від майданчиків та будинків для зберігання балонів з горючими газами до сусідніх будівель і споруд слід приймати відповідно до вимог будівельних норм.

(пункт 5.14.3.1 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.14.3.2 Склади для зберігання балонів з горючими газами повинні бути одноповерховими, з покриттям, яке легко скидається.

Покриття підлоги та рамп складів має бути виготовлене з матеріалів, які не утворюють іскор під час удару.

Для захисту від прямої дії сонячного проміння на балони шибки віконних отворів складу слід зафарбовувати білою фарбою або обладнувати сонцезахисними пристроями.

5.14.3.3 Якщо балони зберігати на відкритих майданчиках, то споруди, які захищають їх від дії опадів та сонячного проміння, повинні бути з негорючих матеріалів.

5.14.3.4 Балони з горючими газами повинні зберігатися окремо від балонів з киснем, стисненим повітрям, хлором, фтором та іншими окислювачами, а також від балонів з токсичними газами. Зовнішня поверхня балонів має бути пофарбована в установлений для певного газу колір. Дозволяється спільне зберігання на відкритих майданчиках балонів з різними продуктами розділення повітря. При цьому місця для зберігання балонів з різними продуктами розділення повітря повинні бути відокремлені одне від одного негорючими бар'єрами висотою 1,5 м.

5.14.3.5 Під час зберігання і транспортування балонів з киснем не можна допускати потрапляння на них жиру та стикання арматури з промасленими матеріалами.

Під час перекантовування балонів з киснем уручну забороняється братися за вентилі.

5.14.3.6 Балони, з яких виявлено витікання газу, повинні негайно прибиратися зі складу в безпечне місце.

5.14.3.7 Балони з горючими газами повинні зберігатися в вертикальному положенні у спеціальних гніздах, клітках та інших пристроях, що унеможливають їх падіння.

У разі укладання балонів у штабелі між рядами повинні бути вміщені прокладки, які запобігають розкочуванню балонів та стиканню (співудару) їх між собою.

5.14.3.8 Склади для зберігання балонів з горючими газами повинні мати примусову вентиляцію, що постійно працює і забезпечує безпечні концентрації газів.

У таких складах дозволяється водяне, парове низького тиску або повітряне опалення. На дверях (воротах) складів балонів з газами необхідно вивішувати таблички із зазначенням вогнегасильної речовини, яку дозволяється застосовувати під час пожежі. Обслуговувальний персонал повинен знати пожежну небезпеку газів, що зберігаються.

5.14.3.9 Не дозволяється:

- а) зберігання будь-яких сторонніх речовин, матеріалів, обладнання, предметів у складах балонів з газами;
- б) транспортування і зберігання балонів з газами без запобіжних ковпаків;
- в) зберігання балонів із пошкодженим корпусом (ум'ятинами, тріщинами, корозією тощо), а також із простроченим терміном періодичного огляду;
- г) зберігання балонів з горючими газами та окислювачами у приміщеннях, які не є спеціальними складами балонів;
- ґ) співударяння балонів під час навантаження, розвантаження і зберігання, падіння ковпаків та балонів на підлогу;
- д) розміщення в одному відсіку складу більше 500 балонів з горючими або отруйними газами, 1 тис. балонів з негорючими та неотруйними газами; зберігання в будинку складу понад 3 тис. балонів (у перерахунку на 40-літрові);
- е) допуск осіб у взутті, підбитому металевими цвяхами або підковами, у склад балонів з горючими газами;
- є) перевищення встановлених норм заповнення балонів стисненими, зрідженими або розчиненими газами (норма заповнення та методи її контролю слід зазначати в інструкції).

5.14.4 Склади хімічних речовин

5.14.4.1 Працівники з числа обслуги повинні знати правила безпечного зберігання й особливості гасіння хімічних речовин та реактивів.

5.14.4.2 На складах має бути розроблений план розміщення хімічних речовин із зазначенням їх найбільш характерних властивостей: "Вогненебезпечні", "Отруйні", "Хімічно активні" тощо.

5.14.4.3 Зберігання хімічних речовин може здійснюватися в закритих сухих приміщеннях або під навісами в тарі - залежно від фізико-хімічних та пожежонебезпечних властивостей продукції та кліматичних умов.

Під навісом дозволяється зберігання лише тих хімічних речовин, які від вологого повітря чи води не розкладаються, не розігріваються і не спалахують.

СДОР дозволяється зберігати лише в суворій відповідності з існуючими для них спеціальними правилами.

5.14.4.4 Будинки складів хімічних речовин повинні мати не нижче як II ступінь вогнестійкості.

5.14.4.5 З урахуванням однорідності фізико-хімічних і пожежонебезпечних властивостей речовин, що зберігаються, склади повинні розбиватися на окремі приміщення (відсіки), ізольовані одне від одного протипожежними перегородками 1-го типу.

5.14.4.6 Хімікати у дрібній (невеликій тарі) необхідно зберігати на стелажах відкритого типу або в шафах, а у великій тарі (упаковці) - штабелями. Щоб уникнути перевантажень, на стелажах необхідно встановлювати максимально допустиму кількість (або масу) складських місць, що призначені для одночасного зберігання.

5.14.4.7 Стелажі, на яких зберігаються хімічні речовини та матеріали, повинні бути виготовлені з негорючих матеріалів і розміщатися від нагрівальних приладів на відстані не менше 1 м.

5.14.4.8 Тара з хімічними речовинами, яка надходить на склад, не повинна мати пошкоджень герметичності та інших ознак несправності. У разі виявлення пошкоджень тара повинна негайно видалятися зі складу.

На кожній тарі (упаковці) із хімічною речовиною повинен бути напис або бірка з його назвою та зазначенням характерних властивостей ("Окислювач", "Пальне", "Самозаймисте" і т. ін.).

5.14.4.9 Сулії з рідкими хімічними речовинами дозволяється зберігати лише обрешетованими дерев'яними планками або в плетених кошиках, що оброблені вогнезахисною речовиною.

5.14.4.10 Для вантажно-розвантажувальних робіт слід застосовувати устаткування залежно від пожежовибухонебезпечності продукції.

5.14.4.11 Підлога в приміщеннях для зберігання рідких хімічних речовин у тарі повинна мати похил для стікання випадково розлитої рідини до спеціальних приймачів.

У складах кислот повинні бути нейтралізувальні речовини (сода, крейда чи вапно).

5.14.4.12 У приміщеннях, де зберігаються хімічні речовини, які можуть під час пожежі плавитися, необхідно передбачати пристрої, які обмежують вільне розтікання розплаву (бортики, пороги з пандусами тощо).

5.14.4.13 Металеві порошки, здатні самозайматися (алюмінієвий, цинковий, магнієвий, нікелевий), фосфор тощо повинні зберігатися в окремих відсіках у герметично закритій тарі. У цих відсіках зберігання інших горючих матеріалів забороняється.

5.14.4.14 Пляшки, бочки, барабани з хімікатами встановлюються на відкритих майданчиках групами не більше 100 шт. у кожній, з розривом між групами не менше 1 м. У кожній групі повинна зберігатися продукція лише певного виду, про що робляться відповідні вказівні написи. Майданчики необхідно добре утрамбовувати та обгороджувати бар'єрами. Пляшки з реактивами на відкритих майданчиках мають бути захищені від дії сонячного проміння.

5.14.4.15 Під час зберігання азотної та сірчаної кислот треба вжити заходів щодо недопущення стикання їх із деревиною, соломкою та іншими речовинами органічного походження.

5.14.4.16 Склади речовин, які реагують із водою (карбіди, лужні метали, перекис барію, гідрат натрію та інші), повинні розміщуватися в сухих, добре вентильованих одноповерхових приміщеннях з легким дахом. У середині цих приміщень не повинно бути водяних, парових та каналізаційних труб. Дахи та стіни не повинні пропускати атмосферних опадів, приміщення повинні мати захист від потрапляння ґрунтових вод.

5.14.4.17 Лужні метали слід зберігати в ізольованих відсіках (секціях), розміщуваних у торці складського будинку, у металевих банках або контейнерах під шаром захисного середовища (інертних газів, мінеральних масел, гасу, парафіну).

У разі зберігання в одній секції складу різних лужних металів кожний з них має розміщуватися на окремому стелажі.

5.14.4.18 У відсіках, суміжних з відсіками, де містяться лужні метали, дозволяється зберігати лише негорючі хімічні речовини.

5.14.4.19 Барабани з металевим натрієм слід укладати з таким розрахунком, щоб у ширину було не більше двох, у довжину - восьми та у висоту - чотирьох барабанів.

5.14.4.20 Хімікати (хромпик, хромовий ангідрид, перманганат калію, хром, селітра тощо) повинні зберігатися в окремих секціях складів. Зберігати ці речовини разом з іншими горючими речовинами забороняється.

5.14.4.21 Карбід кальцію повинен зберігатися в сухих, добре провітрюваних приміщеннях. Рівень підлоги приміщення повинен бути на 0,2 м вище від планувальної позначки прилеглої території. Забороняється розміщати склади для зберігання карбіду кальцію в підвальних приміщеннях та низьких затоплюваних місцях.

5.14.4.22 Барабани з карбідом кальцію можуть зберігатися на складах як у горизонтальному, так і у вертикальному положенні. У механізованих складах дозволяється зберігання барабанів з карбідом кальцію у три яруси в разі вертикального зберігання, а за відсутності механізації - не більше трьох ярусів у разі горизонтального зберігання та не більше двох ярусів - у разі вертикального зберігання. Між ярусами барабанів слід покласти дошки завтовшки 40 - 50 мм.

Ширина проходів між укладеними в штабелі барабанами з карбідом кальцію повинна бути не менше 1,5 м.

5.14.4.23 Сулії з кислотами можна встановлювати на стелажах не більше ніж у два яруси за висотою або зберігати на підлозі групами не більше 100 шт. у кожній, по два чи чотири ряди, розділені бортиком не менше 0,15 м заввишки.

5.14.4.24 Не дозволяється:

- а) проводити в складах роботи, не пов'язані зі зберіганням хімічних речовин;
- б) персоналу - входити у вогкому (волоному) одязі та взутті до складських приміщень, де зберігаються лужні метали та інші речовини, що вступають у реакцію з водою;
- в) застосовувати для закривання сулій з кислотою пробки з органічних матеріалів (дерева, тканини тощо);
- г) укладати тару з натрієм на стелажах на висоті менше ніж 0,2 м від рівня підлоги.

5.14.5 Склади лісопиломатеріалів

5.14.5.1 На складах лісоматеріалів місткістю до 10 тис. м³ повинні бути плани розміщення штабелів, опрацьовані й погоджені з державним пожежним наглядом, із зазначенням відстаней до сусідніх об'єктів, протипожежних розривів та проїздів у середині складів, граничного об'єму матеріалів, що зберігаються.

5.14.5.2 Лісоматеріали слід зберігати в штабелях, а дрова можуть зберігатися як у штабелях, так і в купах.

5.14.5.3 Під час зберігання пиломатеріалів на відкритих майданчиках об'єктів висота їх штабелів не повинна перевищувати 8 м, а штабелів круглого лісу - 3 м. Ширина та довжина штабеля пиломатеріалів визначається довжиною дошки (бруска). Кількість штабелів в групі не повинна бути більше ніж 12. Відстань між штабелями в групі - 2 м, між групами - 25 м. Ширина штабеля круглого лісу не повинна перевищувати довжину колоди, а довжина штабеля - 100 м.

5.14.5.4 Відстань від штабелів, навісів та закритих складів лісопиломатеріалів до ПГ повинна бути не менше 5 м.

5.14.5.5. Перед формуванням штабелів підштабельні місця мають бути очищені до ґрунту від трав'яного покриву, горючого сміття та відходів. У разі значного нашарування відходів основу під штабелем необхідно покривати шаром піску, землі або гравію завтовшки не менше 0,15 м.

5.14.5.6 У разі зберігання лісопиломатеріалів у будівлях ширина проходу між штабелями та частинами стін будинку має бути не менше ніж 0,8 м. Якщо застосовуються механізовані методи укладання, то висота штабелів пиломатеріалів у середині складу не повинна перевищувати 4 м. Якщо укладаються пиломатеріали різних порід, сортів та розмірів у середині складів на стелажах, то вони повинні бути віддалені від стін не менше ніж на 1 м.

5.14.5.7 Підлога закритих складів та майданчиків під навісами повинна бути виготовлена з негорючого матеріалу.

5.14.5.8 Тріски дозволяється зберігати в закритих складах, бункерах та на відкритих майданчиках з основою з негорючого матеріалу.

5.14.5.9 Склади лісопиломатеріалів та дров повинні мати огорожі.

5.14.6 Склади вугілля і торфу

5.14.6.1 Майданчики для зберігання вугілля та торфу треба очищати від рослинного шару, будівельного сміття та інших горючих матеріалів, вирівнювати й утрамбовувати. Вони не повинні заливатися паводковими та ґрунтовими водами.

5.14.6.2 Паливо, що надходить на склад для тривалого зберігання, має укладатися у штабелі в міру його вивантаження.

5.14.6.3 Вугілля різних марок, кожний вид торфу (у шматках або фрезерний) повинні зберігатися в окремих штабелях. Кожний штабель вугілля повинен мати табличку, на якій вказуються марка і дата його надходження на склад.

5.14.6.4 Під час укладання вугілля та його зберігання необхідно ретельно стежити за тим, щоб до штабелів не потрапляли деревина, тканини, папір, сіно та інші горючі відходи.

5.14.6.5 На складі слід забезпечити систематичний контроль за температурою у штабелях вугілля й торфу шляхом установлення в укусах контрольних залізних труб з термометрами.

У разі підвищення температури вище 60° С необхідно здійснювати ущільнення штабеля в місцях підвищення температури, вибирання вугілля чи торфу, що розігрівся, або застосовувати інші безпечні методи зниження температури.

Штабелі, у яких відзначається підвищення температури, слід витрачати в першу чергу.

5.14.6.6 Гасіння або охолодження вугілля водою безпосередньо у штабелях не дозволяється. Вугілля, що загорілося, слід гасити водою лише після вибирання зі штабеля. У разі загоряння торфу в шматках у штабелях необхідно осередки залити водою з додаванням змочувача або закидати сирою торфовою масою та здійснити розбирання ураженої частини штабеля. Фрезерний торф, який загорівся, потрібно видаляти, а місце вибирання - заповнювати сирим торфом та утрамбовувати.

5.14.6.7 На складі слід передбачити спеціальний майданчик для гасіння палива, що самозагорілося, та його охолодження після видалення зі штабеля.

5.14.6.8 Ліквідовані осередки горіння підлягають постійному контролю: на штабелях вугілля - протягом тижня, на штабелях торфу - протягом двох тижнів.

5.14.6.9 Для виконання регламентних робіт зі штабелями, а також проїзду механізмів та пожежних машин відстань від підшви штабелів до огорожувального паркану та фундаменту підкранових шляхів повинна становити не менше 3 м, а до зовнішнього краю головки рейки або брівки автошляху - не менше 2 м.

5.14.6.10 Приміщення для зберігання вугілля та торфу, що влаштовуються у підвальному чи першому поверсі виробничих будівель, повинні бути виділені протипожежними перешкодами.

При цьому має бути забезпечене природне провітрювання всього простору над поверхнею складеного вугілля або торфу.

5.14.6.11 Під час укладання вугільних штабелів у механізованих котельнях висота штабелів не повинна перевищувати 4 м, а в немеханізованих - 2,5 м.

5.14.6.12 Не дозволяється:

- а) укладати вугілля та торф на ґрунті, що містить органічні речовини, колчедани;
- б) розмішувати під штабелями водостічні канали, дренажні пристрої, джерела тепла (паропроводи, трубопроводи гарячої води, канали нагрітого повітря тощо), окремі труби й кабелі, а також теплофікаційні, кабельні та інші тунелі;
- в) зберігати вивантажене паливо в безформених купках та в навалах більше двох діб;
- г) видобувати зі штабеля осередки палива, що самозапалилися, під час сильного вітру (більше 5 м/с);
- г) знов укладати в штабелі вугілля та торф, що самозапалилися, після охолодження або гасіння (вони підлягають відвантаженню й витрачанняю);
- д) складувати свіжовидобуте вугілля на старі відвали вугілля, які пролежали понад один місяць;
- е) приймати на склади вугілля й торф з явно вираженими ознаками осередків самозапалення.

5.15 Зварювальні та інші вогневі роботи

5.15.1 Місця проведення зварювальних та інших вогневих робіт, пов'язаних з нагріванням деталей до таких температур, що можуть викликати займання матеріалів або спалимих конструкцій, поділяються на постійні та тимчасові.

5.15.2 Постійні місця організовуються в спеціально обладнаних з цією метою цехах, майстернях або на відкритих майданчиках. Порядок проведення таких робіт дає змогу заздалегідь передбачити конкретні заходи пожежної безпеки на весь час їх виконання.

5.15.3 Постійні місця проведення вогневих робіт визначаються наказами або розпорядженнями.

Перекриття, перегородки та підлога в цих місцях повинні бути виготовлені з негорючих матеріалів.

5.15.4 Якщо постійні місця для проведення вогневих робіт організовуються на десяти постах і більше (зварювальні, різальні майстерні), то слід передбачати централізоване електро- та газопостачання.

Якщо таких постів менше десяти, то для кожного з них дозволяється мати по одному запасному балону з киснем та горючим газом. Запасні балони повинні розташовуватися або в спеціальних прибудовах до майстерні, або бути обгородженими щитами, що виконані з негорючих матеріалів.

5.15.5 Балони з горючими газами слід зберігати окремо від балонів з киснем та іншими окислювачами. Зовнішня поверхня балонів повинна бути пофарбованою в установлений для певного газу колір.

5.15.6 Під час перекантування балонів з киснем уручну забороняється братися за вентилі.

5.15.7 Балони, у яких виявлено витікання газу, повинні негайно прибиратися у безпечне місце.

5.15.8 Тимчасові вогневі роботи проводяться безпосередньо в спорудах, будівлях, що зводяться, експлуатуються або реконструюються, та на території об'єкта з метою монтажу будівельних конструкцій, ремонту устаткування тощо.

5.15.9 Керівник об'єкта чи структурного підрозділу, де проводитимуться вогневі роботи на тимчасових місцях (крім будівельних майданчиків), повинен видати виконавцю наряд-допуск на проведення цих робіт. До початку виконання таких робіт керівник об'єкта чи структурного підрозділу зобов'язаний розробити заходи щодо забезпечення пожежної безпеки місця їх проведення, оповістити про це ДПД або особу, яка відповідає за протипожежний стан об'єкта, призначити осіб, які безпосередньо відповідають за дотримання правил пожежної безпеки на місці проведення вогневих робіт, провести з виконавцями (виконавцем) протипожежний інструктаж.

5.15.10 Усі наряди-допуски на проведення вогневих робіт повинні реєструватися в журналі, що міститься в особи, яка його видала, і напередодні їх виконання

надсилатися до СПБ або ДПД.

5.15.11 Начальник (фахівець) СПБ або ДПД після одержання оповіщення щодо проведення на об'єкті вогневих робіт зобов'язаний:

- а) організувати огляд місця проведення вогневих робіт;
- б) визначити додаткові протипожежні заходи і зробити про це запис у наряді-допуску;
- в) перевірити в осіб, які виконуватимуть вогневі роботи, наявність наряду-допуску, кваліфікаційного посвідчення та знання ними правил пожежної безпеки;
- г) у разі проведення вогневих робіт у пожежовибухонебезпечних місцях виставити тимчасовий пожежний пост.

5.15.12 Виконання вогневих робіт дозволяється після узгодження з СПБ або ДПД усіх передбачених заходів пожежної безпеки.

5.15.13 Дозвіл на проведення тимчасових вогневих робіт надається тільки на одну робочу зміну.

При виконанні однотипних вогневих робіт, що здійснюються на протязі декількох змін (діб), повторні письмові дозволи від адміністрації об'єкта не потрібні. У цьому разі на кожную наступну робочу зміну представник СПБ або ДПД після повторного огляду місця проведення вогневих робіт робить в наряді-допуску відповідний запис.

5.15.14 Проведення вогневих робіт на постійних і тимчасових місцях дозволяється після очищення робочого місця від горючих речовин і матеріалів (табл. 3). Вид та кількість первинних засобів пожежогасіння зазначається в наряді-допуску.

Таблиця 3

Мінімальна відстань від горючих речовин і матеріалів до місця проведення вогневих робіт

Висота точки зварювання над рівнем підлоги чи прилеглої території, м	0 - 2	2	3	4	6	8	10	Понад 10
Мінімальний радіус зони, м	5	8	9	10	11	12	13	14

5.15.15 Розміщені в межах указаних радіусів будівельні конструкції, настили підлог, оздоблення з матеріалів груп горючості Г2, Г3, Г4, а також горючі частини обладнання та ізоляція мають бути захищені від потрапляння на них іскор металевими екранами, покривалами з негорючого теплоізоляційного матеріалу чи в інші способи і в разі необхідності политі водою.

5.15.16 Наряд-допуск на проведення вогневих робіт у вихідні та святкові дні видається безпосередньо керівником або головним інженером об'єкта. Такі роботи повинні виконуватися виключно за присутності особи, відповідальної за дотримання правил пожежної безпеки місця їх виконання.

5.15.17 У разі аварії тимчасові вогневі роботи дозволяється проводити без оформлення наряду-допуску, але обов'язково за присутності керівника й особи, які відповідають за підготовку місця роботи і дотримання правил пожежної безпеки на цій ділянці, а також представника СПБ або ДПД.

5.15.18 Технологічному обладнанню, на якому передбачається проведення вогневих робіт, необхідно надати пожежовибухобезпечного стану до початку виконання цих робіт (вилучити пожежовибухонебезпечні речовини та відкладення, відключити функціонувальні комунікації, виконати безпечними методами очищення, промивання, прошпарення, забезпечити вентиляцію та контроль за повітряним середовищем тощо).

5.15.19 Усі оглядові, технологічні та вентиляційні люки, монтажні та інші отвори в перекриттях, стінах і перегородках тих приміщень, де будуть здійснюватися вогневі роботи, слід закрити негорючими матеріалами з метою запобігання потраплянню іскор і розжарених частин металу в суміжні приміщення, на сусідні поверхи або поблизу розташоване устаткування.

5.15.20 Приміщення, у яких можливе скупчення парів ЛЗР, ГР чи горючих газів, до початку проведення вогневих робіт повинні бути ретельно провентильованими.

5.15.21 Двері, що з'єднують приміщення, де виконуються вогневі роботи, з суміжними приміщеннями, слід постійно тримати зачиненими.

5.15.22 Під час проведення вогневих робіт у вибухопожежонебезпечних місцях необхідно встановити контроль за станом газоповітряного середовища шляхом проведення експрес-аналізів із застосуванням газоаналізаторів.

5.15.23 Під час перерв у роботі, а також в кінці робочої зміни зварювальна апаратура повинна відключатися, у тому числі від електромережі, шланги - від'єднуватися та звільнятися від ГР і горючих газів, а в паяльних лампах тиск повинен бути повністю знижений.

5.15.24 Проведення вогневих робіт підрядними організаціями дозволяється на справному обладнанні тим особам, які мають кваліфікаційне посвідчення, пройшли спеціальне навчання (пожежно-технічний мінімум) та перевірку знань з питань пожежної безпеки.

5.15.25 Після закінчення вогневих робіт виконавець зобов'язаний ретельно оглянути місце їх проведення та суміжні приміщення, полити водою спалимі конструкції (за їх наявності) й усунути інші можливі причини виникнення пожежі.

Посадова особа, яка відповідає за пожежну безпеку об'єкта чи його структурного підрозділу, зобов'язана організувати перевірку місця проведення вогневих робіт на протязі двох годин після їх закінчення.

У наряді-допуску виконавець робіт та особа, яка відповідає за пожежну безпеку підприємства, повинні зробити запис щодо приведення місця вогневих робіт до пожежобезпечного стану.

5.15.26 Вогневі роботи повинні негайно припинятися на вимогу представників органів держпожнадзора, СПБ або начальника ДПД.

5.15.27 У разі виникнення пожежі особи, зайняті виконанням вогневих робіт, зобов'язані негайно повідомити про це пожежну охорону, адміністрацію об'єкта і приступити до її гасіння наявними засобами пожежогасіння.

5.15.28 При виконанні зварювальних та інших вогневих робіт забороняється:

- а) розпочинати роботи на несправному обладнанні;
- б) виконувати вогневі роботи під час проведення спектаклів, вистав, постанов та в інших місцях з масовим перебуванням людей;
- в) користуватися одягом і рукавицями, що мають сліди мастил, жирів, бензину, гасу та інших ГР;
- г) зберігати у зварювальних кабінах одяг, ЛЗР та ГР, інші горючі речовини та матеріали;
- ґ) допускати до роботи осіб, які не мають кваліфікаційного посвідчення і не пройшли в установленому порядку спеціального навчання (пожежно-технічний мінімум) та щорічної перевірки знань з питань пожежної безпеки з одержанням спеціального посвідчення;
- д) виконувати роботи на свіжопофарбованих конструкціях і виробах до повного висихання фарби;
- е) допускати стикання електричних проводів з балонами зі стисненими, зрідженими та скрапленими газами;
- є) виконувати вогневі роботи на апаратах і комунікаціях, заповнених горючими, за винятком матеріалів груп П, Г2, й токсичними матеріалами, а також на тих, що перебувають під тиском негорючих рідин, газів, парів та повітря або під електричною напругою;
- ж) виконувати вогневі роботи на легких металевих конструкціях, заповнених горючими або важкогорючими утеплювачами.

5.16 Розігрівання (варіння) бітумів і смол

5.16.1 Розігрівання (варіння) бітумів і смол слід здійснювати у спеціальних справних котлах.

5.16.2 Котли для розігрівання (варіння) бітумів і смол необхідно встановлювати на спеціально відведених майданчиках, що розташовані на відстані від будівель і споруд IV, IVa, V ступенями вогнестійкості - не менше 30 м; III, IIIa, IIIб ступенями вогнестійкості - не менше 20 м; I та II ступенями вогнестійкості - не менше 10 м.

5.16.3 Забороняється розташування котлів у горючих приміщеннях і на покриттях будівель і споруд.

5.16.4 У разі розміщення бітумного котла просто неба над ним необхідно встановлювати навіс із негорючих матеріалів.

5.16.5 Заповнювати котли слід не більше ніж на $\frac{3}{4}$ їх місткості. Бітуми, що їх завантажують у котел, повинні бути сухими.

5.16.6 З метою запобігання потраплянню горючої маси в топку котла та її загорянню котел необхідно встановлювати з нахилом з таким розрахунком, щоб його край, що розташований над топкою, був на 0,05 - 0,06 м вище від протилежного.

Топковий отвір котла слід обладнувати відкидним козирком із негорючого матеріалу.

5.16.7 Місця для розігрівання (варіння) бітумів і смол повинні бути обнесені валом або бортиком із негорючого матеріалу висотою не менше 0,3 м, а також забезпечені первинними засобами пожежогасіння (ящиком з піском місткістю 0,5 м³, лопатою та не менше ніж двома вогнегасниками).

5.16.8 Пересувні котли для розігрівання (варіння) бітумів і смол, що працюють на зрідженому газі, слід розташовувати з урахуванням таких вимог:

а) біля пересувного котла допускається мати не більше двох балонів зі зрідженим газом. Балони повинні бути встановлені в спеціальні металеві шафи з ґратами типу "жалюзі" та дверцятами із засувом і розміщені на відстані не менше 20 м від котлів, які працюють;

б) запасні балони з газами повинні зберігатися в складських приміщеннях, що розташовані окремо;

в) у конструкції котла повинен бути передбачений пристрій, який запобігає потраплянню горючої маси, що кипить, у топку котла чи на газове обладнання.

5.16.9 Підігрівати бітумні суміші всередині приміщень слід у бачках з електропідігрівом. Забороняється застосовувати з цією метою прилади з відкритим вогнем.

5.16.10 Доставка гарячої бітумної мастики на робочі місця повинна здійснюватися:

а) у спеціальних металевих бачках, що мають форму зрізаного конуса, оберненого широкою частиною донизу, з кришками, які щільно закриваються. Кришки повинні мати запірні пристрої, що не допускають відкривання в разі випадкового падіння бачка;

б) насосом, металевим трубопроводом, закріпленим на вертикальних ділянках до будівельної конструкції, не допускаючи при цьому протікань;

в) на горизонтальних ділянках - через термотривкий шланг;

г) у місці з'єднання шланга зі сталевією трубою повинен надягатися запобіжний футляр довжиною 0,4 - 0,5 м (з брезенту або іншого матеріалу);

ґ) після наповнення резервуара установки для нанесення мастики слід провести відкачування мастики з трубопроводу.

5.16.11 Під час розігрівання (варіння) бітумів і смол забороняється:

а) залишати котел без нагляду;

б) продовжувати роботу котлів у разі появи витікання маси.

5.16.12 При застосуванні бітумних компаундів під час монтажу кабелів необхідно:

а) користуватися металевою посудиною з кришкою і носиком;

б) розігрівати бітумний компаунд на поверхні землі не ближче 2 м від котловану;

в) у разі загоряння - терміново припинити його розігрівання та закрити посудину кришкою. Забороняється гасити водою.

5.17 Фарбувальні роботи

5.17.1 Об'ємно-планувальні та конструктивні рішення фарбувальних цехів (дільниць, приміщень) повинні відповідати вимогам чинних будівельних норм.

Вогневі роботи (зварювальні тощо) дозволяється проводити на відстані не ближче 15 м од відчинених отворів фарбувальних і сушильних камер.

5.17.2 На об'єктах лакофарбувальні матеріали дозволяється зберігати:

а) у цеховій коморі - у кількості, що не перевищує змінної потреби;

б) на робочих місцях - у кількості, що не перевищує місткості фарбонагнітального бака чи стандартної фляги (40 л).

Тара повинна бути щільно закритою.

5.17.3 На кожній діжці, бідоні та іншій тарі з лакофарбовими матеріалами, розчинником тощо слід мати наклейку або бирку з точною назвою та зазначенням пожежонебезпечних властивостей.

5.17.4 Порожню тару з-під лакофарбових матеріалів необхідно щільно закривати і зберігати на спеціально призначених майданчиках.

5.17.5 Фарбувальні та сушильні камери, інше обладнання приміщень для ведення фарбувальних і фарбоприготувальних робіт повинні виготовлятися з негорючих матеріалів.

5.17.6 Внутрішні поверхні стін фарбувальних приміщень слід облицьовувати на висоту не менше 2 м негорючим матеріалом, який допускає легке очищення від забруднень.

5.17.7 Приміщення фарбувальних і фарбоприготувальних ділянок слід обладнувати самостійною примусовою припливно-витяжною вентиляцією та системами місцевих відсмоктувальних пристроїв із фарбувальних камер, ванн занурення, установок обливання, постів ручного пофарбування, сушильних камер тощо.

5.17.8 Забороняється здійснювати фарбувальні роботи в разі відключення систем вентиляції.

Необхідно передбачати захисне блокування, яке унеможливорює подавання матеріалів або стисненого повітря до розпилювальних пристроїв у разі припинення роботи вентиляції.

5.17.9 Витяжні вентиляційні установки фарбувальних приміщень повинні мати звукову або світлову сигналізацію, що оповіщує про припинення їхньої роботи.

5.17.10 Улаштовувати підпільні припливні і витяжні вентиляційні канали не дозволяється, за винятком каналів для камер з нижнім відсмоктуванням та установок безкамерного фарбування на ґратах у підлозі.

5.17.11 Вентилятори витяжних систем від фарбувальних ділянок, фарбувального та сушильного обладнання повинні бути вибухобезпечного виконання.

5.17.12 У разі використання в одній камері різних лакофарбових матеріалів (нітроцелюлозних, олійних, алкідних тощо) перед зміною фарби камеру необхідно ретельно очистити від осілої фарби іншого типу.

5.17.13 У разі фарбування розпиленням фарбонагнітальні бачки необхідно розміщувати поза межами фарбувальних камер.

5.17.14 Фарборозпилювачі повинні бути заземлені.

5.17.15 Фарборозпилювачі та шланги наприкінці зміни слід очищати та промивати від залишків лакофарбових матеріалів.

5.17.16 Фарбувальні камери слід очищувати від осілої фарби в міру її накопичення, але не рідше одного разу на тиждень, після закінчення зміни і за умови, що працюватиме вентиляція.

5.17.17 При застосуванні фарбування методом безповітряного розпилення забороняється включати в роботу електронагрівник установки з підігріванням до повного заповнення гідросистеми.

Сіткові фільтри установки безповітряного розпилення слід вилучати та промивати не рідше одного разу на сім робочих днів.

5.17.18 У разі фарбування виробів в електростатичному полі високої напруги роботи необхідно проводити в спеціально обгородженій електрофарбувальній камері.

В електрофарбувальних установках слід мати захисне блокування, що унеможливорює увімкнення розпилювальних пристроїв у той час, коли вимкнена вентиляція або конвеєр нерухомий, а також яке відключає електростатичне поле в разі припинення роботи вентиляції.

5.17.19 Робота з ручною електростатичною установкою повинна здійснюватися відповідно до вказівок та інструкції з експлуатації цієї установки.

Промивання системи відповідними розчинниками слід проводити після закінчення роботи, коли відключена висока напруга.

5.17.20 У разі фарбування виробів способом занурення ванни місткістю до $0,5 \text{ м}^3$ необхідно обладнувати бортовими відсмоктувачами та кришками, що закривають ванну, на період перерви в роботі.

5.17.21 Ванни місткістю понад $0,5 \text{ м}^3$ (як конвеєрні, так і неконвеєрні) повинні мати спеціальне укриття, обладнане витяжною вентиляцією, яке забезпечує розведення парів розчинника, які виділяються, до концентрацій, що не перевищують 20 % нижньої межі вибуховості.

5.17.22 Ванни для занурення місткістю понад 1 м^3 повинні мати аварійне зливання лакофарбового матеріалу до підземного резервуара, що розташоване за межами цеху на відстані не ближче 1 м від глухої стіни будинку і 5 м від цієї стіни - за наявності в стіні отворів.

5.17.23 У разі конвеєрного занурення витягну вентиляцію слід блокувати з конвеєром, таким чином, щоб при відключенні вентиляції конвеєр зупинявся.

5.17.24 У фарбувальних цехах (дільницях) дозволяється застосування конвекційних і терморадіаційних сушильних камер, а також камер із комбінаційним обігріванням.

Застосування пальників інфрачервоного випромінювання в сушильних камерах забороняється.

5.17.25 Сушильні камери слід теплоізулювати негорючими матеріалами. Температура зовнішньої поверхні стінок сушильної камери не повинна перевищувати 45°C .

5.17.26 Конвеєри, що застосовуються на фарбувальних дільницях, необхідно забезпечувати сигналізацією пуску й зупинки, а біля вихідних дверей з приміщення та пультів керування - установлювати кнопки термінового зупинення конвеєрів.

5.17.27 Не дозволяється:

а) проводити у фарбоприготувальному відділенні будь-які роботи, крім приготування фарби;

б) поєднувати між собою спільною витяжною системою місцеві відсмоктувачі повітря від фарбувальних камер, ванн занурення й іншого фарбувального устаткування, а також вентиляційні системи фарбувальних приміщень і фарбоприготувальних відділень;

- в) захаращувати фарбоприготувальні відділення та фарбувальні камери різними предметами;
- г) залишати фарбувальні установки, що працюють, без нагляду;
- г) готувати лаки та фарби безпосередньо на робочому місці;
- д) застосовувати лакофарбові матеріали та розчинники, на які відсутні характеристики їхньої пожежної небезпеки.

5.18 Роботи з мастиками, клеями та іншими горючими речовинами та матеріалами (рулонними, плитковими, епоксидними смолами, мастиками, що містять вогнебезпечні речовини, тощо)

5.18.1 Кількість горючих речовин і матеріалів на робочому місці не повинна перевищувати змінної потреби.

5.18.2 Ємкості з ГР слід постійно тримати закритими. Відкривати їх потрібно лише перед використанням. Після закінчення роботи ємності слід закривати й здавати на склад.

5.18.3 Тара з-під горючих речовин і матеріалів повинна зберігатися у спеціально наданому приміщенні.

5.18.4 При приготуванні бітумної мастики забороняється розігрівати розчинники (бензин, скипидар тощо).

Температура бітуму в момент приготування суміші не повинна перевищувати 75° С.

5.18.5 Забороняється застосовувати горючі речовини та матеріали, на які відсутні сертифікати, що засвідчують їх використання, видані в установленому порядку.

5.18.6 Наносити епоксидні смоли (у тому числі лакофарбові) на основі синтетичних смол, клеї, мастики, наклеювати плиткові й рулонні матеріали слід після закінчення всіх будівельно-монтажних робіт перед остаточним пофарбуванням приміщень.

5.18.7 Приміщення та робочі зони, у яких люди працюють з тими горючими речовинами та матеріалами, що виділяють у процесі їхнього застосування вибухопожежонебезпечні пари, повинні мати природну або примусову припливно-витяжну вентиляцію та бути оснащені засобами пожежогасіння. Біля входу до таких приміщень (робочих зон) слід вивішувати попереджувальні знаки (написи).

5.18.8 Доступ людей до приміщень і закритих резервуарів відразу після закінчення робіт, пов'язаних з ґрунтуванням або фарбуванням горючими речовинами, забороняється, про що слід попереджати відповідними знаками (написами). Відновлення робіт у цих місцях можливе після одержання дозволу від керівника робіт.

5.18.9 При зрощенні кабелів у пластмасовій оболонці з застосуванням склеювальних сполук необхідно:

- а) склеювальні сполуки на основі епоксидних смол застосовувати при виконанні монтажних робіт на відкритому повітрі чи в добре вентильованих приміщеннях;
- б) готувати клейкі сполуки в лабораторії, яка має витяжну шафу, підведення води та джерело нагрівання;
- в) зберігати клейкі сполуки в герметично закритому посуді постачальника в прохолодному і темному місці.

5.19 Будівництво, реконструкція, технічне переоснащення та капітальний ремонт

5.19.1 Відповідальність за пожежну безпеку будівництва, своєчасне виконання протипожежних заходів, організацію пожежної охорони, забезпечення засобами пожежогасіння покладається на керівників генпідрядних будівельних організацій, керівника робіт або особу, яка виконує обов'язки керівника робіт.

5.19.2 Відповідальність за пожежну безпеку окремих ділянок будівництва, своєчасне виконання протипожежних заходів, передбачених проектом і цими Правилами, наявність і утримання в справному стані засобів пожежогасіння покладається на лінійних керівників робіт згідно з наказом керівника генпідрядної будівельної організації.

5.19.3 Відповідальність за виконання заходів пожежної безпеки при виконанні робіт субпідрядними організаціями покладається на керівників робіт цих організацій і призначених їхніми наказами лінійних керівників робіт.

5.19.4 Відповідальність за пожежну безпеку побутових, допоміжних, підсобних приміщень покладається на тих посадових осіб, у розпорядженні яких перебувають ці приміщення.

5.19.5 Відповідальність за повноту та якість розробки вимог пожежної безпеки в проектах організації будівництва та проектах виконання робіт покладається, відповідно, на керівників проектних і будівельних організацій, а також на авторів - розробників проектів.

5.19.6 При реконструкції, розширенні, технічному переоснащенні та капітальному ремонті об'єктів (цехів, приміщень) без зупинення технологічного процесу, а також уведенні в експлуатацію чергами відповідальність щодо забезпечення вимог пожежної безпеки несуть особи, зазначені в пунктах 6.19.1 - 6.19.6, а також керівники об'єктів, на території або в приміщеннях яких здійснюються зазначені роботи.

5.19.7 Під час виконання будівельно-монтажних робіт на діючому об'єкті (у разі неможливості ізолювати будівельний майданчик) пожежну охорону здійснює (як правило) замовник.

5.19.8 До початку будівництва основних споруд і будівельної бази необхідно виділити спеціальні утеплені приміщення для розміщення пожежної охорони або ДПД та їх пожежної техніки.

5.19.9 До початку основних будівельних робіт на будові слід забезпечити протипожежне водопостачання від ПГ на водогінній мережі або з резервуарів

(водойм).

5.19.10 Внутрішній протипожежний водогін та автоматичні системи пожежогасіння, що передбачені проектом, слід монтувати одночасно зі спорудженням об'єкта.

5.19.11 Протипожежний водогін повинен вводитися в експлуатацію до початку опоряджувальних робіт, а автоматичні системи пожежогасіння та сигналізації - до моменту пусконаладжувальних робіт (у кабельних спорудах - до укладання кабелів).

5.19.12 Реконструкція, технічне переоснащення та будівництво, що їх здійснюють іноземні фірми, повинні відповідати чинним в Україні нормативним актам.

5.19.13 Адміністрація разом з будівельно-монтажною організацією зобов'язана розробити заходи щодо дотримання правил пожежної безпеки і призначити наказом осіб, відповідальних за їх виконання, - від замовника і підрядної організації.

5.19.14 Керівники робіт зобов'язані:

а) організовувати вивчення та забезпечення контролю за виконанням на споруджуваних об'єктах цих Правил, а також протипожежних заходів проектів організації та виконання робіт працівниками, зайнятими на будівництві;

б) забезпечувати проведення з працюючими на будівництві спеціального навчання, інструктажів та перевірки знань з питань пожежної безпеки;

в) установлювати на об'єктах, що споруджуються, режим паління, порядок прибирання, вивезення, утилізації горючих будівельних відходів, проводити вогневі та інші пожежонебезпечні роботи;

г) організовувати ознайомлення працюючих на будівництві з пожежною небезпекою кожного виду будівельно-монтажних робіт, а також речовин, матеріалів, конструкцій та обладнання, що застосовуються на цих роботах;

ґ) згідно з існуючим порядком своєчасно організовувати на будівництві пожежну охорону, здійснювати заходи щодо забезпечення об'єктів пожежною технікою та обладнанням, засобами зв'язку, протипожежним водопостачанням, наочною агітацією, знаками пожежної безпеки, а також первинними засобами пожежогасіння;

д) утримувати в справному стані і постійній готовності до застосування засоби пожежогасіння, сигналізації та зв'язку;

е) не допускати ведення будівельно-монтажних робіт, якщо відсутні протипожежне водопостачання, дороги, під'їзди та зв'язок;

є) призначати осіб, відповідальних за протипожежний стан окремих ділянок будівництва, за справність інженерних протипожежних систем та установок;

ж) не приступати до проведення будівельно-монтажних робіт за проектно-кошторисною документацією, яка не пройшла попередньої експертизи на відповідність нормативним актам з питань пожежної безпеки.

5.19.15 Лінійні керівники робіт, відповідальні за пожежну безпеку будівництва, зобов'язані:

а) забезпечити дотримання на підпорядкованих їм ділянках установленого протипожежного режиму всіма працівниками і залученими до будівництва особами;

б) знати пожежну небезпеку своєї виробничої ділянки;

в) своєчасно та якісно виконувати протипожежні заходи, передбачені проектом і цими Правилами;

г) забезпечити пожежобезпечну експлуатацію приладів опалення, тепловироблювальних установок, електромереж та електроустановок, вживати негайних заходів до усунення виявлених несправностей, які можуть призвести до пожежі;

г) забезпечити у справному стані утримання засобів пожежогасіння, навчати працівників правилам застосування вказаних засобів;

д) щодня після закінчення роботи перевіряти протипожежний стан ділянки, відключення електромережі й обладнання;

е) не допускати перебування працівників та інших осіб, які закінчили роботу, в побутових і допоміжних приміщеннях у вечірній і нічний час.

5.19.16 До початку будівництва на будівельному майданчику слід знести всі будинки та споруди, що розташовані в протипожежних розривах.

У разі збереження наявних споруд повинні бути опрацьовані відповідні протипожежні заходи щодо забезпечення їх пожежної безпеки.

5.19.17 Розміщення виробничих, складських і допоміжних будівель і споруд на території будівництва повинно відповідати затвердженому в установленому порядку будівельному генеральному плану.

5.19.18 У будівлях, що споруджуються, дозволяється розташовувати адміністративно-побутові приміщення будівельних організацій, тимчасові комори для зберігання негорючих речовин і матеріалів та майстерні з їх переробки.

5.19.19 Забороняється розміщення тимчасових складів, майстерень та адміністративно-побутових приміщень у будівлях, що зводяться, з незахищеними несучими металевими конструкціями та панелями з горючими полімерними утеплювачами.

5.19.20 На території будівництва площею 5 га і більше слід передбачити не менше двох в'їздів з протилежних боків майданчика; дороги повинні мати покриття, придатне для проїзду пожежних автомашин за будь-якої пори року.

5.19.21 До всіх будівель і споруд, що будуються, та до допоміжних споруд (у тому числі й тимчасових), місць зберігання будівельних матеріалів, конструкцій та устаткування необхідно забезпечити вільний прохід.

Улаштування під'їздів і доріг до будівель, що зводяться, слід завершити до початку основних будівельних робіт.

5.19.22 Забороняється розкладати багаття на території будівництва, палити в місцях зберігання та застосування горючих речовин і матеріалів, а також у тимчасових адміністративно-побутових приміщеннях і спорудах.

5.19.23 Площа, зайнята під відкриті склади горючих матеріалів, а також виробничі, складські та допоміжні будинки з горючих і важкогорючих матеріалів, повинна бути очищена від сухої трави, кори, трісок тощо.

5.19.24 Круглий ліс слід складувати в штабелі висотою не більше 1,5 м з укладанням між рядами упорів, а пиломатеріали - у штабелі висотою не більше половини штабеля у разі рядового укладання і не більше ширини штабеля - у разі укладання у клітки.

5.19.25 При зберіганні на відкритих майданчиках горючих будівельних матеріалів (лісопиломатеріали, толь, руберойд тощо), виробів, конструкцій з горючих матеріалів, обладнання та вантажів у горючій упаковці, слід їх розміщувати штабелями (групами) площею не більше 100 м². Розриви між штабелями (групами) та відстань від них до будівель і споруд, що будуються, та до допоміжних будівель і споруд повинна бути не менше 24 м.

Окремі блок-контейнери дозволяється розміщувати групами з кількістю не більше 10 у групі. Відстань між групами, а також від них до інших будівель повинна бути не менше 18 м.

5.19.26 Негашене вапно потрібно зберігати в закритих, окремо розташованих складських приміщеннях. Підлога цих приміщень повинна бути піднята над рівнем землі не менш як на 0,2 м.

Ями для гасіння вапна дозволяється розміщувати на відстані не менше 5 м від складу його зберігання і не менше 15 м - від інших будівель і складів.

5.19.27 У разі спорудження будівель у три поверхи і вище сходи слід монтувати одночасно з улаштуванням сходової клітки.

5.19.28 Дозволяється застосовувати у сходових клітках дерев'яні драбини в будівлях не вище двох поверхів.

5.19.29 Передбачені проектом зовнішні пожежні сходи й огорожі на дахах будівель, що споруджуються, слід установлювати одразу після монтажу несучих конструкцій.

5.19.30 При будівництві будівель у три поверхи і більше необхідно користуватися металевим риштуванням.

Риштування на кожні 40 м їхнього периметра слід обладнувати однією драбиною, але не менше ніж двома драбинами на всю будівлю. Настил і поміст риштувань слід періодично та після закінчення роботи очищати від спаленого сміття, снігу, льоду, а за потреби - посипати піском.

5.19.31 Опалубку з горючих і важкогорючих матеріалів дозволяється влаштовувати одночасно не більше ніж на три поверхи. Після досягнення потрібної міцності бетону дерев'яну опалубку та риштування слід розібрати та винести поза межі будинку.

5.19.32 Виконання робіт усередині будівель та споруд із застосуванням горючих речовин та будівельних матеріалів груп горючості Г3, Г4 одночасно з будівельно-монтажними роботами, пов'язаними з використанням відкритого вогню (зварювання, відігрівання труб тощо), не дозволяється.

(пункт 5.19.32 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.19.33 Роботи з вогнезахисту металоконструкцій повинні виконуватись одночасно зі спорудженням будинків.

5.19.34 Тимчасові споруди (тепляки) для влаштування підлог та виконання інших робіт повинні виконуватися з негорючих матеріалів і матеріалів груп горючості П, Г2.

(пункт 5.19.34 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.19.35 Застосування відкритого вогню, а також вогневих, електричних калориферів і газових пальників інфрачервоного випромінювання в тепляках забороняється.

5.19.36 Робота, пов'язана з монтажем конструкцій з утеплювачем з матеріалів груп горючості Г3, Г4 або із застосуванням утеплювачів з цих матеріалів, має вестися за нарядом-допуском, який видається виконавцю робіт особою, відповідальною за протипожежний стан будівництва.

(пункт 5.19.36 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.19.37 Укладання утеплювача з матеріалів груп горючості Г3, Г4 та влаштування гідроізоляційного килима з таких матеріалів на покритті, укладання захисного гравійного шару слід проводити ділянками площею не більше 500 м^2 , а при використанні утеплювача та влаштуванні гідроізоляційного килима з матеріалів груп горючості П, Г2 - ділянками площею не більше 1000 м^2 .

На місцях виконання робіт кількість утеплювачів та покрівельних рулонних матеріалів не повинна перевищувати змінної потреби.

Утеплювач з матеріалів груп горючості Г3, Г4 необхідно зберігати за межами будинку (будівлі), що зводиться, в окремо розташованій споруді чи на спеціальному

майданчику на відстані не менше 18 м.

По закінченні робочої зміни не дозволяється залишати на робочих місцях невикористаний утеплювач та покрівельні рулонні матеріали груп горючості Г3, Г4, незмонтовані панелі з такими утеплювачами всередині або на покриттях будівель, а також у протипожежних розривах.

(пункт 5.19.37 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.19.38 У разі пошкодження металевих обшивок панелей з утеплювачами з матеріалів груп горючості Г2, Г3, Г4 треба вживати негайних заходів щодо їх ремонту та відновлення за допомогою металевих з'єднань (болтових та ін.).

(пункт 5.19.38 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.19.39 До початку монтажу плит покриття з полімерними утеплювачами, укладання полімерних утеплювачів на покриття, виконання робіт з улаштування покрівель повинні бути виконані всі передбачені проектом виходи на покриття будівель (зі сходових кліток, зовнішніми сходами), його обгородження. Для повідомлення про пожежу біля виходів на покриття мають бути встановлені телефони або інші засоби зв'язку.

У разі виконання покрівельних робіт з площею покриття 1 тис. м² і більше із застосуванням утеплювача з матеріалів груп горючості Г2, Г3, Г4 на покрівлі з метою пожежогасіння слід передбачати влаштування тимчасового протипожежного водогону.

Відстань між пожежними кранами слід приймати, виходячи з умови подавання в будь-яку точку не менш ніж двох струмин води з витратою 5 л/с кожна.

(пункт 5.19.39 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.19.40 У разі виконання покрівельних робіт з площею покриття 1 тис. м² і більше із застосуванням горючого (важкогорючого) утеплювача на покрівлі з метою пожежогасіння слід передбачити влаштування тимчасового протипожежного водогону.

Під час робіт, пов'язаних із застосуванням гідропароізоляції на покрівлі, монтуванням панелей з горючими (важкогорючими) утеплювачами, забороняється проводити електрозварювальні й інші вогневі роботи.

Проведення робіт, пов'язаних із застосуванням відкритого вогню, слід проводити до початку застосування горючих (важкогорючих) матеріалів.

Використання агрегатів для наплавлення рулонних матеріалів з потовщеним шаром дозволяється в разі влаштування покрівель на залізобетонних плитах і покриттях із застосуванням негорючого утеплювача.

5.19.41 Для штучного прогрівання бетону дозволяється застосовувати пару, воду, повітря та електричний струм.

При цьому необхідно дотримуватися таких умов:

а) для теплозахисту бетону можуть застосовуватися негорючі матеріали та матеріали груп горючості П, Г2, а також зволожена чи оброблена вапняковим розчином тирса;

б) для влаштування тепляків дозволяється застосовувати утеплювачі з негорючих матеріалів або матеріалів груп горючості П, Г2;

в) ділянки, які прогріваються електрострумом, повинні бути під постійним наглядом кваліфікованих електриків.

Для живлення в зоні електропрогрівання слід застосовувати кабелі типу КРПТ або ізольовані проводи типу ПРГ-500 (з додатковим захистом гумовим шлангом).

Забороняється прокладати кабелі безпосередньо по ґрунту.

У межах зони прогрівання необхідно встановлювати сигнальні лампи, які загоряються після подачі напруги в лінію. У разі перегорання ламп повинно відбуватися автоматичне відключення подавання напруги в лінії.

На ділянках електропрогрівання бетону мають бути вивішені попереджувальні плакати та написи "Небезпечно. Під напругою" тощо.

(пункт 5.19.41 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.19.42 У будівлях з металевих конструкцій з полімерними утеплювачами на період виконання будівельних робіт дозволяється застосовувати лише системи повітряного або водяного опалення з розміщенням топкових приміщень поза межами будівель на відстані не менше 18 м або за протипожежною стіною.

Відстань від трубопроводів з теплоносієм до конструкцій будинку повинна бути не менш як 0,1 м.

5.19.43 У тимчасових побутових та адміністративних спорудах, де неможливе влаштування центрального опалення, дозволяється встановлювати пічне опалення, яке відповідає вимогам будівельних норм та цих Правил.

5.19.44 Пересувні та стаціонарні установки інфрачервоного випромінювання слід обладнувати автоблокуванням, що припиняє подавання газу в разі згаснення пальника.

5.19.45 Пересувні установки з пальниками інфрачервоного випромінювання, які встановлюються на підлозі, повинні мати спеціальну стійку підставку. Балон з газом повинен розташовуватися на відстані не менше 1,5 м від установки та інших опалювальних приладів, а від електролічильника, вимикачів та інших електроприладів - на відстані не менше 1 м.

Відстань від пальників до конструкцій з матеріалів груп горючості Г3, Г4 має бути не менше 1 м, групи горючості Г2 - 0,7 м, групи горючості П та негорючих матеріалів - 0,4 м.

(пункт 5.19.45 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.19.46 Черговий працівник, який займається експлуатацією пересувних установок, повинен стежити за їх справним станом і реєструвати в журналі розміщення установок на поверхах.

5.19.47 У місцях, де працюють установки з газовими пальниками інфрачервоного випромінювання, забороняється зберігання горючих і важкогорючих речовин та матеріалів, проведення інших видів робіт.

5.19.48 Під час експлуатації пальників інфрачервоного випромінювання забороняється:

- а) використовувати установку в приміщеннях без природного провітрювання або штучної вентиляції з відповідною кратністю повітрообміну, а також у підвальних і цокольних поверхах;
- б) застосовувати пальники з пошкодженою керамікою, а також з видимими язиками полум'я;
- в) користуватися установкою в разі появи в приміщенні запаху газу;
- г) направляти теплові промені пальників безпосередньо в бік горючих матеріалів, балонів з газом, газопроводів, електропроводок тощо;
- ґ) користуватися газовими установками одночасно з установками на твердому паливі;
- д) зберігати в приміщеннях, у яких проводиться сушіння, а також поблизу працюючої установки запасні балони;
- е) користуватися відкритим вогнем поблизу балонів з газами.

5.19.49 Під час монтажу й експлуатації установок, що працюють на газовому паливі, слід дотримуватись таких правил:

- а) пальники, що встановлені в тепловироблювальних установках, повинні мати заводський паспорт, працювати стало, без відриву полум'я та "проскакування" його в середину пальника;
- б) вентиляція приміщення з тепловироблювальними установками повинна забезпечувати триразовий повітрообмін.

5.19.50 Повітронагрівальні установки, що працюють на рідкому та газоподібному паливі, повинні розміщатися на відстані не ближче 5 м від будинку, що споруджується.

Резервуар для палива повинен мати місткість не більше 200 л і міститися на відстані не менше 10 м від повітрянагрівника та 15 м - від будинку, що споруджується.

Паливо до повітрянагрівника слід подавати металевим трубопроводом.

5.19.51 Під час експлуатації тепловироблювальних установок забороняється:

- а) працювати на установці з порушеною герметичністю паливопроводів, нещільними з'єднаннями корпусу форсунки з тепловироблювальною установкою, несправними димоходами, які викликають проникнення продуктів згоряння у приміщення, несправними електродвигунами та пусковою апаратурою, а також за відсутності теплового захисту електродвигуна та інших несправностей;
- б) працювати при невідрегульованій форсунці (з ненормальним горінням палива);
- в) застосовувати гумові чи поліхлорвінілові шланги та муфти для з'єднання паливопроводів;
- г) влаштовувати огорожі з матеріалів груп горючості Г3, Г4 біля установки та витратних баків;
- ґ) відігрівати паливопроводи відкритим полум'ям;
- д) здійснювати пуск тепловироблювальної установки без продування повітрям у разі короткочасної зупинки;
- е) запалювати робочу суміш через оглядове вікно;
- є) регулювати зазор між електродами свічок під час роботи тепловироблювальної установки;
- ж) допускати роботу тепловироблювальної установки за відсутності захисних ґрат на повітрязабірних колекторах.

(пункт 5.19.51 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.19.52 Монтаж, підготовка до роботи, запуск електрокалорифера повинні здійснюватись згідно з вимогами, зазначеними в інструкції заводу-виробника. Електрокалорифери повинні мати справну сигналізацію та блокування, що унеможливорює подавання електроенергії до нагрівальних елементів, якщо вентилятор не працює, справну автоматику контролю за температурою повітря на виході та її регулюванням, електричний та тепловий захист.

5.19.53 Під час експлуатації електрокалориферів забороняється:

- а) застосовувати горючі матеріали для м'якої вставки між корпусом електрокалорифера та вентилятором;
- б) відключати сигналізацію та блокування;
- в) перевищувати температуру повітря, що встановлена заводом-виготовлювачем, на виході з електрокалорифера;

г) включати калорифер, якщо вентилятор не працює. Зберігати в приміщенні, де встановлений електрокалорифер, горючі речовини та матеріали.

5.19.54 Освітлювальні прожектори на території будівельного майданчика слід установлювати (як правило) на окремих опорах.

Забороняється встановлювати прожектори на покрівлях із горючих матеріалів і на будівлях із полімерними утеплювачами в огорожувальних конструкціях.

5.19.55 При будівництві об'єктів зв'язку проектувальні організації зобов'язані вести авторський нагляд за дотриманням проектних рішень з пожежної безпеки.

Обсяг і порядок ведення авторського нагляду визначається рішенням організації, що затвердила авторський проект (робочий проект).

5.19.56 Авторський нагляд слід здійснювати в процесі будівництва і приймання в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта для забезпечення відповідності будівельних і технологічних рішень до проектних щодо забезпечення пожежної безпеки.

5.19.57 Проектувальні організації при цьому зобов'язані:

а) перевіряти в процесі будівництва відповідність виконаних робіт до проектних рішень, дотримання правил пожежовибухобезпеки приміщень об'єкта, що будується;

б) своєчасно вирішувати питання щодо проектної документації, які виникають у процесі будівництва;

в) перевіряти технологію виконання робіт і дотримання вимог пожежної безпеки на об'єктах, що будуються;

г) фіксувати в журналі авторського нагляду виявлені відступи від проектної документації, а також терміни їх усунення;

г) стежити за своєчасним і якісним виконанням указівок, унесених до журналу авторського нагляду. У разі несвоєчасного або неякісного виконання цих вказівок - вносити до журналу авторського нагляду повторний запис про потребу усунення дефектів і доповідати про це керівнику генпідрядної організації.

5.19.58 Проектувальні організації мають право:

а) перевіряти відповідність сертифікатів (паспортів) та іншої технічної документації на обладнання, матеріали та речовини до вимог нормативних документів на них і проекту;

б) забороняти застосування обладнання, матеріалів і речовин, що не відповідають вимогам нормативних документів і проекту;

в) надавати обов'язкові для замовника і підрядника вказівки про припинення робіт, що виконуються з порушенням вимог нормативних документів і проекту;

г) уносити до відповідних органів пропозиції щодо притягнення до відповідальності посадових осіб, які допустили неякісне виконання будівельно-монтажних робіт.

5.19.59 Проведення авторського нагляду проектувальними організаціями не звільняє замовника (експлуатаційну організацію) від відповідальності за якість будівельно-монтажних робіт та їх відповідність проектній документації.

5.19.60 Приймання та введення в експлуатацію нових і реконструйованих об'єктів без дозволу органів державного пожежного нагляду забороняється.

5.19.61 Завершене будівництво об'єкта державного замовлення приймається в експлуатацію державною приймальною комісією, яка призначається органом, що затвердив проектно-кошторисну документацію.

До складу комісії входять представники експлуатаційної організації, замовника, генпідрядника, генпроектувальника, органів державного архітектурно-будівельного нагляду, державного пожежного нагляду, відповідного профспілкового органу, а також місцевих органів виконавчої влади, у віданні яких перебуває територія, на якій розташований побудований об'єкт.

Головою державної приймальної комісії призначається представник експлуатаційної організації.

5.19.62 До пред'явлення державній приймальній комісії замовник призначає робочу комісію, до складу якої включаються представники замовника, генпідрядника, субпідрядників, експлуатаційної організації, генпроектувальника, державного пожежного нагляду, відповідного профспілкового органу.

Головою робочої комісії призначається представник замовника.

5.19.63 Робоча комісія перевіряє:

а) відповідність змонтованого устаткування проектам на них щодо дотримання протипожежних вимог;

б) результати комплексного випробовування, підготовленість до нормальної експлуатації, включаючи виконання протипожежних заходів.

Прийняття робочою комісією об'єкта в експлуатацію оформляється актом, який передається на розгляд державної приймальної комісії.

5.19.64 Неприпустимим є прийняття в експлуатацію об'єкта, у якого з порушенням встановленого порядку внесені зміни до складу передбачених проектом пускових комплексів.

5.19.65 Прийняття державною приймальною комісією в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта оформляється актом.

Акт про прийняття об'єкта в експлуатацію підписується головою та всіма членами комісії. У разі наявності в члена комісії заперечень вони розглядаються за участю органу, представником якого є член комісії.

Розгляд акта про прийняття в експлуатацію об'єкта, прийняття рішень за наслідками розгляду заперечень окремих членів комісії та затвердження акта здійснюється органом, який призначив комісію.

5.19.66 Закінчені будівництвом будинки, споруди, приміщення виробничого та допоміжного призначення, що входять до складу об'єкта, у разі потреби введення їх в експлуатацію в процесі будівництва, приймаються робочою комісією в міру їх готовності з наступним пред'явленням державній комісії, яка приймає об'єкт у цілому.

Датою введення в експлуатацію таких об'єктів є дата підписання акта робочою комісією.

5.20 Автотранспортні підрозділи

Абзац підрозділу 5.20 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету
зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.20.1 Автотранспорт у приміщеннях, під навісами або на спеціальних майданчиках повинен розміщуватися відповідно до вимог будівельних норм та норм технологічного проектування таких об'єктів.

5.20.2 Для приміщень та майданчиків зі зберіганням понад 25 одиниць необхідно розробляти спеціальний план розміщення транспортних засобів з описанням черговості та порядку евакуації в разі виникнення пожежі.

5.20.3 Місця зберігання автотранспорту слід забезпечити буксирними тросами та штангами з розрахунку один трос (штанга) на 10 одиниць техніки.

5.20.4 Над приміщеннями, де розташовані гаражі, неприпустимим є розміщення приміщень із масовим перебуванням людей.

5.20.5 Приміщення для обслуговування автомобілів (за винятком приміщень для миття й прибирання) слід відділяти протипожежними перегородками від приміщень для зберігання автомобілів.

5.20.6 Під горючими (дерев'яними) навісами дозволяється зберігати не більше 20 автомашин.

5.20.7 У приміщеннях, під навісами та на відкритих майданчиках, де зберігається транспорт, не дозволяється:

а) установлювати транспортні засоби в кількості, яка перевищує норму, порушувати план їх розміщення, зменшувати нормативну відстань між ними, а також - від них до конструктивних елементів будівель (споруд);

б) захаращувати виїзні ворота і проїзди;

в) проводити ковальські, термічні, зварювальні, малярні й деревооздоблювальні роботи, а також промивання деталей з використанням ЛЗР та ГР (ці роботи повинні

здійснюватися у відповідних майстернях об'єкта);

г) тримати транспортні засоби з відкритими горловинами паливних баків, а також зберігати за наявності витікання пального і масла;

г) заправляти транспортні засоби паливом та зливати з них паливо (ці роботи слід виконувати на заправному пункті);

д) зберігати тару з-під пального, а також пальне і масла;

е) підзаряджати акумулятори безпосередньо на транспортних засобах;

є) підігрівати двигуни відкритим вогнем (смолоскипами, паяльними лампами тощо);

ж) користуватися відкритим вогнем для освітлення;

з) установлювати на загальних стоянках транспортні засоби для перевезення ЛЗР та ГР, а також горючих газів;

и) залишати в транспортних засобах промаслені обтиральні матеріали та спецодяг після закінчення роботи;

і) залишати автомобілі на стоянці з увімкненим запалюванням;

ї) ставити на зберігання транспорт з несправною електропроводкою та з увімкненим вимикачем "маси" (де такий є), несправною пневматичною системою гальмування;

й) подавати за несправної паливної системи бензин до карбюратора безпосередньо з резервуара через шланг або іншим способом;

к) допускати накопичення на двигуні та його картері бруду й масла.

5.20.8 Виходи з оглядових ям не слід перекривати транспортними засобами. Після закінчення роботи оглядові канали слід очищати від промасленого ганчір'я, розлитих ЛЗР та ГР.

Забороняється влаштування оглядових ям у гаражах для зберігання автомобілів на газовому паливі.

5.20.9 Автоцистерни, призначені для перевезення ЛЗР та ГР, повинні зберігатися в одноповерхових будівлях, ізольованих від інших приміщень протипожежними стінами 2-го типу, або на спеціально призначених для цієї мети відкритих майданчиках.

Автомобілі-цистерни і спеціально обладнані автомобілі, призначені для перевезення небезпечних вантажів, ЛЗР та ГР, повинні мати надійне заземлення, вимикачі для відключення акумуляторної батареї автомобіля - не менше двох вогнегасників, покривало з повсті або негорючого теплоізоляційного матеріалу, пісочницю із сухим піском, лопату. Вихлопні труби в них слід вивести під радіатор і перевірити справність іскрогасників.

- 5.20.10 У приміщеннях для ремонту та в підсобних приміщеннях не дозволяється здійснювати капітальний та середній ремонт транспорту з баками, наповненими паливом (газобалонних автомобілів - коли заповнені газом балони), та картерами, заповненими маслом.
- 5.20.11 Перед зварюванням баків для пального та інших ємкостей з-під ЛЗР та ГР належить злити залишки палива через зливні отвори, промити їх гарячою водою, прошпарити парою, знову промити гарячою водою з каустичною содою, просушити гарячим повітрям до повного видалення слідів ЛЗР та ГР. Зварювання слід виконувати при відкритих горловинах та зливних пробках.
- 5.20.12 Дозволяється здійснення зварювання паливних баків, з попереднім залиттям ємкості гарячою водою або безперервним подаванням інертного газу (азот, вихлопні гази від карбюраторного двигуна) протягом усього часу зварювання.
- 5.20.13 Не дозволяється експлуатація газобалонних автомобілів з несправною газовою апаратурою та за наявності витікання газу через нещільні з'єднання, а також в'їзд (зберігання) автомобілів у приміщення, коли газова апаратура несправна.
- 5.20.14 Під час проведення ремонту, пов'язаного з виконанням зварювальних та фарбувальних робіт (включаючи штучне сушіння), газовий балон повинен бути знятий з автомобіля і продутий.
- 5.20.15 Територія автозаправної станції (АЗС) та всі під'їзні шляхи до неї повинні бути заасфальтованими або забетонованими. Загальна місткість підземних резервуарів не повинна перевищувати 60 т. Бензозаправні колонки треба встановлювати на відстані не менше 1 м від оглядових і зливних колодязів резервуарів. Під час зливання бензину в резервуари з автоцистерн їхні двигуни слід вимикати. Видавати в цей час бензин з колонок забороняється.
- 5.20.16 Автомобіль, який мають заправляти, не слід ставити ближче як за 2 м до заправної колонки. Відстань між автомобілями, які заправляються паливом одночасно, має бути не менше 3 м, а між тими, що на черзі, - не менше 1 м. На території заправної станції транспорт повинен рухатись із швидкістю, що не перевищує 5 км/год.
- 5.20.17 Потрібно стежити, щоб під час заправлення водії вимикали запалювання, контролювали наповнення баків бензином, не виконували контрольно-регульовальних робіт і не палили.
- 5.20.18 Місткості заправної станції з паливом і маслом, трубопроводи, фільтри, електродвигуни, насоси і бензоколонки повинні бути заземлені.
- 5.20.19 Резервуари для зберігання рідкого палива на території автопідприємства встановлювати наземним способом не дозволяється.
- 5.20.20 Приміщення вулканізаторної повинно бути відокремлене і поділене неспалимою перегородкою на два відділення - для ремонту та вулканізації покришок і камер.

У шиноремонтному відділенні треба двічі протягом зміни старанно очищати від пилу пиловловлювальні установки, повітропроводи і вентилятори, а також верстати і стіни. Готувати гумовий клей слід у витяжних шафах, установлених у відокремленому приміщенні, і зберігати в металевій, щільно закритій тарі. Усю електропроводку слід прокладати в трубах з герметичною арматурою, а опалення влаштовувати тільки водяне або парове.

5.20.21 Приміщення, де встановлено верстати для шліфування блоків циліндрів, які перед шліфуванням змочують гасом, повинні бути окремі і обладнані припливно-витяжною вентиляцією. Уся електропроводка в них повинна бути виконана згідно з ПУЕ.

5.20.22 Фарбування, миття деталей із застосуванням ЛЗР та ГР слід виконувати в окремому приміщенні або на спеціально призначеному майданчику, забезпеченому ефективними засобами пожежогасіння та шляхом евакуації.

5.20.23 Підлога в приміщеннях повинна бути з неспалимих матеріалів, що не спричиняють іскроутворення.

5.20.24 Фарбувальні роботи, миття та знежирення деталей мають виконуватися при діючій припливно-витяжній вентиляції з місцевими відсмоктувачами від фарбувальних шаф, ванн, камер, кабін.

25.20.25 Витяжну вентиляцію фарбувальних шаф, камер та кабін не дозволяється використовувати без водяних зрошувачів (гідрофільтрів) або інших ефективних пристроїв для уловлювання частин фарб і лаків.

5.20.26 Повітропроводи вентиляційних систем слід очищати від горючих матеріалів не менше одного разу на два місяці. На витяжних повітропроводах потрібно ставити і щільно закривати люки для зручності очищення їхньої внутрішньої поверхні.

5.20.27 Фарбувальне обладнання необхідно повністю очистити від горючих залишків фарби.

5.20.28 Для того, щоб легше очистити камеру від залишків фарби або лаку, стінки її слід змащувати тонким шаром тавоту або сумішшю ПС-40. Під час очищення поверхні від залишків нітрофарб необхідно запобігати ударам об металеві конструкції. Щоб запобігти іскроутворенню під час очищення, інструмент повинен бути виготовлений з кольорових металів.

5.20.29 Для миття та знежирювання деталей слід використовувати пожежобезпечні препарати та установки. Якщо пожежонебезпечні препарати не забезпечують належного за технологією ступеня очищення деталей, то дозволяється використовувати для миття горючі речовини та рідини - за умови виконання відповідних вимог пожежної безпеки.

5.20.30 У фарбувальних цехах, фарбоприготувальних відділеннях, на складах лакофарбувальних матеріалів, у місцях миття та знежирювання деталей із застосуванням ЛЗР та ГР не дозволяється виконувати роботи з використанням відкритого вогню та іскроутворенням (електрогазозварювання та інші).

5.20.31 Лакофарбувальні матеріали повинні надходити на робочі місця в готовому вигляді. Виготовляти й зберігати вогненебезпечні мастики, лаки, фарби, оліфу й масла треба в окремому приміщенні з неспалимих матеріалів, обладнаному вентиляцією, або на відкритій місцевості (майданчику).

5.20.32 При зберіганні та перенесенні на робочі місця лакофарбувальних матеріалів і розчинів слід дотримуватися вимог НАПБ А.01.001-95.

5.20.33 Тара з-під лакофарбувальних матеріалів повинна бути щільно закрита і зберігатися на спеціальному майданчику поза межами виробничих приміщень.

5.20.34 АЗС поділяються на стаціонарні (САЗС), пересувні (ПАЗС) та контейнерні (КАЗС).

5.20.35 До роботи на АЗС допускаються особи, які пройшли навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму і мають відповідне посвідчення про це.

5.20.36 Протипожежні розриви між АЗС та прилеглими будівлями, спорудами, відкритими майданчиками, лісовими масивами, а також між будівлями та устаткуванням на території станцій повинні відповідати вимогам будівельних норм.

5.20.37 Автомобілі, які чекають черги для заправлення, повинні перебувати біля в'їзду на територію АЗС, поза зоною розміщення паливних резервуарів і колонок.

5.20.38 Забороняється палити, проводити ремонтні та інші роботи, пов'язані із застосуванням відкритого вогню як у будинку АЗС, так і на відстані менше 20 м від його території.

5.20.39 Місця заправлення та зливання нафтопродуктів повинні бути освітлені в нічний час.

5.20.40 Кришки зливних та заміряльних труб, люків оглядових та зливних колодязів слід тримати закритими.

5.20.41 Зливати нафтопродукти до підземних резервуарів слід закритим способом (трубопроводом або через шланг).

Наконечники зливних шлангів повинні бути виготовлені з матеріалу, який унеможливорює іскроутворення в разі ударів об корпус резервуара, і заземлені.

5.20.42 Автоцистерни під час зливання повинні бути приєднані до заземлювального пристрою. Гнучкий заземлювальний провідник має бути постійно приєднаний до корпусу автоцистерни і мати на кінці пристосування для приєднування до заземлювального пристрою (струбцину, спеціальний наконечник тощо). Кожна цистерна автопотяга повинна бути заземлена нарізно до повного зливання з неї нафтопродуктів.

Для захисту від прямих ударів блискавки і заземлення високих потенціалів усі металоконструкції та електропровідні неметалеві частини технологічного обладнання (резервуари, трубопроводи, паливороздавальні колонки тощо) мають бути приєднані до заземлювального пристрою.

(пункт 5.20.42 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.20.43 Очищення резервуарів слід здійснювати не рідше одного разу на два роки, а також - у разі заміни марки нафтопродукту.

5.20.44 За дотриманням герметичності фланцевих, різьбових та інших типів з'єднань у колонках, роздавальних рукавах, трубопроводах та арматурі слід установити постійний нагляд. Витікання, що виникло, слід негайно усунути.

5.20.45 Кришки оглядових і приймальних колодязів, а також колодязів очисних споруд повинні виконуватися з негорючих матеріалів або матеріалів групи горючості П та унеможливлювати іскроутворення під час ударів. Їх дозволяється відкривати лише для проведення технологічних операцій, профілактичних заходів, вимірів і добору проб.

(пункт 5.20.45 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.20.46 Для відкривання й закривання пробок металевої тари та проведення інших робіт у вибухонебезпечних зонах на АЗС слід застосовувати набір інструменту з металу, що не утворює іскор.

5.20.47 Ефективність вентиляційних установок повинна перевірятися щорічно спеціалізованими організаціями з відміткою в журналі.

5.20.48 Під час заправлення на АЗС слід дотримуватися таких вимог:

а) мотоцикли й моторолери подаються до бензоколонок з непрацюючими двигунами, пуск та вимкнення яких мають здійснюватися на відстані не менше 15 м від колонок, а автомобілі - своїм ходом, з наступним вимкненням двигунів до початку процесу заправлення;

б) нафтопродукти відпускаються безпосередньо в бензобаки. Допускається відпускати власникам індивідуального транспорту нафтопродукти в спеціально призначені для цього каністри. Забороняється відпускати паливо в іншу скляну тару та тару з полімерних матеріалів;

в) облиті нафтопродуктами частини автомобілів, мотоциклів та моторолерів до пуску двигунів водії повинні насухо протирати;

г) відстань між автомобілем, який перебуває під заправленням, та автомобілем, що стоїть за ним, має бути не менше 3 м, а відстань між усіма іншими автомобілями, які стоять у черзі, - не менше 1 м; при цьому для кожного транспортного засобу повинна бути забезпечена можливість маневрування та виїзду з території АЗС.

(пункт 5.20.48 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.20.49 На АЗС забороняється:

а) заправлення транспортних засобів з двигунами, що працюють;

- б) проїзд автотранспорту над підземними резервуарами;
- в) робота в одязі та взутті, облитих бензином;
- г) заправлення транспортних засобів (крім легкових автомобілів), у яких перебувають пасажери;
- ґ) заправлення автомобілів, завантажених небезпечним вантажем (вибуховими речовинами, стисненими та зрідженими горючими газами, ЛЗР і ГР, отруйними та радіоактивними речовинами тощо);
- д) в'їзд на територію АЗС і заправлення тракторів, не обладнаних іскрогасниками;
- е) відпускання палива роздавальними колонками, які підключені до заповнюваних резервуарів (під час зливання нафтопродуктів);
- є) приєднання заземлювальних провідників до пофарбованих та забруднених частин автоцистерни;
- ж) використання як заземлювачів трубопроводів з ЛЗР, ГР та горючими газами, а також інших трубопроводів;
- з) експлуатація вибухозахищеного електрообладнання зі знятими деталями оболонки, у тому числі кріпильними, передбаченими його конструкцією;
- и) експлуатація АЗС без переносного газоаналізатора у вибухозахищеному виконанні.

(пункт 5.20.49 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

5.20.50 Транспортні засоби і норми їх оснащення вогнегасниками

Найменування транспортного засобу	Тип вогнегасника	Мінімальна норма оснащення
Автомобіль легковий (вітчизняного та іноземного виробництва)	Порошковий ВП-2	1
Автомобіль (автобус) для перевезення пасажирів у кількості:		
до 8	Порошковий ВП-2	1
до 30	Порошковий ВП-2	1
	або ВП-5 та	1
	вуглекислотний ВВК-5	1
понад 30, а також транспортні	Порошковий ВП-5	1

засоби для перевезення вахтових бригад	та ВП-2 або	1
	ВП-5 та	1
	вуглекислотний ВВК-5	1
Автоцистерна для транспортування нафтопродуктів та інші транспортні засоби для перевезення небезпечних вантажів	Порошковий ВП-5	2
	та вуглекислотний ВВК-7	1
Причіп - автоцистерна для транспортування нафтопродуктів	Порошковий ВП-5 та	2
	вуглекислотний ВВК-7	1
Пересувна ремонтна майстерня та лабораторія	Порошковий ВП-2	2
	або ВП-2 та	1
	вуглекислотний ВВК-7	1
Вантажний автомобіль: двовісний;	Порошковий ВП-2 або	1
багатовісний	вуглекислотний ВВК-5	1
	Порошковий ВП-5	1
Вагон пасажирський	Повітряно-пінний ВПП-9 та	1
	вуглекислотний ВВК-7	1

(підрозділ 5.20 доповнено пунктом 5.20.50 згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6 Спеціальні вимоги пожежної безпеки

Абзац розділу 6 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.1 Обчислювальні центри

6.1.1 Фальшпідлога в приміщеннях ЕОМ повинна бути виготовлена з негорючих матеріалів або мати вогнестійкість не менше 30 хв.

6.1.2 Фальшпідлога в приміщеннях ЕОМ має бути з негорючих матеріалів або матеріалів груп горючості П, Г2 з межею вогнестійкості не менше 0,5 години. Простір під нею слід розділяти негорючими діафрагмами на відсіки площею не більше 250 м². Діафрагми повинні мати межу вогнестійкості не менше 0,75 години.

У місцях перетинання з діафрагмами комунікації слід прокладати у спеціальних обоймах, а зазори зашпаровувати негорючими матеріалами.

Звукопоглинальне облицювання стін та стель цих приміщень слід виготовляти з негорючих матеріалів або матеріалів груп горючості П, Г2.

(пункт 6.1.2 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.1.3 Звукопоглинальне облицювання стін та стель цих приміщень слід виготовляти з негорючих або важкогорючих матеріалів груп П, Г2.

6.1.4 Для промивання деталей ЕОМ рекомендується використовувати негорючі рідини.

Промивання вічок та інших знімних пристроїв ГР повинно здійснюватися у спеціальних приміщеннях, обладнаних припливно-витяжною вентиляцією.

6.1.5 Електроживлення ЕОМ повинно мати автоматичне блокування відключення електроенергії у разі зупинки охолодження та кондиціювання.

6.1.6 Систему вентиляції слід обладнати блокувальним пристроєм, який забезпечує її відключення на випадок пожежі.

6.1.7 Агрегати, вузли та кабельні канали ЕОМ повинні очищатися від пилу щокварталу.

6.1.8 Після закінчення роботи, перед закриттям приміщення, персональні комп'ютери необхідно відключити від електромережі.

6.1.9 Власники підприємств та орендарі або уповноважені ними особи зобов'язані забезпечувати дотримання користувачами персональних ЕОМ, що встановлені на їхніх підприємствах, вимог пожежної безпеки, зазначених у технічній документації заводів-виробників ПЕОМ.

(пункт 6.1.9 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.1.10 Із залів площею понад 250 м² повинно бути не менше двох виходів.

6.2 Підземні споруди

6.2.1 Усі працівники, які перебувають у підземних спорудах, повинні бути забезпечені індивідуальними засобами захисту органів дихання від продуктів горіння. Щокварталу слід проводити практичні заняття з працівниками для роботи в індивідуальних засобах (апаратах).

6.2.2 На кожен споруду має бути складено план (картку) пожежогасіння і щорічно проводитися практичне заняття щодо гасіння імовірної пожежі.

6.2.3 Для внутрішнього оздоблення приміщень слід застосовувати негорючі та важкогорючі матеріали. Забороняється застосування синтетичних матеріалів для

виготовлення та оздоблення різноманітного обладнання.

6.2.4 Із приміщень дозволяється влаштовувати один евакуаційний вихід за умови одночасного перебування в них не більше 50 осіб.

6.2.5 Місткість баків палива та масла повинна забезпечувати роботу підземних ДЕС на номінальній потужності протягом доби, але не повинна перевищувати 1 м^3 . Баки слід обладнати дихальними трубопроводами, виведеними з будинку ДЕС назовні. З витратних баків палива сумарною місткістю більше $0,5 \text{ м}^3$ слід передбачити зливання палива до аварійних резервуарів.

6.2.6 Вхід у дизель-генераторну слід обладнати тамбуром з двома герметичними протипожежними дверима із межею вогнестійкості 0,6 г, які відкриваються у бік виходу з дизельної.

(пункт 6.2.6 із змінами, внесеними згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.2.7 Дизель-генераторні та приміщення, де зберігаються запаси палива, повинні обладнуватися установками автоматичного пожежогасіння (газового, порошкового, аерозольного).

6.2.8 Баки з паливом та мастилом необхідно обладнувати пристроями для аварійного зливу у разі аварії або пожежі.

6.3 Будинки підвищеної поверховості

6.3.1 Громадські та виробничі будинки висотою 10 поверхів і вище, які мають позначку підлоги верхнього поверху більш ніж 30 м від позначки поверхні землі (будинки підвищеної поверховості) слід обладнувати системами:

- а) димовидалення із коридорів;
- б) підпору повітря в сходові клітки та тамбур-шлюзи;
- в) внутрішнього протипожежного водопроводу;
- г) автоматичної пожежної сигналізації;
- г) сповіщення про пожежу.

6.3.2 Усі приймально-контрольні прилади автоматичних систем належить встановлювати в приміщенні з цілодобовим перебуванням чергового персоналу (диспетчерські, караульні приміщення охорони), у цих приміщеннях повинен бути телефонний зв'язок з пожежною частиною населеного пункту.

6.3.3 При розташуванні на покритті обладнання електрозв'язку для гасіння імовірних пожеж необхідно для таких будинків встановлювати зовнішні стояки-трубопроводи (не заповнені водою) діаметром 80 мм, обладнані з'єднувальними головками на верхньому та нижньому кінцях стояка.

6.4 Міські та сільські телефонні й телеграфні станції

6.4.1 Автоматичні телефонні станції (АТС), розміщені в житлових, адміністративних та громадських будівлях, повинні бути відокремлені від інших приміщень протипожежними перегородками та перекриттями з межею вогнестійкості не менше 0,75 години.

(пункт 6.4.1 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.4.2 Розміщення приміщень у будівлях АТС повинно унеможливлювати проходження через автоматичний зал. Прохід передбачається тільки на випадок пожежі.

6.4.3 Входи в приміщення АТС повинні бути ізольовані від інших входів приміщення будинку.

6.4.4 Приміщення кросу й автоматичного залу повинні бути суміжні.

6.4.5 Комутаторний зал, якщо в ньому працює 25 чоловік і більше, слід розміщувати не вище третього поверху.

6.4.6 У будівлях міських телефонних станцій (МТС), як правило, необхідно розміщувати:

а) у підвальному поверсі - приміщення для вводу кабелів, приміщення цеху електроживлення, компресорну;

б) на першому поверсі - штативний зал, крос, апаратну і студію міської, міжміської телефонної станції та міжміську оповіщувальну апаратуру, загальні промислові приміщення;

в) на другому поверсі - приміщення комутаторного цеху;

г) на третьому поверсі - приміщення лінійно-апаратного цеху (ЛАЦ) міжміських і зонових зв'язків;

ґ) на четвертому, п'ятому та шостому поверхах - приміщення автоматичного вузла комутації каналів (АВКК), ЛАЦ місцевого зв'язку, сільсько-приміський вузол.

6.4.7 Автоматична міська телефонна станція (АМТС) квазіелектронного й електронного типу ЕПУ повинна розміщуватися на одному або суміжному з цехом АВКК поверсі.

6.4.8 У вертикальних кабельних шахтах дозволяється розміщувати в одній шахті лінійні і живильні кабелі постійної напруги; суміщення лінійних і силових кабелів змінної напруги не дозволяється.

6.4.9 У комутаторних залах, студіях і радіостудіях облицювання стін та стелі для поглинання звуку повинно виконуватися неспалимими або важкоспалимими матеріалами.

6.4.10 Забороняється застосовувати спалимі матеріали для влаштування перегородок і каркасів передавачів.

6.4.11 Електроживильні установки слід розміщувати децентралізовано з максимальним наближенням до навантаження.

6.4.12 Для чищення діючого обладнання слід користуватися лише спиртом. При цьому забороняється користуватися бензином.

Для чищення приладів на робочому обладнанні необхідно застосовувати щітки з рукоятками з ізоляційного матеріалу.

6.4.13 При відсутності міського водопроводу протипожежне водозабезпечення для зовнішнього пожежогасіння будівель I і II ступенів вогнестійкості об'ємом до 5000 м³ та витратою води до 10 л/с дозволяється передбачати з пожежних водойм.

6.5 Акумуляторні установки

6.5.1 Приміщення акумуляторних категорії А дозволяється розміщувати в сухих підвальних та цокольних поверхах. При цьому не вимагається застосування легкоскридних панелей.

(пункт 6.5.1 доповнено абзацом згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

Акумуляторну слід розміщувати в окремих, спеціально призначених для цього приміщеннях. Вона повинна відокремлюватися від інших виробництв протипожежними перегородками. Вхід у приміщення повинен здійснюватись із коридору через тамбур-шлюз із підпором повітря площею не менше 1,5 м². Двері повинні відчинятися назовні. Внутрішні двері тамбур-шлюзу повинні бути протипожежними з межею вогнестійкості не менше 0,6 години.

6.5.2 Виконувати в одному приміщенні ремонт і зарядження можна тільки тоді, коли зарядження відбувається у витяжній шафі і кількість батарей не перевищує десяти.

6.5.3 Підлога в кислотних акумуляторних улаштовується з негорючих кислотостійких матеріалів. Перекриття повинно бути газонепроникним.

6.5.4 Приміщення акумуляторних слід обладнувати самостійною вентиляцією з викидом повітря назовні. Вентилятори мають бути іскробезпечними. Зарядку акумуляторів слід проводити за вентиляції, яка працює.

6.5.5 У приміщеннях акумуляторних заборонено паління, застосування відкритого вогню, проведення робіт, під час яких може виникнути іскроутворення. Проведення паяльних робіт припустиме за умов, якщо:

а) роботи виконуються за нарядом-допуском;

б) за дві години до початку робіт припинено заряд акумуляторів, але залишено вентиляцію увімкненою;

в) роботи провадяться при ввімкненій вентиляції;

г) місце паяння відгороджене від решти батарей вогнестійкими щитами;

г) застосування пічного опалення в акумуляторних не дозволяється.

6.5.6 Герметизовані кислотні акумуляторні батареї з внутрішньою рекомбінацією газів і напругою до 2,4 В на елемент дозволяється встановлювати у виробничих приміщеннях загального призначення у відповідності до рекомендацій фірми-виготовлювача. Спільна постійна експлуатація герметизованих та відкритих акумуляторів забороняється.

(пункт 6.5.6 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.5.7 Дозволяється у відповідності до документації фірми-виготовлювача здійснювати болтове з'єднання елементів акумуляторів у батареї.

(підрозділ 6.5 доповнено пунктом 6.5.7 згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.6 Дизель-генераторні установки

6.6.1 Місткість баків палива та масла повинна забезпечувати роботу надземних ДЕС на номінальній потужності протягом доби, але не повинна перевищувати 1 м³. Баки слід обладнати дихальними трубопроводами, виведеними з будинку ДЕС назовні. З витратних баків палива сумарною місткістю більше 1 м³ для ЛЗР і 5 м³ ГР слід передбачити зливання палива до аварійних резервуарів.

6.6.2 Паливні та мастильні баки, їхні трубопроводи та арматуру забороняється розміщувати на відстані менш як 0,5 м від вихлопної труби ДЕС.

6.6.3 Випускні трубопроводи повинні мати пристрої для компенсації температурного подовження, трубопроводи повинні прокладатись оптимальною трасою. Забороняється об'єднувати вихлопні трубопроводи різних двигунів. На ділянці прокладання у приміщеннях (машзал та інші) вихлопний трубопровід повинен мати теплоізоляцію. Забороняється прокладати вихлопні трубопроводи у вентиляційних каналах споруди. Випускний трубопровід повинен бути вище покрівлі на 1,5 м.

6.6.4 Усе електрообладнання ДЕС підлягає зануленню (заземленню) шляхом підключення до нульових жил кабелів електроживлення та магістральної шини заземленого обладнання. Занулення однофазних споживачів виконувати окремою третьою жилою електропроводки.

6.6.5 При розміщенні ДЕС у блоці-боксі треба додатково з'єднати корпус блока-боксу із заземленого обладнанням не менше ніж у двох місцях.

6.6.6 Випадково розлиті пальне, мастило слід негайно витерти. Обтиральні матеріали необхідно зберігати в закритих металевих ящиках ємністю не більше 0,5 м³, а наприкінці робочого дня виносити за межі будинку.

6.6.7 Необхідно передбачити автоматичне відключення при пожежі припливних вентиляторів і насосів підкачування палива.

6.6.8 Допускається розміщення ДЕС у цокольних та підвальних поверхах будівель зв'язку за умови виконання вимог підрозділу 6.2 цих Правил.

6.6.9 При розміщенні стартерних акумуляторних батарей на дизель-генераторах (не в шафах) вентиляція приміщення ДЕС при непрацюючому дизель-генераторі повинна бути природною з розрахунку виділення водню від акумуляторів.

(підрозділ 6.6 доповнено пунктом 6.6.9 згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.6.10 При працюючому дизель-генераторі поповнення витратних баків палива, розташованих у рамі дизель-генераторів, не дозволяється.

(підрозділ 6.6 доповнено пунктом 6.6.10 згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.6.11 З витратних баків, розташованих у рамі дизель-генераторів, обов'язково передбачати викид дихальних парів назовні.

(підрозділ 6.6 доповнено пунктом 6.6.11 згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.6.12 Опалення машинних залів ДЕС повинно бути центральним водяним.

Допускається застосування електричних опалювальних приладів із закритими елементами і захисним екраном з негорючих матеріалів між приладом і стіною з негорючих матеріалів на відстані не менше 100 мм.

(підрозділ 6.6 доповнено пунктом 6.6.12 згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.7 Кабельні лінії та приміщення для їхнього розміщення

6.7.1 Уводи кабелів у мережні вузли, кінцеві та проміжні підсилювальні пункти в будівлях АТС, АМТС, телеграфних станцій та інших об'єктів зв'язку прокладаються через спеціально обладнані приміщення вводу кабелів (шахти), розташовані, як правило, у підвальному (цокольному) поверсі, а в будівлях без підвалу - на першому поверсі, з улаштуванням приямків у підлозі приміщення.

6.7.2 Канали ввідних блоків кабельної сигналізації у будівлях АТС, АМТС (МТС) та міжповерхові перекриття над приміщеннями вводу кабелів зв'язку, акумуляторної і тамбурів до них повинні бути газонепроникні.

6.7.3 Станційні колодязі слід установлювати на відстані не далі 30 м від будинку АТС.

6.7.4 У приміщеннях вводу кабелів не дозволяється:

а) улаштування вводу силових кабелів, радіофідерів, водопроводу, теплоцентралі та газопроводу;

б) сумісне прокладання кабелів зв'язку, проводів пожежної сигналізації та електроживлення з трубами розводки вогнегасильних речовин та повітроводами.

6.7.5 У вертикальних кабельних шахтах на рівні перекриттів повинні передбачатися неспалимі діафрагми з межею вогнестійкості не менше 0,75 г.

6.7.6 Кабелі з'єднувальних ліній МТС, що використовуються для системи передачі з дистанційним живленням, із приміщення вводу кабелів (шахта) повинні прокладатися безпосередньо в ЛАЦ на стійки вводно-кабельного обладнання (без заходу в крос).

6.7.7 Шахту приміщення вводу кабелів слід обладнувати дверима, що щільно зачиняються й оббиваються з двох боків листовим залізом по азбесту.

6.7.8 Усі пускові пристрої (пускатчі, вимикачі і т. ін.) необхідно розміщувати поза приміщенням шахти.

6.7.9 Пункт 6.7.9 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету
зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.7.10 Вільні канали телефонної каналізації потрібно щільно закривати дерев'яними або бетонними чопами і зашпаровувати.

6.7.11 Пункт 6.7.11 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету
зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.7.12 У приміщенні вводу кабелів допускається застосування переносних світильників напругою не більше 12 В чи ручних електричних (акумуляторних) ліхтарів у вибухонебезпечному виконанні.

6.7.13 У колодязі, до якого можливе надходження газів, забороняється користуватися відкритим вогнем. Якщо потрібне штучне освітлення, то воно повинно здійснюватися згори через люк чи від переносного світильника у вибухонебезпечному виконанні з напругою живлення 12 В.

6.7.14 При роботі з відкритим вогнем кабелі, якими подається дистанційне живлення та які розташовані поруч, повинні огорожуватися щитами з вогнетривкого матеріалу.

6.7.15 Палити в приміщеннях вводу кабелів (шахті) забороняється.

6.7.16 Пункт 6.7.16 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету
зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.7.17 Технічний огляд повинен проводитися в присутності особи, відповідальної за справний стан і безпечну дію КСУ. Результати оглядів мають оформлятися актом.

6.7.18 Установка для утримування кабелю під тиском може розміщуватися як у підземній, так і в наземній його частині. Для підтримання кабелів під надлишковим тиском належить застосовувати стиснене повітря; у закритих приміщеннях

(необслуговуваних підсилювальних пунктах, обслуговуваних підсилювальних пунктах, підсилювальних пунктах, шахт тощо) застосовувати азот для підтримання кабелю під надлишковим тиском забороняється. У процесі застосування сухого азоту для просушування ізоляції жил кабелів закриті приміщення необхідно вентилювати.

6.7.19 Припаювати до кабелю, який перебуває під тиском, повітропровід (вентиль) забороняється.

6.7.20 Станційні кабелі і кабелі живлення необхідно прокладати на різних трасах. Якщо неможливо рознести траси за напрямками, то зазначені кабелі мають бути прокладені різними рівнями на відстані не менш як 30 см.

6.7.21 Кабелі зв'язку, електроживлення постійного і змінного струму повинні прокладатися по різних трасах. У разі неможливості - відстань між кабелями зв'язку, постійного і змінного струму повинна становити не менш як: 100 мм - між кабелями зв'язку та кабелями постійного струму, 200 мм - між кабелями постійного та змінного струму, 300 мм - між кабелями змінного струму та кабелями зв'язку.

(підрозділ 6.7 доповнено пунктом 6.7.21 згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.7.22 Дозволяється прокладати проводи і кабелі групових ліній робочого освітлення з груповими лініями аварійного й евакуаційного освітлення в одному лотку та монтажному профілі.

При цьому відстань між проводами робочого, аварійного й евакуаційного освітлення має бути не менш як 20 мм.

(підрозділ 6.7 доповнено пунктом 6.7.22 згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.7.23 У приміщеннях підземного введення кабелів необхідно встановлювати стаціонарні сигналізатори для контролю довибухонебезпечних концентрацій горючих газів у повітрі з виведенням сигналу на колективну попереджувальну сигналізацію. У разі відсутності автоматичного сигналізатора наявність горючих газів повинна визначатися щоденно за допомогою газового індикатора з записом у журналі.

(підрозділ 6.7 доповнено пунктом 6.7.23 згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.8 Радіоспоруди

6.8.1 Будинки та споруди передавальних та приймальних радіостанцій, радіотелевізійних передавальних станцій і радіотелевізійних ретрансляторів повинні бути не нижче IIIa ступеня вогнестійкості.

6.8.2 Витрати води на зовнішнє пожежогасіння антенних опор вежевого типу з технологічним приміщенням у підвалини опори і вежі слід установлювати не менше 50 л/с та не менше 20 л/с (4 струмені по 5 л/с) - на внутрішнє пожежогасіння.

6.8.3 Протипожежне водозабезпечення дозволяється не передбачати для радіотелевізійних ретрансляторів потужністю до 1 кВт, що розміщені в будівлях або контейнерах із негорючих матеріалів об'ємом до 250 м³.

6.8.4 На антенних полях слід:

- а) регулярно очищати територію від сміття;
- б) своєчасно викошувати траву;
- в) навколо дерев'яних щогл, на відстані одного метра - викопати канаву;
- г) переорати смугу за 3 - 4 м від лісових масивів за всім периметром;
- г) на щоглах 80 м і більше слід мати спеціальні колиски для піднімання працівників пожежної охорони і засобів пожежогасіння для гасіння пожежі на них.

6.8.5 На радіорелейних станціях:

- а) будинки та споруди повинні бути не нижче IIIа ступеня вогнестійкості;
- б) вузлові, прикінцеві, проміжні з дизельними агрегатами в одній технічній будівлі апаратної і дизельної дозволяється розташовувати в будинках не нижче II ступеня вогнестійкості;
- в) на автоматизованих проміжних з резервними ДЕС, що працюють без постійного перебування чергового персоналу, і з промисловими будівлями (включаючи контейнери) IIIа ступеня вогнестійкості об'ємом менше 1000 м³ протипожежне водозабезпечення та автоматичне пожежогасіння не потрібне;
- г) слід застосовувати тільки закриті кислотні акумулятори або герметичні чи метизовані.

6.8.6 На радіовузлах:

- а) на дерев'яних підлогах або постаментах шафи встановлюються на металевий лист товщиною 0,3 - 1,0 мм з прокладкою з листового азбесту товщиною 3 - 5 мм;
- б) при встановленні в ряду стійок з різнотипними лицьовими панелями та шафами апаратури вирівнюються за лицьовими краями шаф, розмір проходу з тильного боку ряду визначається мінімально допустимою відстанню 0,8 м для найбільшого за глибиною блоку;
- в) внутрішні поверхні жолобів та кришок до них, виготовлених з деревини, оббиваються даховим залізом товщиною 0,3 - 0,5 мм по шару азбесту товщиною не менше 3,0 мм;
- г) електрокабелі напругою до 1000 В прокладаються по неоштукатурених дерев'яних поверхнях і закріплюються на кронштейнах так, щоб відстань між поверхнею стіни і електрокабелю була не меншою 50 мм;
- г) на вводах антен повинні бути встановлені розрядники Р-350 та ІР-0,3 (або іншого типу), змонтовані в антенних щитках;

д) вивід із станції на стояк радіотрансляційної лінії здійснюється через вивідні станційні стійки. По горищу до станційних стійок кабелі повинні бути прокладені у сталевих заземлених трубах;

е) перед початком грозового періоду та після кожної грози перевіряти і при потребі регулювати зазори в магістральних фідерах (0,7 мм), розподільних фідерах (0,3 мм), підсилювальних трансформаторах (4,5 - 5,0 мм). Результати оформлюються актом.

6.9 Ремонтно-регулювальні і налагоджувальні майстерні

6.9.1 У регулювальних майстернях робочі поверхні столів, верстатів повинні бути покриті лінолеумом (пластиком) і мати гладкі торцеві поверхні.

6.9.2 Чищення (промивання) приладів і механічних частин телеграфних апаратів бензином слід проводити в окремих приміщеннях, де встановлені спеціальні металеві шафи, що обладнані витяжною вентиляцією (місцевим відсмоктуванням).

6.9.3 У приміщеннях, які спеціально обладнані для промивки бензином приладів і деталей, палити і користуватися відкритим вогнем забороняється. На входних дверях цих приміщень необхідно розміщувати знаки "Забороняється користуватися відкритим вогнем" і "Забороняється палити" згідно з ГОСТ 12.4.026-76*.

6.9.4 Для чищення приладів забороняється використовувати етилований бензин.

6.9.5 Резервуари з кількістю бензину та іншого пального, що перевищує добову потребу майстерні, слід зберігати в спеціальному приміщенні. Пальне в кількості добової потреби потрібно зберігати в щільно закритих посудинах у вогнетривкому ящику, що розташований в приміщенні майстерні.

6.9.6 Паяння шрифту стартстопних апаратів, гартування шрифту, продування обмоток збудження, фрезерування колекторів, просушування промитих у бензині якорів електродвигунів і частин апаратів, що супроводжуються виділенням газів, пилу та парів бензину, слід здійснювати на спеціальних столах-верстатах, обладнаних витяжними пристроями.

6.9.7 Робочі місця слід обладнувати місцевими витяжними пристроями, які забезпечують швидкість руху повітря безпосередньо на місці паяння не менше 0,6 м/с.

6.9.8 Паяльники в робочому стані завжди слід тримати в зоні припливу витяжної вентиляції.

Для електроживлення паяльників і переносних ламп у приміщенні майстерні слід установити на стіні електророзетки напругою 42 В змінного струму.

6.9.9 Вентиляційні установки необхідно вмикати до мережі до початку робіт і вимикати після їх закінчення.

6.9.10 Для збирання використаного обтирального матеріалу для чищення і паяння приладів слід застосовувати місткості (бачки з кришками). Використані ганчірки й

паперові серветки, забруднені свинцем, необхідно спалювати. Місце спалювання узгоджується з державним пожежним наглядом чи СПБ.

6.9.11 Робочі поверхні столів, а також внутрішні поверхні ящиків для інструментів після закінчення зміни необхідно очищувати і обмивати гарячим мильним розчином.

6.9.12 Зберігання будь-якого одягу і особистих речей працівників у приміщенні, яке призначене для паяння, забороняється.

6.9.13 Для електроживлення паяльників і переносних ламп у приміщеннях для регулювання апаратури треба мати мережу зниженої змінної напруги 42 В; для електроживлення вимірювальних приладів змінною напругою 220 В потрібно встановити розетки з контактом заземлення.

6.9.14 На робочих столах, верстатах і стінах не дозволяється залишати відкритими клемами перемикачів, автоматичних вимикачів та інші незахищені елементи електромонтажу, які перебувають під змінним струмом напругою 220/380 В, частотою 50 Гц.

6.10 Операційні поштові зали

Абзац підрозділу 6.10 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.10.1 Електропроводи для підключення касових апаратів, комп'ютерів повинні прокладатися по негорючих конструктивних елементах.

6.10.2 У разі прокладання електрокабелів по горючих конструкціях їх слід відокремлювати від горючої поверхні шаром негорючого матеріалу, який виступає з кожного боку проводу (кабелю) не менше ніж 0,01 м.

6.10.3 У разі схованого прокладання таких проводів (кабелів) їх необхідно ізолювати від горючих основ (конструкцій) суцільним шаром негорючого матеріалу.

6.11 Обробка пошти

6.11.1 Технологічні процеси необхідно проводити відповідно до регламентів та іншої затвердженої у встановленому порядку нормативно-технічної та експлуатаційної документації.

6.11.2 Неприпустимим є виконання виробничих операцій на обладнанні, установках з несправностями, які можуть спричинити загоряння або пожежу, а також якщо відключені контрольно-вимірювальні прилади, за якими визначаються технологічні параметри.

6.11.3 Протипожежні системи, установки, устаткування приміщень, будівель та споруд (протидимний захист, пожежна автоматика, протипожежне водопостачання, протипожежні двері, клапани, інші захисні пристрої у протипожежних стінах і перекриттях тощо) повинні постійно утримуватися в робочому стані.

6.11.4 Допоміжні електричні світильники, що встановлюються над горючим обладнанням та матеріалами, повинні бути закритого типу.

6.12 Перевезення та обмін пошти

6.12.1 При перевезенні пошти авіаційним транспортом слід виконувати вимоги правил пожежної безпеки, що є чинними на об'єктах Державного департаменту авіаційного транспорту України.

6.12.2 Автомобілі, призначені для перевезення пошти і спеціально обладнані для цієї мети, повинні бути укомплектовані двома вогнегасниками: один (ОП-5) має бути в кабіні водія, другий (ОП-2) - у кузові автомобіля.

6.12.3 При перевезенні поштових вантажів контейнерами залізницею необхідно виконувати вимоги пожежної безпеки, що встановлюються галузевими правилами пожежної безпеки на залізничному транспорті.

6.13 Поштові вагони

6.13.1 Освітлення у вагонах повинно бути тільки електричним. У разі несправності електроосвітлення в кожному вагоні необхідно мати електричний ліхтар.

6.13.2 Запалювати сірники, запальнички в коморі та купе, а також користуватися паяльними лампами, примусами, перевозити і зберігати ЛЗР (бензин, гас, ефір або спирт) у поштових вагонах забороняється. Палити дозволяється в тамбурі і в канцелярії вагона за наявності попільничок з негорючих матеріалів.

6.13.3 Поштові вагони повинні мати, як правило, водяне опалення.

6.13.4 Установлювати і переносити прилади пічного опалення в поштових вагонах без дозволу відповідної служби залізниці і без узгодження з пожежною охороною на залізничному транспорті забороняється.

6.13.5 Щорічно, перед початком опалювального сезону, представники пожежної охорони повинні оглянути всі встановлені, перенесені і відремонтовані прилади опалення у вагоні і скласти відповідні акти про огляд і прийняття їх до експлуатації.

6.13.6 Якщо в дорозі буде виявлено несправний прилад опалення, що може створити пожежну небезпеку, то слід негайно припинити опалювання до усунення несправності.

6.13.7 Як паливо для печей і котлів у поштових вагонах дозволяється застосовувати дрова та вугілля і зберігати їх у спеціальних ящиках.

6.13.8 Перед виходом із вагона працівники повинні загасити піч, залишки палива в топці залити водою так, щоб не залишилося вугілля, яке жевріє.

6.13.9 У поштових вагонах забороняється:

а) застосовувати відкритий вогонь;

б) топити печі або звільняти топку від шлаку і золи тоді, коли вагон подано на завантаження.

6.13.10 Для гасіння пожежі запас води в баці, установленому в убиральні, повинен постійно становити не менше 50 % його місткості. Для забирання з бака аварійного запасу води встановлюється трубка з краном, біля якого завжди зберігається ключ спуску води.

6.13.11 При виникненні пожежі під час перевезення вантажу потрібно повідомити машиніста, який повинен:

- а) викликати підрозділи пожежної охорони;
- б) стоп-краном або за допомогою сигналів зупинити поїзд;
- в) негайно вжити заходів щодо гасіння пожежі і порятунку майна.

6.14 Кіоски з розповсюдження преси

6.14.1 Для підтримання нормальної температури в спекотну пору року дозволяється використовувати побутові електричні вентилятори типу "Пінгвін", ВЛ-1, ВЛ-1а. Іншими типами електроприладів користуватися в кіосках забороняється.

6.14.2 Електронагрівальні прилади необхідно ставити від друкованої та іншої продукції на відстані не менше 0,5 м від країв приладу і не менше ніж 1 м від їх бічних сіток.

6.14.3 Світильники повинні мати захисні ковпаки зі скла. Відстань від світильника й електропроводів до товарів повинна бути не менше ніж 0,5 м. Потужність ламп у світильниках не повинна перевищувати дозволеної для даного типу світильника.

6.14.4 Під час експлуатації електронагрівальних приладів і вентиляторів необхідно регулярно контролювати їх роботу.

6.14.5 У кіосках забороняється:

- а) користуватися несправними електроприладами і тимчасовими електропроводами;
- б) самостійно ремонтувати електронагрівальні, освітлювальні прилади і електромережу;
- в) користуватися електроприладами з відкритим нагрівальним елементом;
- г) використовувати паперові та інші горючі матеріали для абажурів;
- г) вішати одяг та інші предмети на ролики електромережі, розетки і вимикачі;
- д) завішувати проводи та електрошафи картинами, плакатами та іншими горючими матеріалами;
- е) складати газети, журнали і таке інше впритул до електропроводки;
- є) палити в кіоску, користуватися відкритим вогнем.

6.15 Електрозварювальні роботи

6.15.1 Постійні місця для проведення електрозварювальних робіт слід розташовувати в спеціально відведених вентильованих приміщеннях.

6.15.2 Місце для проведення електрозварювальних (різальних) робіт у будівлях і приміщеннях, у конструкціях яких використані горючі матеріали, слід обгородити спеціальною перегородкою, виготовленою із негорючого матеріалу висотою не менше 1,8 м із зазором між перегородкою і підлогою не більше 0,05 м.

Для запобігання розлітання розпечених часток цей зазор повинен бути обгороджений сіткою із негорючого матеріалу з розміром чарунок не більше 0,001 м x 0,001 м.

6.15.3 Підлогу в приміщеннях, де проводиться дугове електрозварювання без попереднього нагрівання, необхідно виконувати із негорючого матеріалу.

6.15.4 Електрозварювальні установки на весь час роботи слід заземлювати. Крім заземлення основного електрозварювального обладнання, у зварювальних установках належить безпосередньо заземлювати той затискач вторинної обмотки зварювального трансформатора, до якого приєднується провідник, що йде до виробу (зворотний провідник).

6.15.5 Забороняється використовувати заземлення одного апарата для заземлення іншого.

6.15.6 Над переносними та пересувними електрозварювальними установками, що використовуються на відкритому повітрі, повинні бути споруджені навіси з негорючих матеріалів для захисту від атмосферних опадів.

6.15.7 Температура нагрівання окремих частин зварювального агрегату (трансформаторів, підшипників, щіток, контактів вторинного кола тощо) не повинна перевищувати 75° С.

6.15.8 Дозволяється безпосереднє приєднання зварювальних дугових агрегатів до розподільчих електричних мереж напругою не більше 500 В. Однофазні зварювальні трансформатори повинні бути рівномірно розподілені між окремими фазами трифазної електричної мережі.

6.15.9 Дугове зварювання в середині резервуарів, котлів та в інших закритих порожнинних металевих конструкціях дозволяється за умови, що зварювальна установка забезпечена спеціальним пристроєм, що відключає її у разі обриву електродуги. Затримка в часі в момент відключення не повинна перевищувати 0,5 с.

6.15.10 Установки для ручного зварювання повинні обладнуватися рубильником або контактором для відключення джерела зварювального струму від розподільчої мережі, запобіжником у первинному ланцюгу та показчиком величини зварювального струму (амперметром або шкалою на регуляторі струму).

6.15.11 Однопостові зварювальні двигуни-генератори та трансформатори слід захищати запобіжниками лише з боку мережі живлення. Улаштування запобіжників з боку зварювального струму не обов'язкове.

6.15.12 Для проведення електрозварювальних робіт, пов'язаних з переміщенням зварювальних установок, повинні застосовуватися механічно міцні шлангові кабелі.

6.15.13 Для подавання струму до електрода необхідно застосовувати ізольовані гнучкі проводи з мідними жилами.

6.15.14 З метою запобігання загорянню електропроводки та зварювального устаткування слід правильно обирати переріз зварювальних електропроводів за силою струму, опір ізоляції електропроводів за величиною робочого навантаження та плавких вставок електрозапобіжників на граничнодопустимий номінальний струм.

6.15.15 З'єднання жил зварювальних електропроводів треба виконувати за допомогою опресування, зварювання, паяння або спеціальних затискачів. Приєднання електропроводів до електродотримувачів, зварювального виробу та зварювального апарата повинно здійснюватися за допомогою мідних кабельних наконечників, скріплених гвинтовими з'єднаннями з шайбами.

6.15.16 Електропроводи, що підключені до зварювальних апаратів, розподільчих щитів та іншого обладнання, а також до місця проведення зварювальних робіт потрібно надійно ізолювати, а в окремих випадках захищати від механічних пошкоджень та хімічного впливу.

6.15.17 Кабелі (електропроводки) електрозварювальних машин слід розташовувати від трубопроводів кисню на відстані не менше 0,5 м, а від труб ацетилену та інших горючих газів - не менше одного метра.

6.15.18 Електрозварювання повинно виконуватися із застосуванням двох електропроводів.

6.15.19 Дозволяється використовувати як зворотний електропровід, що з'єднує зварювальний виріб із джерелом зварювального струму, сталеві або алюмінієві шини будь-якого перерізу, зварювальні плити, стелажі та самі зварювані конструкції за умови, що їх переріз забезпечує безпечне при нагріванні протікання струму.

6.15.20 З'єднання між собою окремих елементів, що використовуються як зворотний електропровід, слід виконувати ретельно за допомогою болтів, струбцин або затискувачів.

6.15.21 Забороняється використовувати як зворотний електропровід внутрішні залізничні шляхи, мережі заземлення або занулення, конструкції та технологічне устаткування.

6.15.22 Забороняється застосовувати:

а) оголені або з пошкодженою ізоляцією електропроводи;

б) шнури всіх марок для підключення джерел зварювального струму до розподільчої цехової електромережі;

в) нестандартні електрозапобіжники.

6.15.23 Конструкція електропритримувача для ручного зварювання повинна мати мінімальну вагу і забезпечувати надійне затискання та швидку заміну електродів, а також унеможливлувати коротке замикання його корпусу на зварювану деталь під час тимчасових перерв у роботі або в разі випадкового падіння на металеві предмети. Держак повинен бути виготовлений з негорючого діелектричного і теплоізолювального матеріалу.

6.15.24 Електрозварювальні роботи слід здійснювати електродами заводського виготовлення, що відповідають номінальній величині зварювального струму.

6.15.25 Опір ізоляції струмопровідних частин зварювального ланцюга повинен мати не менше 0,5 Ом і перевірятися один раз на три місяці. При проведенні вогневих робіт під шаром флюсу замір опору ізоляції необхідно здійснювати кожного місяця.

Ізоляція повинна витримувати напругу в 2 кВ протягом щонайменше 5 хв.

6.15.26 Відстань від машин точкового, шовного та рельєфного зварювання, а також від машин для стикового зварювання до місць розміщення горючих матеріалів і конструкцій повинна становити не менше 4 м у разі зварювання деталей перерізом до 50 мм², а від машин для точкового зварювання перерізом понад 50 мм² - не менше 6 м.

6.15.27 Живлення дуги в установках для атомно-водневого зварювання необхідно здійснювати від окремого трансформатора.

Забороняється безпосереднє живлення дуги від розподільчої мережі через регулятор струму будь-якого типу.

6.15.28 При атомно-водневому зварюванні в пальнику слід передбачити автоматичний пристрій відключення напруги та припинення постачання водню в разі розриву ланцюга.

6.15.29 Забороняється залишати пальники без нагляду під час горіння дуги.

6.15.30 Після закінчення роботи агрегати та пускову апаратуру слід вичистити.

ТО та ППР зварювального обладнання слід проводити у відповідності до графіка.

6.15.31 Електроживлення зварювального пістолета належить здійснювати від електромережі напругою 42 В при роботі в кабельному колодязі.

6.15.32 Приєднання електрозварювального пістолета до понижувального трансформатора повинно здійснюватися шланговим проводом зі штепсельною вилкою. Трансформатор повинен бути ззовні кабельного колодязя.

6.15.33 Для охолодження пістолет необхідно вимикати через годину безперервної роботи, при цьому спочатку потрібно вимкнути електроживлення, а потім - подачу стиснутого повітря. Охолоджувати обойму пістолета снігом або водою забороняється.

6.15.34 Для зварювання кабелів з поліетиленовими оболонками використовується азот у балонах.

6.16 Паяльні роботи

6.16.1 Паяльні лампи необхідно утримувати справними та не рідше 1 разу на місяць перевіряти їх на міцність та герметичність із занесенням результатів і дати перевірки до спеціального журналу. Крім того, не рідше 1 разу на рік мають проводитися контрольні випробування паяльних ламп тиском.

(пункт 6.16.1 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

6.16.2 Кожна паяльна лампа повинна мати технічний паспорт, у якому зазначені результати заводських гідравлічних випробувань і припустимий робочий тиск. Паяльна лампа повинна бути забезпечена пружинним запобіжним клапаном, відрегульованим на заданий тиск.

6.16.3 До виконання монтажних робіт на кабелях зв'язку розпалювати паяльну лампу треба на поверхні землі на відстані не ближче 2 м від колодязя (котловану).

6.16.4 З метою запобігання викидові полум'я із паяльної лампи під час її розпалювання або роботи необхідно застосовувати очищене від води та сторонніх домішок пальне.

6.16.5 Для попередження вибуху паяльної лампи забороняється:

- а) використовувати як пальне для паяльних ламп, що призначені працювати на гасі, бензин або суміш бензину з гасом;
- б) підвищувати тиск у резервуарі паяльної лампи шляхом нагнітання повітря понад допустимий робочий тиск;
- в) заповнювати паяльну лампу палим більше ніж на $\frac{3}{4}$ її об'єму;
- г) підігрівати пальник палим шляхом подавання його насосом самої лампи;
- г) заправляти паяльну лампу палим під час її роботи;
- д) відкручувати повітряний гвинт і заливну пробку в той час, як паяльна лампа ще працює або не охолонула;
- е) розбирати та ремонтувати паяльну лампу, виливати з неї пальне, заправляти її палим поблизу джерел відкритого вогню;
- є) використовувати паяльні лампи для відігрівання замерзлих водопровідних, каналізаційних труб і труб паро-водяного опалення;
- ж) поєднання в одній вентиляційній установці вентиляційних пристроїв постів паяння та вентиляційних пристроїв іншого виробничого обладнання.

6.16.6 При спаюванні кабелів у свинцевій оболонці необхідно:

а) розігрівання маси проводити на поверхні землі не ближче як за 2 м від люка колодязя;

б) у разі загоряння маси - загасити її або накрити брезентом чи кошмою;

в) запалену паяльну лампу подавати в колодязь у паяльному відрі слід тільки після ретельного провентилювання колодязя.

7 Навчальні заклади

Абзац розділу 7 вилучено

(згідно з наказом Державного комітету
зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

7.1 В учбових класах і кабінетах кількість місць за столами (партами) не повинна перевищувати нормативи наповнювання учбових груп, які встановлюються Міністерством освіти України.

7.2 Двері евакуаційних та інших виходів повинні утримуватися у справному стані, відчинятися в напрямку виходу з аудиторії (будинку).

7.3 У лабораторіях, на робочих місцях кількість ЛЗР, ГР та газів повинна бути не більшою за змінну потребу; слід передбачити їх централізоване постачання в закритій безпечній тарі.

Робота з ЛЗР, ГР та газами, де можливе виділення пожежовибухонебезпечних парів та газів, повинна проводитися у витяжних шафах, при цьому обов'язково вмикається вентиляція.

Витяжні шафи повинні мати верхні та нижні відсмоктувачі.

7.4 Користуватися побутовими електронагрівальними приладами забороняється, за винятком спеціально відведених і обладнаних приміщень.

7.5 Для проведення дослідних робіт із застосуванням пожежовибухонебезпечних речовин і матеріалів слід наказом призначити комісію, яка приймає такі роботи.

7.6 Демонстрація кінофільмів в аудиторіях повинна проводитися з дотриманням Правил пожежної безпеки в сфері кінематографії.

7.7 Робітники навчальних закладів та наукових установ зобов'язані знати пожежну небезпеку застосовуваних хімічних речовин і матеріалів, засоби їх гасіння та дотримуватися заходів безпеки під час роботи з ними.

7.8 У будівлях, які експлуатуються, не дозволяється розміщення вибухопожежонебезпечних, пожежонебезпечних приміщень та складів, у тому числі на основі оренди.

8 Об'єкти масового перебування людей

Абзац розділу 8 вилучено

8.1 Приміщення, у яких проводяться масові заходи, повинні мати не менш як два евакуаційні виходи.

8.2 Стільці (крісла) при кількості місць 200 і більше, а також килими та килимові доріжки, де проводяться масові заходи, слід міцно прикріплювати до підлоги.

8.3 Забороняється оздоблювати шляхи евакуації горючими та синтетичними килимами, які можуть загорятися від незагашеної цигарки, сірника тощо.

8.4 На час проведення масових заходів призначаються особи, відповідальні за пожежну безпеку. Вони повинні ретельно оглянути приміщення й усунути виявлені порушення правил пожежної безпеки.

8.5 Телевізори, відеомагнітофони, монітори, відеопроєкційні пристрої та інше обладнання відеокомплексів повинно експлуатуватися в повній відповідальності з інструкціями заводів-виготовлювачів та встановлюватися на негорючу основу.

8.6 Розміщення ялинки та проведення новорічних свят дозволяється за умови обов'язкового узгодження з державним пожежним наглядом у будівлях не нижче III ступеня вогнестійкості та не вище другого поверху.

8.7 У будівлях, які експлуатуються, не дозволяється розміщення вибухопожежонебезпечних, пожежонебезпечних приміщень та складів, у тому числі на основі оренди.

9 Протипожежні вимоги в побуті

9.1 Щоб уникнути пожежі в житловому будинку, квартирі чи на подвір'ї, необхідно дотримуватися таких вимог пожежної безпеки:

а) утримувати в справному стані електромережу, електричні прилади, прилади опалення і дотримуватись заходів безпеки при їх експлуатації;

б) виконувати заходи безпеки при користуванні пічними, газовими приладами, предметами побутової хімії та проведення ремонту в квартирах із застосуванням лаків, фарб;

в) дотримуватися в багатоповерхових будівлях установленого протипожежного режиму (не забивати евакуаційні виходи на балконах та лоджіях, утримувати в справному стані влаштування, які входять у систему протидимового захисту будинку);

г) не захаращувати драбини, холи, коридори загального користування та підходи до засобів пожежогасіння;

г) не заставляти евакуаційні люки на балконах верхніх поверхів;

д) не дозволяти будівництво сараїв, гаражів та інших будівель у протипожежних розривах;

е) не дозволяти зберігати в гаражах паливно-мастильні матеріали понад установлену норму (40 л);

є) не дозволяти захаращувати проїзди до джерел протипожежного водопостачання, запасних евакуаційних виходів і пожежних драбин.

10 Пожежна техніка

10.1 Кількість та номенклатура основних видів пожежної техніки для захисту об'єктів (мотопомп, причепів тощо) регламентується вимогами державних та (або) галузевих стандартів, будівельних норм, правил та інших чинних нормативних актів.

На стадії проектування слід визначати потребу об'єктів у пожежній техніці, у тому числі - у первинних засобах пожежогасіння.

10.2 Використання пожежної техніки, у тому числі пожежного обладнання, інвентарю та інструменту, для господарських, виробничих та інших потреб, не пов'язаних з пожежогасінням або навчанням протипожежних формувань, не дозволяється.

У разі аварії чи стихійного лиха застосування пожежної техніки для їх ліквідації можливе з дозволу державного пожежного нагляду.

10.3 Пересувна пожежна техніка (мотопомпи, причеви) повинна утримуватися в опалюваних (з температурою середовища не нижче 10° С), спеціально призначених для цього приміщеннях (боксах), які повинні мати належне освітлення, телефонний зв'язок, тверде покриття підлоги, утеплені ворота, інші пристрої, прилади та обладнання, потрібні для забезпечення нормальних і безпечних умов роботи.

10.4 Мотопомпи та причеви, уведені в експлуатацію (поставлені на бойове чергування або в резерв), повинні бути в повній готовності до виїзду (застосування) за тривою: бути справними, мати повний комплект придатного до застосування пожежно-технічного озброєння, заправлені паливом, мастильними матеріалами, забезпечені запасом вогнегасних речовин.

10.5 За кожною мотопомпою, пристосованою (переобладнаною) з метою пожежогасіння, слід закріплювати моториста, який пройшов спеціальну підготовку. На пожежні мотопомпи слід призначити бойову службу.

Ставлячи зазначену пожежну техніку на бойове чергування, належить організовувати цілодобове чергування на ній особового складу (членів ДПД).

На об'єкті слід відпрацювати порядок направлення і прибуття (доставки) техніки на місце пожежі згідно з розкладом виїзду, у тому числі і на прилеглі об'єкти житлового сектора.

Об'єкт, де організовано цілодобове чергування на виїзній пожежній техніці, зобов'язане щоденно інформувати про її боєготовність найближчий підрозділ ДПО.

10.6 Перед введенням в експлуатацію (поставленням на бойове чергування) мотопомпи та причеви слід випробовувати на відповідність вимогам нормативно-

технічної документації за присутності представників ДПО.

10.7 Види, періодичність, зміст та технологічна послідовність робіт з технічного обслуговування мотопомп та причепів повинні відповідати вимогам, установленим в експлуатаційній документації на виробі конкретних типів (марок).

Про перевірку стану агрегатів із запуском двигуна слід робити запис у спеціальному журналі, який зберігається у приміщенні, де встановлена ця техніка.

11 Первинні засоби пожежогасіння

11.1 Будинки, споруди, приміщення, технологічні установки повинні бути забезпечені первинними засобами пожежогасіння: вогнегасниками, ящиками з піском, бочками з водою, покривалами з негорючого теплоізоляційного полотна, грубововняної тканини чи повсті, пожежними відрами, совковими лопатами, пожежним інструментом (гаками, ломачами, сокирами тощо), які використовуються для локалізації і ліквідації пожеж у початковій стадії їхнього розвитку.

Новозбудовані, після реконструкції, розширення, капітального ремонту об'єкти (будинки, споруди, приміщення, технологічні установки) повинні бути забезпечені первинними засобами пожежогасіння (згідно з належними нормами) до початку їх експлуатації.

11.2 Норми належності первинних засобів пожежогасіння для об'єктів слід установлювати згідно з нормами технологічного проектування, ураховуючи таке:

а) визначення видів та кількості первинних засобів пожежогасіння залежить від фізико-хімічних та пожежонебезпечних властивостей горючих речовин, їх взаємодії з вогнегасними речовинами, а також розмірів площ виробничих приміщень, відкритих майданчиків та установок;

б) необхідну кількість первинних засобів пожежогасіння визначають окремо для кожного поверху та приміщення, а також для етажерок відкритих установок.

Якщо в одному приміщенні розміщені декілька різних за пожежною небезпекою виробництв, не відділених одне від одного протипожежними стінами, то всі ці приміщення забезпечують вогнегасниками, пожежним інвентарем та іншими видами засобів пожежогасіння за нормами найбільш небезпечного виробництва;

в) покривала повинні мати розмір не менш як 1 м x 1 м. Вони призначені для гасіння невеликих осередків пожеж у разі займання речовин, горіння яких не може відбуватися без доступу повітря. У місцях застосування та зберігання ЛЗР та ГР розміри покривал можуть бути збільшені до величин: 2 м x 1,5 м, 2 м x 2 м. Покривала слід застосовувати для гасіння пожеж класів А, В, D, Е;

г) бочки з водою встановлюються у виробничих, складських та інших приміщеннях, спорудах у разі відсутності внутрішнього протипожежного водогону та за наявності горючих матеріалів, а також на території підприємств з розрахунку установки однієї бочки на 250 - 300 м² захисної площі.

Бочки для зберігання води з метою пожежогасіння відповідно до ГОСТ 12.4.009-83 повинні мати місткість не менше ніж $0,2 \text{ м}^3$ і бути укомплектованими пожежним відром місткістю не менше восьми літрів;

г) пожежні щити (стенди) установлюються на території підприємства з розрахунку один щит (стенд) на площу 5000 м^2 .

До комплекту засобів пожежогасіння, які розміщуються на ньому, слід включати: вогнегасники - 3 шт., ящик з піском - 1 шт., покривало з негорючого теплоізоляційного матеріалу або повсті розміром $2 \text{ м} \times 2 \text{ м}$ - 1 шт., гаки - 3 шт., лопати - 2 шт., ломи - 2 шт., сокири - 2 шт.

Пожежні щити (стенди) та засоби пожежогасіння повинні бути пофарбовані у відповідні кольори за чинним державним стандартом. На пожежних щитах (стендах) потрібно вказувати їх порядкові номери та номер телефону для виклику пожежної охорони, порядковий номер пожежного щита зазначають після літерного індексу "ПЩ";

д) ящики для піску повинні мати місткість $0,5$; $1,0$ або $3,0 \text{ м}^3$ та бути вкомплектовані совковою лопатою.

Конструкція ящика повинна забезпечувати зручність видобування піску та унеможливлувати потрапляння опадів.

11.3 Будинки та споруди, які споруджуються та реконструюються, мають бути забезпечені первинними засобами пожежогасіння з розрахунку:

а) на 200 м^2 площі підлоги - один вогнегасник (якщо площа поверху менше ніж 200 м^2 - два вогнегасники на поверх), бочка з водою, ящик з піском;

б) на кожні 20 м довжини риштування (на поверхах) - один вогнегасник (але не менше двох на поверсі), а на кожні 100 м довжини риштування - бочка з водою;

в) на 200 м^2 площі покриття з горючим утеплювачем або горючими покрівлями - один вогнегасник, бочка з водою, ящик із піском;

г) на кожну люльку агрегата для будівництва градирень - по два вогнегасники;

г) у місці встановлення теплогенераторів, калориферів - два вогнегасники та ящик із піском на кожний агрегат.

У вищезазначених місцях слід застосовувати вогнегасники пінні чи водяні місткістю 10 л або порошкові місткістю не менше 5 л ;

д) на території будівництва в місцях розташування тимчасових будівель (складів, майстерень) установлюються пожежні щити (стенди) та бочки з водою.

11.4 Вибір типу та визначення необхідної кількості вогнегасників здійснюється згідно (Таблиця 4, 5) у залежності від їх вогнегасної здатності, граничної площі, класу пожежі горючих речовин та матеріалів у приміщенні, яке захищається, або на об'єкті (стандарт ISO 3941-77).

Рекомендації щодо мінімального оснащення приміщень переносними
вогнегасниками

Категорії приміщень	Гранична площа, що захищається, м ²	Клас пожежі	Пінні та водяні вогнегасники, 10 л	Порошкові вогнегасники,			Вуглекислотні вогнегасники,	
				2,	5,	10 л	2 (3) л,	5 (8) л
А, Б, В, Горючі гази та рідини	200	А	2++	-	2+	1++	-	-
		В	4+	-	2+	1++	-	-
		С	-	-	2+	1++	-	-
		Д	-	-	2+	1++	-	-
		(Е)	-	-	2+	1++	-	2++
В	400	А	2++	4+	2++	1+	-	2+
		Д	-	-	2+	1++	-	-
		(Е)	-	-	2++	1+	4+	2++
Г	800	В	2+	-	2++	1+	-	-
		С	-	4+	2++	1+	-	-
Г, Д	1800	А	2++	4+	2++	1+	-	-
		Д	-	-	2+	1++	-	-
		(Е)	-	2+	2++	1+	4+	2++
Громадські будинки	800	А	4++	8+	4++	2+	-	-
		(Е)	-	-	4++	2+	4+	2++

Таблиця 5

Рекомендації щодо оснащення приміщень пересувними вогнегасниками

Категорія приміщення	Гранична площа, що	Клас пожежі	Повітрянопінні вогнегасники 100 л	Комбіновані вогнегасники, 100 л	Порошкові вогнегасники, 50 (100) л	Вугл. вогн 25
----------------------	--------------------	-------------	-----------------------------------	---------------------------------	------------------------------------	---------------

	захищає- ться, м ²					
А, Б, В, Горючі гази та рідини	500	А	1++	1++	1++	
		В	2+	1++	1++	
		С	-	1+	1++	
		Д	-	-	1++	
		(Е)	-	-	1+	
В Окрім горючих газів та рідин	800	А	1++	1++	1++	
		В	2+	1++	1++	
		С		1+	1++	
		Д			1++	
		(Е)			1+	

11.5 У таблицях 4 та 5 знаком "++" позначені вогнегасники, якими слід оснащувати об'єкти, знаком "+" - вогнегасники, застосування яких дозволяється в разі відсутності вказаних вище вогнегасників та за наявності відповідного обґрунтування; знаком "-" - вогнегасники, оснащення підприємств якими є неприпустимим.

11.6 Крім перерахованих параметрів, береться до уваги також категорія приміщень за рівнем вибухопожежної та пожежної небезпечності.

11.7 Вибір типу вогнегасника (пересувний чи переносний) зумовлений розмірами можливих осередків пожеж; у разі збільшення їхніх розмірів рекомендується використовувати пересувні вогнегасники.

11.8 Для гасіння великих площ горіння, якщо застосування ручних та пересувних вогнегасників є недостатнім, на об'єкті слід передбачити додатково ефективні засоби пожежогасіння.

11.9 Для граничної площі приміщень різних категорій необхідно передбачити кількість вогнегасників одного з типів, як зазначено, знаками "++" або "+".

11.10 Громадські будинки та споруди повинні мати на кожному поверсі не менше двох переносних вогнегасників.

11.11 Комплектування технологічного устаткування вогнегасниками здійснюється відповідно до вимог технічних умов (паспортів) на це устаткування.

11.12 Комплектування імпортного устаткування вогнегасниками здійснюється згідно з умовами договору на його поставку.

11.13 У місцях зосередження великовартісної апаратури та устаткування кількість засобів пожежогасіння може бути збільшена.

11.14 Коли від пожежі захищаються приміщення з ЕОМ, телефонних станцій, архівів тощо, то слід урахувати специфіку вогнегасних речовин у вогнегасниках, які призводять під час гасіння до псування обладнання. Ці приміщення рекомендується оснащувати вуглекислотними вогнегасниками з урахуванням граничнодопустимої концентрації вогнегасної речовини.

11.15 Виробничі приміщення категорії Д, а також такі, що містять негорючі речовини й матеріали, можна не оснащувати вогнегасниками, якщо їх площа не перевищує 100 м². Потребу встановлення вогнегасників у таких приміщеннях визначають керівники об'єктів.

11.16 Відстань від можливого осередку пожежі до місця розташування вогнегасника не повинна перевищувати 20 м для громадських будівель та споруд; 30 м - для приміщень категорій А, Б, В (горючі гази та рідини); 40 м - для приміщень категорій В, Г; 70 м - для приміщень категорії Д.

11.17 Окремі пожежонебезпечні виробничі установки (фарбувальні камери, загартовувальні ванни, випробувальні стенди, установки для миття та знежирювання деталей, сушильні камери) обладнуються не менше ніж двома вогнегасниками кожна або однією установкою пожежогасіння.

11.18 У місцях наявності великої кількості ЛЗР, ГР та легкогорючих матеріалів (каучук, гума тощо) доцільно встановлювати стаціонарні або пересувні вогнегасники типу ОВП-100, ОУ-25, ОУ-80, ОП-50, ОП-100, ОПА-100, ОП-250 і т. ін.

11.19 Приміщення, обладнані автоматичними стаціонарними установками пожежогасіння, забезпечуються вогнегасниками на 50 % з огляду на їхню розрахункову кількість.

11.20 Для зазначення місцезнаходження первинних засобів пожежогасіння слід установлювати відповідні знаки згідно з чинними державними стандартами. Знаки слід розміщувати на видних місцях на висоті 2 - 2,5 м від рівня підлоги як у середині, так і поза приміщеннями (у разі потреби).

11.21 Для розміщення первинних засобів пожежогасіння у виробничих, складських, допоміжних приміщеннях, будівлях, спорудах, а також на території об'єкта, як правило, повинні встановлюватися спеціальні пожежні щити (стенди) (ПЩ).

На ПЩ слід розміщувати ті первинні засоби гасіння пожежі, які можуть застосовуватися в даному приміщенні, споруді, установці.

ПЩ та засоби пожежогасіння повинні бути пофарбовані у відповідні кольори за чинним державним стандартом.

На ПЩ слід указувати їхні порядкові номери та номер телефону для виклику пожежної охорони.

Порядковий номер ПЩ зазначають після літерного індексу "ПЩ".

ПЩ повинні забезпечувати:

а) захист вогнегасників від прямого потрапляння сонячних променів, а також захист знімних комплектувальних виробів від використання сторонніми особами не за призначенням (вимоги стосуються щитів та стендів, установлюваних поза приміщеннями);

б) зручність та оперативність зняття (витягання) закріплених на ПЩ комплектувальних виробів;

в) немеханізований пожежний ручний інструмент у складі комплектації ПЩ підлягає періодичному обслуговуванню, яке включає такі операції:

очищення від пилу, бруду та слідів корозії;

відновлення пофарбування з урахуванням вимог стандартів;

випрямлення ломів та суцільнометалевих гаків для ліквідації залишкових деформацій після використання;

відновлення потрібних кутів загострення інструмента з дотриманням вимог стандартів.

11.22 Вогнегасники слід установлювати в легкодоступних та помітних місцях (коридорах, біля входів або виходів з приміщень тощо), а також у пожежонебезпечних місцях, де найбільш вірогідна поява осередків пожежі. При цьому необхідно забезпечити їх захист від потрапляння прямих сонячних променів та безпосередньої (без загороджувальних щитків) дії опалювальних та нагрівальних приладів.

11.23 ПЩ, інструмент, вогнегасники в місцях установлення не повинні створювати перешкод під час евакуації.

11.24 Переносні вогнегасники повинні розміщуватися шляхом:

а) навішування на вертикальні конструкції на висоті не більше 1,5 м від рівня підлоги до нижнього торця вогнегасника і на відстані від дверей, достатній для її повного відчинення;

б) установлення в пожежні шафи поруч з ПК, у спеціальні тумби або в ПЩ.

11.25 Навішування вогнегасників на кронштейни, розміщення їх у тумбах або пожежних шафах повинні забезпечувати можливість прочитання маркувальних написів на корпусі.

11.26 Експлуатація та технічне обслуговування вогнегасників повинно здійснюватися у відповідності з паспортами заводів-виготовлювачів, затверджених у встановленому порядку регламентами технічного обслуговування.

11.27 Вогнегасники, введення яких в експлуатацію дозволене, повинні мати:

а) облікові (інвентарні) номери за прийнятою на об'єкті системою нумерації;

б) пломби на пристроях ручного пуску;

в) бирки та маркувальні написи на корпусі, червоне сигнальне пофарбування згідно з державними стандартами.

11.28 Заряджання й перезаряджання вогнегасників усіх типів повинно проводитися відповідно до інструкції з експлуатації. Заряджені вогнегасники, у яких маса вогнегасного заряду або тиск середовища є меншим або більшим від номінальних значень на 5 % (за температури 20° С), підлягають дозарядженню (перезарядженню).

11.29 Використані вогнегасники, а також вогнегасники із зірваними пломбами необхідно негайно направляти на перезарядження або перевірку.

11.30 На перезарядження (технічне обслуговування) з об'єкта дозволяється відправити не більше 50 % вогнегасників від їх загальної кількості.

(пункт 11.30 в редакції наказу Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 08.01.2003 р. N 2)

11.31 Вогнегасники, установлені за межами приміщень або в неопалюваних приміщеннях та не призначені для експлуатації за мінусових температур, слід знімати на холодний період року. У таких випадках на ПЩ треба вмістити інформацію про місце розташування найближчого вогнегасника.

11.32 Відповідальність за своєчасне й повне оснащення об'єктів вогнегасниками та іншими засобами пожежогасіння, забезпечення їхнього технічного обслуговування, навчання працівників правилам користування вогнегасниками несуть керівники цих об'єктів (або орендарі згідно з договором оренди).

12 Порядок дій у разі пожежі

12.1 Кожен працівник у разі виявлення пожежі або запаху диму, гару, надмірного підвищення температури зобов'язаний виконати вимоги п. 4.4.2.

12.2 Порядок збору посадових осіб об'єкта на пожежу та їхній склад завчасно визначається наказом або розпорядженням керівника.

12.3 Керівник (інша посадова особа об'єкта), який перший прибув на місце пожежі, зобов'язаний:

а) перевірити та впевнитись, що пожежну охорону викликано (продублювати повідомлення про пожежу);

б) очолити керівництво гасінням пожежі до прибуття підрозділів пожежної охорони;

в) у разі загрози життю людей негайно організувати їхню евакуацію, використовуючи для цього всі наявні засоби та сили;

- г) вивести з приміщень за межу небезпечної зони всіх працівників, які не зайняті в ліквідації пожежі;
- г) направити для зустрічі пожежних підрозділів особу, яка добре знає розташування під'їзних шляхів і джерел протипожежного водопостачання;
- д) перевірити включення та роботу автоматичної системи пожежогасіння;
- е) за потреби - викликати медичну, газорятівну та інші служби;
- є) припинити всі роботи, які не пов'язані з ліквідацією пожежі;
- ж) за потреби - організувати відключення електроенергії, зупинення апаратів, транспортувальних пристроїв, перекриття сировинних, газових, парових і водяних комунікацій, зупинення систем вентиляції та здійснення інших заходів, спрямованих на запобігання поширенню пожежі;
- з) забезпечити захист людей, які беруть участь у гасінні пожежі, від можливих обвалень будівельних конструкцій, уражень електричним струмом, отруєння, опіків;
- и) одночасно з ліквідацією пожежі організувати роботи щодо охолодження конструктивних елементів будівель і споруд, технологічного обладнання, яким загрожує небезпека впливу теплової енергії;
- і) при потребі - організувати евакуацію матеріальних цінностей;
- ї) при прибутті на місце пожежі підрозділів пожежної охорони керівник (або інша особа, яка його заміщує), який керував гасінням пожежі, повинен доповісти їх старшому начальнику відомості про людей, які потребують допомоги, евакуації, їх кількість, місце перебування, а також про вогнище пожежі та заходи, що вжиті для її ліквідації;
- й) керівник об'єкта зобов'язаний негайно повідомити про пожежу орган державного пожежного нагляду, вищу організацію, місцевий орган виконавчої влади, прокуратуру за місцезнаходженням об'єкта.

12.4 Усі підрозділи і служби пожежної охорони, що залучаються до гасіння, підпорядковуються керівнику гасіння пожежі (КГП).

12.5 Залежно від обставин і кількості підрозділів, які беруть участь у ліквідації пожежі, КГП може приймати рішення про створення оперативного штабу пожежогасіння.

12.6 До складу штабу пожежогасіння повинен входити представник об'єкта, який зобов'язаний:

- а) надавати консультації КГП з питань специфічних конструктивних особливостей будинку чи споруди, інформувати його про наявність та місцезнаходження токсичних та інших шкідливих речовин;
- б) на вимогу КГП надавати безкоштовно в його розпорядження вогнегасні речовини, техніку, паливно-мастильні матеріали, людські ресурси, обладнання, засоби зв'язку тощо, а під час пожежі, що триває понад три години, - харчування,

приміщення для відпочинку та реабілітації особового складу й осіб, залучених до гасіння пожежі;

в) надавати наявні технічні засоби для використання їх при ліквідації пожежі;

г) коригувати дії адміністрації при виконанні робіт, що пов'язані з ліквідацією пожежі.

12.7 При пожежі на електроустановках, електрокабелях тощо - при необхідності вимкнути електропостачання та забезпечити КГП письмовим допуском на проведення гасіння пожежі.

13 Розслідування пожеж

13.1 Керівник об'єкта зобов'язаний проводити службове розслідування випадку пожежі на об'єкті зі складанням Акта про пожежу.

Розслідування проводиться відповідно до Правил обліку пожеж та їх наслідків, затверджених [постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.99 N 1943](#) та ДНАОП 0.00-4.03-93.

13.2 Для визначення причин пожежі і розроблення заходів щодо їх усунення комісія з розслідування має право вимагати від керівника об'єкта залучення до розслідування експертів-спеціалістів.

13.3 На вимогу комісії з розслідування керівник об'єкта зобов'язаний:

а) зробити необхідні фотографії місця пожежі;

б) надати технічну документацію та інші потрібні матеріали;

в) забезпечити комісію приміщенням, транспортом, зв'язком;

г) забезпечити проведення лабораторних випробувань, виконання технічних розрахунків та інших робіт;

г) організувати друкування матеріалів розслідування.

13.4 Об'єкт, на якому сталася пожежа, компенсує витрати, пов'язані з діяльністю комісії з розслідування і залучених до її роботи спеціалістів.

13.5 У процесі розслідування комісія визначає категорію пожежі, обставини, що призвели до неї, установлює характер порушень правил експлуатації обладнання, технологічних процесів, визначає якість будівельно-монтажних робіт, окремих конструкцій або вузлів, їх відповідність до проекту і вимог нормативних документів з пожежної безпеки, накреслює план заходів щодо ліквідації наслідків і попередження подібних пожеж надалі.

13.6 Коли розслідуванням буде встановлено, що ймовірною причиною пожежі є проектні недоробки або конструктивні недоліки обладнання, то для участі в роботі комісії обов'язково залучаються представники проектувальних організацій або підприємств-виробників (постачальників).

13.7 При підтвердженні надалі цих причин пожежі керівник об'єкта зобов'язаний направити відповідним керівникам проектувальної організації, підприємству-виробнику обґрунтовані рекламації, а їхні копії - органам, до сфери управління яких належать проектувальна організація та підприємство-виробник (постачальник).

13.8 Комісія не пізніше доби після пожежі складає акт розслідування з основними даними про пожежу, який надсилається до державного пожежного нагляду і вищої організації. Відсутність будь-яких даних не може бути причиною затримання складання та розсилки цього акта.

13.9 Комісія з розслідування зобов'язана протягом десяти днів розслідувати пожежу і скласти остаточний акт розслідування. За потреби термін розслідування може бути продовжений органом, який призначив комісію.

За наявності в члена комісії особливої думки він викладає її письмово у вигляді додатка до акта.

13.10 За результатами розслідування керівник об'єкта видає наказ, яким згідно з пропозиціями комісії затверджує заходи щодо запобігання подібним пожежам надалі і притягає до відповідальності працівників за порушення вимог пожежної безпеки.

13.11 Остаточні матеріали розслідування у п'ятиденний термін надсилаються до прокуратури і відповідного органу державного пожежного нагляду. Копія акта розслідування надсилається також Державному комітету зв'язку та інформатизації України, ВАТ "Укртелеком", підприємствам "Укрпошта", "Спецзв'язок", "Преса".

13.12 Об'єкти зобов'язані відшкодовувати збитки, заподіяні пожежею, згідно з чинним законодавством.

Якщо збитки заподіяні з вини інших об'єктів, то вони відшкодовуються об'єктом, де пожежа взята на облік, з наступним поверненням відповідних коштів шляхом регресного позову. Ступінь вини визначається комісією з розслідування, а за наявності розбіжностей - судом.

13.13 Письмову інформацію про виконання заходів, запропонованих комісією з розслідування, керівник об'єкта направляє організаціям, представники яких брали участь у розслідуванні, із закінченням термінів, указаних в акті розслідування.

13.14 Акти розслідування пожежі з нещасним випадком зберігаються на об'єкті протягом 45 років, а пожежі без нещасного випадку - до закінчення термінів виконання заходів, запропонованих комісією з розслідування, але не менше 2 років.

14 Облік пожеж

14.1 Облік пожеж здійснюється на об'єкті з реєстрацією в журналі відповідної форми.

14.2 Комісія із залученням потрібних експертів визначає також збитки, що завдані пожежею об'єкту, населенню та об'єктам за їх межами.

14.3 Збитки визначаються як прямі, так і побічні:

а) прямі матеріальні збитки, завдані внаслідок знищення пожежею основних фондів, визначаються за залишковою вартістю з урахуванням останньої переоцінки, за винятком вартості залишків. На стадіях незавершеного капітального будівництва та капітального ремонту збитки визначаються, виходячи з обсягу виконаних робіт;

б) побічні матеріальні збитки визначаються за існуючою методикою ГУ ДПО МВС України з урахуванням відомостей страхових організацій, витягів з рішень судових органів.

Начальник Другого відділу
Державного комітету зв'язку та
інформатизації України

С. С. Цуриков